

รายงานการวิจัย

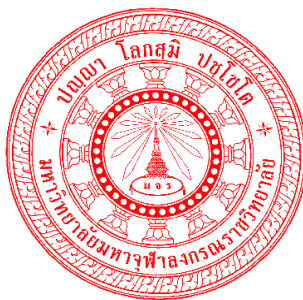
เรื่อง

ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา
The Political Movement LGBT in Nakhon Ratchasima

โดย

ดร.ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
พ.ศ. ๒๕๖๕

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา
MCU RS 800765128

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา
The Political Movement LGBT in Nakhon Ratchasima

โดย

ดร.ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
พ.ศ. ๒๕๖๕

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา
MCU RS 800765128
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

The Political Movement LGBT in Nakhon Ratchasima

BY

Dr. Chutipon Wongamonwit

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Nakhon Ratchasima Campus

B.E. 2565

Research Project Funded by Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Nakhon Ratchasima Campus

MCU RS 800765128

(Copyright Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย : ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา
ผู้วิจัย : ดร. ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์
ส่วนงาน : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
ปีงบประมาณ : ๒๕๖๕

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา ๒) ศึกษาบทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา และ ๓) นำเสนอผลสะท้อนการเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ตัวแทนกลุ่ม LGBT ในอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๑๕ คน วิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการนำเสนอข้อมูลแบบบรรยายอธิบายและพรรณนาจากการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ตัวแทนของกลุ่ม LGBT พยายามเข้ามาเรียกร้องสิทธิ การร้องเรียนร้องทุกข์ของกลุ่ม LGBT ถือเป็นเสียงสะท้อนให้รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐเข้ามาร่วมกันแก้ไขปัญหาความเท่าเทียม ด้านการเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐ ความไม่โปร่งใสในการทำงานของภาครัฐ การเคลื่อนไหวเพื่อใช้สิทธิทางการเมืองรวมกลุ่มจัดกิจกรรมทางการเมืองกลุ่ม LGBT เรียกร้องให้รัฐบาลรับข้อเสนอแนะจัดกิจกรรมทางการเมืองช่วยให้รัฐแก้ปัญหาให้กลุ่ม LGBT ได้ด้วยความยุติธรรมภายใต้การบังคับใช้กฎหมาย การเชื่อมโยงกับรัฐบาลอำนาจนิยมทำให้รัฐรู้สึกว่าเหมาะสมกับการจะเคลื่อนไหวทางการเมือง การดำเนินการตรวจสอบอำนาจรัฐ กระบวนการใช้อำนาจรัฐ เป็นความเข้มแข็งทางการเมืองกลุ่ม LGBT กล้าตรวจสอบวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์

๒. บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา การเรียกร้องสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศนั้นจะต้องรับรู้ถึงปัญหาของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ การรับรู้ถึงปัญหาที่จะนำไปสู่การขับเคลื่อน สิ่งสำคัญคือช่องทางสื่อสารไปยังองค์กรที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนเพื่อสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ กลุ่ม LGBT เคลื่อนไหวทางการเมืองโดยติดตามข่าวทางการเมือง การร่วมรณรงค์เลือกตั้ง การชุมนุมทางการเมือง การตัดสินใจทางการเมือง ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญที่เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ

๓. ผลสะท้อนการเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา การเคลื่อนไหวทางการเมืองภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งและภาวะการแบ่งขั้วทางการเมือง เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองในการตัดสินใจเพื่อสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรนั้น เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นผลกระทบจากมิติทางการเมืองอันเกิดจาก สถานการณ์ความขัดแย้งและสภาวะการแบ่งขั้วทาง

การเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมที่ทำให้เกิดการพิจารณาด้านอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้ที่จะมาร่วมงานว่า เป็นอย่างไร เหมือนหรือสอดคล้อง กันหรือไม่ ทั้งนี้ทำให้การทำงานขององค์กรภายในสังคมไทยถูกทำลาย ความเป็นชุมชนและความเหนียวแน่นออกไปกลายเป็นการเห็นพ้องในประเด็นร่วมเพื่อการสาน ผลประโยชน์ร่วมกัน มากกว่าที่จะอยู่ร่วมกันภายใต้อัตลักษณ์ร่วม ดังเช่นการรวมตัวกันในนามเครือข่ายผู้ มีความหลากหลายทางเพศในช่วงแรกของการเกิดการเคลื่อนไหวของกลุ่ม LGBT ในสังคมไทย และ กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ร่วมภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง ถูกสร้างขึ้นมา ผ่านกระบวนการทางสังคมที่เป็นไปในแนวทางของแนวคิดเชิงประกอบสร้างทางสังคมที่นำเอาความเป็น ตัวตนของเพศชายและเพศหญิงที่มีในแต่ละส่วนมาผสมผสานกันเพื่อสร้างความเป็นตัวตนใหม่ของ LGBT ขึ้นมา

Research Title: The Political Movement LGBT in Nakhon Ratchasima
Researchers: Dr.Chutipon Wongamonwit
Department: Mahachulalongkornrajavidyala University Nakhon Ratchasima
Campus
Fiscal year: 2565/2022

ABSTRACT

This study has the objectives to 1) Study the political movement of the LGBT group in Nakhon Ratchasima Province, 2) Study the role and methods of the political movement of the LGBT group in Nakhon Ratchasima Province, and 3) Present the results reflecting the social movement of the group LGBT in Nakhon Ratchasima Key informants include 15 representatives of the LGBT group in Mueang District, Nakhon Ratchasima Province. Qualitative research methods. Use an explanatory and descriptive method to present data from empirical analysis information from relevant documents Data from in-depth interviews.

The research results were found that

1. The political movement of the LGBT group in Nakhon Ratchasima Province consists of representatives of the LGBT group trying to come and demand rights. Complaints from the LGBT group are considered a reflection for the government and government agencies to come together to solve equality problems. Movement aimed at examining the process of using state power lack of transparency in government work the movement to exercise political rights has organized groups to organize political activities for the LGBT group, calling on the government to accept suggestions for organizing political activities to help the government solve problems for the LGBT group with justice under law enforcement. Being associated with an authoritarian government feels appropriate for political activism. Implementation of state power checks process of exercising state power It is the political strength of the LGBT group, daring to examine and criticize constructively.
2. The role and methods of political activism of the LGBT group in Nakhon Ratchasima Province Advocating for the rights of LGBT people must recognize the problems of LGBT people. Awareness of the problems that lead to driving It is important to have a communication channel for organizations that promote the rights of people

with diverse sexualities. LGBT groups are politically active by following political news. election campaign political rally political decision Under democratic government with the King as Head of State under constitutional law, which is the highest law in governing the country.

3. Reflections on the social movement of the LGBT movement in Nakhon Ratchasima Province Political movements under situations of conflict and political polarization It is a political ideology that makes decisions to create collaboration between those organizations. Obviously, it is the impact of the political dimension caused by The situation of conflict and the state of political polarization that occurs in society that causes consideration of the political ideology of those who will attend the event. This causes the work of gay organizations in Thai society to break down the community and tightness, turning into consensus on common issues for mutual benefit. Rather than living together under a common identity. For example, gathering together in the name of the LGBT network during the early days of the LGBT movement in Thai society and the process of creating a collective identity under the context of conflict and political polarization. It is created through a social process that is guided by a social constructive concept that combines the masculine and feminine identities of each sector to create a new LGBT identity.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความอนุเคราะห์จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ที่ได้อนุมัติให้ทำการวิจัยในครั้งนี้ และขอเจริญพรขอบคุณคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขให้งานวิจัยฉบับนี้ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งทำให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอเจริญพรขอบคุณผู้ร่วมวิจัยทุกท่านที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่งานด้านขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา และผู้สนใจทั่วไป ตลอดจนจะเป็นประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้ต่อไป

ดร.ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ ๑ บทนำ.....	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย.....	๔
๑.๓ ปัญหาการวิจัย.....	๔
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย.....	๕
๑.๕ นิยามศัพท์ในการวิจัย.....	๕
๑.๖ กรอบแนวคิดการวิจัย.....	๖
๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๖
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๗
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง.....	๗
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง.....	๑๓
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการทางการเมือง.....	๑๙
๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ.....	๓๒
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๔๒
บทที่ ๓ วิธีการดำเนินการวิจัย.....	๔๕
๓.๑ รูปแบบการวิจัย.....	๔๕
๓.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	๔๖
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	๔๖
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๔๗
๓.๕ แผนดำเนินการวิจัย.....	๔๘
๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๘
๓.๗ การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	๔๙
๓.๘ สรุบบันทึกขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	๕๐

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ ๔ ผลการวิจัย.....	๕๑
๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของกรณีศึกษา.....	๕๑
๔.๒ ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา..	๕๓
๔.๓ บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัด นครราชสีมา.....	๖๗
๔.๔ ผลสะท้อนการเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการกลุ่ม LGBT ในจังหวัด นครราชสีมา.....	๘๐
๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย.....	๘๔
 บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	 ๘๘
๕.๑ สรุปผล.....	๘๘
๕.๒ อภิปรายผล.....	๙๑
๕.๓ ข้อเสนอแนะ.....	๙๔
บรรณานุกรม.....	๙๕
ภาคผนวก.....	๑๐๐
ประวัติผู้วิจัย.....	๑๐๕

สารบัญภาพ

ตารางที่		หน้า
๑.๑	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	๖
๓.๑	แผนผังแสดงภาพรวมกระบวนการวิจัย.....	๕๐
๔.๑	การเคลื่อนไหวร้องทุกข์หรือเรียกร้องให้รัฐเข้ามาแก้ไข	๕๘
๔.๒	การเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐ	๖๑
๔.๓	การประท้วงอำนาจรัฐและสร้างพลังอำนาจของผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติ	๖๔
๔.๔	ร่วมมือเชิงวิพากษ์กับรัฐและผูกพันในทางสร้างสรรค์ในกระบวนการใช้อำนาจ ของประชาสังคม.....	๖๗
๔.๕	การติดตามข่าวสารทางการเมือง.....	๗๑
๔.๖	การร่วมรณรงค์เลือกตั้ง.....	๗๔
๔.๗	การประชุมทางการเมือง.....	๗๗
๔.๘	การตัดสินใจในทางการเมือง.....	๘๐
๔.๙	ผลสะท้อนการเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการกลุ่ม LGBT.....	๘๔
๔.๑๐	องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย.....	๘๕

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความหลากหลายทางเพศ ทั้งในแง่รสนิยมทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศ เป็นประเด็นที่สังคมในหลากหลายประเทศให้การยอมรับมากขึ้นเมื่อเทียบกับในอดีต ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือในปี ค.ศ. ๒๐๑๙ มี ๒๘ ประเทศที่กำหนดให้การแต่งงานระหว่างเพศเดียวกันถูกกฎหมาย ขณะที่ประเทศไทยที่ได้ชื่อว่าเป็นเมืองที่เป็นมิตรกับเพศที่สาม ก็มีการยกประเด็นพูดคุยเรื่องการผลักดันให้มีการแก้ไขกฎหมายให้รองรับคู่สมรสที่เป็นเพศเดียวกัน เรียกได้ว่า เราอาจจะเห็นสิ่งที่เป็นรูปธรรมในการแสดงออกว่าประเทศไทยนั้นเป็นประเทศที่ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางเพศอย่างแท้จริงในอีกไม่นาน อย่างไรก็ตาม ความหมายของถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางเพศนั้นมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คำศัพท์บางคำในอดีตก็มีความหมายที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน ทำให้ในการสื่อสารระหว่างบุคคลทั้งทางวาจาและผ่านงานเขียนอาจมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน อีกทั้งคำศัพท์ในภาษาอังกฤษที่บัญญัติขึ้นบางคำก็ยังไม่มีความหมายที่สื่อความได้อย่างชัดเจนหรือไม่เป็นที่แพร่หลาย สิ่งนี้เป็นประเด็นที่เราควรเริ่มให้ความสำคัญ เนื่องจากบางครั้งการใช้คำที่เราคุ้นเคยจากประสบการณ์ในอดีตอาจสื่อความไปในทางลบ ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อผู้รับสารได้^๑

ความเป็นมาของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยนั้น เริ่มต้นในปี ๒๕๒๓ ที่มาของกลุ่มความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย เนื่องด้วยการเริ่มจากที่มีการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ ในประเทศไทยครั้งแรก ซึ่งการตรวจของแพทย์พบว่าคนแรกที่เป็น โรคเอดส์ นั้น เป็นคนที่เป็นเพศชายที่มีความเป็นเกย์ (ชายรักชาย) ทำให้ถูกคนในสังคม มีทัศนคติและมุมมองของคนในสังคมไทยมองว่าโรคเอดส์ เป็นโรคของเกย์ จึงทำให้เกิดการมอง และการรู้สึกต่อกลุ่มนี้ในแง่ลบ จึงทำให้ส่งผลต่อกลุ่มที่รักในเพศเดียวกัน การถูกมองในแง่ลบ นั้น ส่งผลถึงชีวิตประจำวันของพวกเขาอย่างมาก เช่น การเข้ารับราชการหรือการทำงานในบริษัทเอกชน รวมถึงการเข้าสังคมก็มักที่จะถูกมองในทางลบ มีอคติ ทำให้คนกลุ่มนี้ไม่มีพื้นที่ทางสังคม ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม เมื่อเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวจึงทำให้กลุ่มหลากหลายทางเพศมีการรวมกลุ่มขึ้น เพื่อเคลื่อนไหวทางสังคมในการเรียกร้องสิทธิ เสรีภาพ ต่าง ๆ ของกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ^๒ การรวมตัวของกลุ่มหลากหลายทางเพศ เพื่อต้องการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพของตนเอง เรียกร้องเพื่อให้คนในสังคมเข้าใจถึง

^๑วิภาดา เอี่ยมคง, ผลสะท้อนของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๒๙.

^๒พรเทพ แพรขาว, “ความสุขของกะเทย เกย์ไทย”, วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ, ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๑, (๒๕๕๖) : ๑๔๒ – ๑๔๙.

ความเป็นคนหลากหลายทางเพศซึ่งไม่ได้เป็นพิษ เป็นภัยต่อสังคม และมีความต้องการอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างปกติสุข จากหญิงรักชาย ชายรักหญิง ก็เพียงแค่มิมีความรักในเพศที่เหมือน ๆ กันเท่านั้น ไม่ได้เป็นภัยร้ายใด ๆ ต่อสังคมไทยเลย จึงทำให้เกิดการลุกขึ้นสู้ของกลุ่มนี้ เพื่อรักษาสิทธิของตนเอง^๓

ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBT Social Movement) เป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมที่เกิดจากการรวมตัวกันของคนที่มีทัศนคติ และจุดยืนเดียวกันในการรักในเพศเดียวกัน โดยมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการต่อสู้ เคลื่อนไหวทางสังคม เพื่อเรียกร้องในด้านต่าง ๆ เช่น สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ความเท่าเทียมกัน การยอมรับจากคนในสังคม และเพื่อได้รับการยอมรับให้มีจุดยืนในพื้นที่ภายในสังคม ของกลุ่มตนในการแสดงออกของกลุ่มของตนเอง โดยมีการอธิบายจากงานวิชาการที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันเกี่ยวกับการกำเนิดของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย “ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย มีการเริ่มก่อตัวอย่างเป็นรูปเป็นร่าง เป็นระบบขึ้นมาในช่วงที่ประเทศไทยมีการระบาดของโรคเอดส์ ประมาณปี ๒๕๒๐ โดยมีการตรวจพบเชื้อเอดส์ในประเทศไทยเป็นครั้งแรก ซึ่งคนที่เป็นผู้ถูกตรวจพบว่ามีเชื้อเอดส์คนแรกนั้น เป็นผู้ชายที่มีความรักและชอบในเพศชายเหมือนกัน หรือเกย์ ที่ได้ไปศึกษาต่อในประเทศสหรัฐ และเมื่อมีการกระจายข่าวออกไปว่า พบผู้ติดเชื้อเอดส์ในประเทศไทย และบุคคลนั้นเป็นชายที่มีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน ทำให้คนในสังคมไทยและต่างชาติเกิดความเข้าใจอย่างผิด ๆ ไปว่ากลุ่มชายรักชาย หรือที่เรียกกันว่าเกย์ เป็นกลุ่มตัวการของการแพร่เชื้อเอดส์ เพราะมีการเปลี่ยนคู่นอนไม่ซ้ำ และเป็นกลุ่มที่มีการซื้อขายบริการทางเพศเป็นประจำ ทำให้สังคมเพิ่มความรังเกียจต่อผู้ที่รักร่วมเพศมากขึ้น” Peter Jacson และ Megan Sinnott มองว่า “ที่กลุ่ม LGBT ของไทย ต้องออกมาเรียกร้องเพื่อปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเอง เพราะถูกกดดันให้อยู่ในกรอบแบบอนุรักษนิยมของ “ครอบครัวผู้หญิง ผู้ชาย” เป็นสำคัญ โดยที่เรื่องนี้มีความเปลี่ยนแปลงกันมานานแล้ว จึงให้เกิดการรวมตัวของ กลุ่มชายรักชาย หรือเกย์ เพื่อเคลื่อนไหวทางสังคมในการปกป้องสิทธิ เสรีภาพของตนเองด้วย การรณรงค์และสร้างความเข้าใจให้คนในสังคมเข้าใจว่าเกย์เป็นกลุ่มคนปกติ และไม่ได้เป็นพาหะแพร่เชื้อโรคแต่อย่างใด”^๔ “เป้าหมายในการรณรงค์ของ กลุ่มเกย์ หรือกลุ่ม LGBT ในยุคนั้นมี ๒ ประการ คือ ประการแรก เพื่อให้สังคมเข้าใจว่ากลุ่มชายรักชายหรือเกย์นั้น เป็นคนที่ปกติและไม่ได้มีเชื้อโรคหรือผู้แพร่ระบาดเชื้อโรค ประการที่สอง คือ มีการดำเนินการรณรงค์ภายในกลุ่มชายรักชายหรือเกย์ ในการให้ตระหนักถึงการ ป้องกันการมีเพศสัมพันธ์และในการดูแลสุขภาพของตนเองให้มากขึ้น โดยการนำเสนอแนวทาง ว่า คนที่รักในเพศเดียวกัน เช่น ชายรักชายหรือเกย์นั้น ต้องประพฤติตนให้สังคมยอมรับด้วยและมีการพยายามสร้างภาพลักษณ์และการเข้าร่วมสังคมให้คนอื่น ๆ ภายในสังคมมีการยอมรับ กลุ่มชายรักชาย และรวมถึง

^๓วิภาดา เอี่ยมคง, ผลสะท้อนของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๓๖.

^๔ใจ อึ้งภากรณ์ และคณะ, ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมในไทย, (กรุงเทพมหานคร : ประชาธิปไตยแรงงาน, ๒๕๔๙), หน้า ๓๓.

กลุ่มหญิงรักหญิงด้วย โดยที่มีการให้ความรู้กับกลุ่มชายรักชายหรือ เกย์และกลุ่มต่าง ๆ ในการสร้างภาพลักษณ์และปรับทัศนคติ มุมมองขึ้นมาใหม่ที่ตีให้กับ ตนเอง”^๕

รูปแบบการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ คือ การนำปัญหา สุขภาพ มาเป็นเป้าหมายหลักในการเคลื่อนไหว^๖ “การตั้งกลุ่ม “กุลเกย์” โดยนที ชีโรจน์พงษ์ที่ต้องการให้ภาพลักษณ์ของเกย์นั้น มีความสุขภาพเรียบร้อย คล้ายกุลสตรีไทย โดยต้องการให้คนเข้าใจว่าเกย์นั้นคือคนปกติ ต่อมา มีการก่อตั้งกลุ่มเส้นสีขาว รณรงค์โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ชมรมเพื่อวันพุธ เป็นการรวมตัวของผู้ที่ติดเชื้อ HIV มาตรวจเลือดกันที่คลินิกนิรนาม เพื่อเพิ่มพื้นที่ในการหารือหรือเรื่องการติดเชื้อ และเป็นการให้ กำลังใจซึ่งกันและกันของผู้ติดเชื้อในสังคม ชมรมฟ้าสีรุ้ง พัฒนามาเป็นสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย โดยรณรงค์ให้คนเข้าใจถึงโรคเอดส์ ผ่านค่ายแกนนำทักษะชีวิตพิชิตเอดส์ ในค่าย จะเป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้ทางด้านโรคเอดส์และโรคแทรกซ้อน รวมถึงสิทธิการรักร่วมเพศต่าง ๆ และการเคลื่อนไหวเพื่อปกป้องสิทธิของคนรักเพศเดียวกันจากการถูกละเมิดสิทธิจากรัฐหรือ กลุ่มทุน เช่น การถูกกีดกันไม่ให้รับราชการ การห้ามไม่ให้ผู้ที่เป็นเกย์บวชพระ การไล่จับกลุ่ม LGBT ตามสวนสาธารณะต่าง ๆ กลุ่มบางกอกเรนโบว์ การรณรงค์จะคล้ายกับชมรมฟ้าสีรุ้ง แต่ จะแตกต่างตรงที่มีการพยายามสร้างความรู้ทางวิชาการของคนรักเพศเดียวกันโดยการทำวิจัย และจัดเสวนาทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง วัตถุประสงค์ของกลุ่มนี้คือ ต้องการสร้างพฤติกรรมเชิง บวกให้กับกลุ่มรักเพศเดียวกัน คือสร้างความภูมิใจให้กับกลุ่มที่รักร่วมเพศ ไม่ต้องปิดกั้น ไม่ต้อง รู้สึกโดดเดี่ยว และนอกจากนี้ ยังประสานงานกับกลุ่ม Asia Pacific กลุ่มอาจารย์ เรียกร้องผ่าน ทางกฎหมาย เริ่มจากการตั้ง Web site เป็นของตนเอง เพื่อเป็นสื่อกลางให้กับกลุ่มรักร่วมเพศ และมีการออกนิตยสารของกลุ่มนี้มีการรณรงค์ผลักดันกับกระทรวงสาธารณสุขไทย จน ได้ผลเป็นที่ยอมรับจากกระทรวงสาธารณสุข กลุ่มสะพาน เน้นการทำงานที่สร้างความเข้าใจกับ สาธารณชน การปรับทัศนคติ ที่สังคมมีต่อคนรักเพศเดียวกันและสร้างสื่อทางการเลือกใช้ เครื่องมือในการรณรงค์ กลุ่ม Bi-sexual กลุ่มคนรักเพศเดียวกัน กลุ่มนี้จะหาข้อมูลเกี่ยวกับ กลุ่มคนรักเพศเดียวกันในมุมมองที่ยากที่สุด ให้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติที่สุด”^๗

จะเห็นได้ว่าแต่ละกลุ่มนั้น มีประเด็นในการรณรงค์และเคลื่อนไหวที่คล้ายคลึงกัน จะ แตกต่างกันตรงช่วงเวลาและบริบททางสังคมในช่วงนั้น ๆ จากการศึกษาที่ผ่านมา โดยมากมีการสนับสนุนกันและกัน เนื่องจากแต่ละช่วงเวลาและบริบทที่ผ่านมาในช่วงนั้น ๆ มี การแก้ไขปัญหาในเรื่องเดียวกัน เน้นเพื่อให้เกิดการยอมรับในสังคมของกลุ่มรักเพศเดียวกัน ทั้ง ชายรักชาย และหญิงรักหญิง และการพยายามเข้าใจ การให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ในสังคมไทย และการเปิดพื้นที่ในสังคมให้กับกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน ถึงแม้ผลเป็นไปในเชิงบวก แต่ก็ไม่ได้เป็นการยอมรับโดยแท้จริงจากคนในสังคมไทย การเคลื่อนไหวของขบวนการ เคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ

^๕วิภาดา เอี่ยมคง, ผลสะท้อนของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๔๒.

^๖นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ, Socialism กับความเท่าเทียมทางสังคม ข้อสังเกตเพื่อสิทธิของชาวเกย์, [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.sac.or.th/main/uploads/article/Socialism.pdf>. (๑๐ เมษายน ๒๕๖๕).

^๗วิภาดา เอี่ยมคง, ผลสะท้อนของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๔๙.

ช่วงเวลานั้น เป็นการเคลื่อนไหวใน ลักษณะกึ่งทำงานเชิงสังคมสงเคราะห์ เน้นการทำงานในเชิงกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ในช่วง ๕ ปี แรกของขบวนการเคลื่อนไหวของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ เริ่มมีลักษณะของ การเคลื่อนไหวอย่างเป็นระบบ และมีบทบาทภายในสังคมมากขึ้น แต่ก็มีปัญหามากมายที่ ตามมา ทั้งปัญหาจากคนในสังคมและปัญหาจากกลุ่มของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งจะ เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเข้ามามีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในด้าน ต่าง ๆ ทุกภาคส่วนที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ก็จะมีที่มาและวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกันในแต่ละลักษณะงานที่มีการนำเสนอให้เป็นที่ยอมรับ แต่จากที่ศึกษามา ก็มีบางลักษณะงานที่มีการศึกษาและมีความเห็นที่แตกต่างในบางส่วนเกี่ยวกับขบวนการเคลื่อนไหวของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ กลุ่มสมาคม มูลนิธิ และชมรมต่าง ๆ ที่มีความต้องการในทิศทางเดียวกัน แต่จะแตกต่างกันที่ วิธีการที่จะทำให้ไปสู่ความสำเร็จของแต่ละกลุ่ม บางกลุ่มอาจจะมองว่า จะต้องใช้แนว สุขลักษณะเข้าช่วย บางกลุ่มอาจมองถึงการให้ความรู้ทางด้านเพศ บางกลุ่มอาจมองว่า จะต้อง เน้นทางด้านวิชาการ การจัดเสวนา ฯลฯ เป็นต้น

จากความเป็นมาและปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา โดยผลการวิจัยจะเป็นส่วนหนึ่งในผลสะท้อนถึงบทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ก่อให้เกิดการสนองตอบถึงความต้องการรวมถึงการเปลี่ยนแปลง ทางด้านมิติการยอมรับทางสังคมเกี่ยวกับเพศวิถีและเพศภาวะรวมถึงความหลากหลายทางเพศเพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาบทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

๑.๒.๓ เพื่อนำเสนอผลสะท้อนการเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

๑.๓ ปัญหาการวิจัย

๑.๓.๑ ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมาเป็นอย่างไร

๑.๓.๒ บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมาเป็นอย่างไร

๑.๓.๓ ผลสะท้อนการเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมาเป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวางหลักในการศึกษาขอบเขตด้านเนื้อหาไว้โดยศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา ศึกษาบทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา และผลสะท้อนการเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ อำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา

๑.๔.๓ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มเพศทางเลือกที่สนใจทางการเมืองใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง และการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบบอกต่อ (Snowball Sampling) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การเลือกแบบลูกโซ่ (Chain)^๔ เป็นการสุ่มที่ไม่มีการกำหนดว่าจะสุ่มใครไว้ล่วงหน้า การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะอาศัยข้อมูลจากตัวอย่างตัวแทนกลุ่ม LGBT ในอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา ให้ช่วยแนะนำผู้ที่สมควรจะเป็นตัวอย่างคนต่อไปให้ ลักษณะเหมือนเช่นเชอร์ลูกโซ่ เป็นการสุ่มที่มีลักษณะเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยตัวอย่าง เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองจนได้ข้อมูลอิ่มตัว พร้อมกับการสัมภาษณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ รวมจำนวนทั้งสิ้น จำนวน ๑๕ คน

๑.๕ นิยามศัพท์ในการวิจัย

กลุ่ม LGBT หมายถึง กลุ่มคนกลุ่มหนึ่งซึ่งที่มีอัตลักษณ์ทางเพศหรือวิถีทางเพศที่แตกต่างไปจากคนส่วนใหญ่ในสังคม ที่สนใจการเมืองและร่วมกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมือง ระหว่างปี ๒๕๕๗-๒๕๖๕

วิถีทางเพศ (Sexual orientation) หมายถึง ความสามารถของบุคคลเกี่ยวกับแรงดึงดูดอันล้าลึกด้านอารมณ์ เสน่ห์ท่า ด้านเพศ และความสัมพันธ์ทางเพศ กับบุคคลซึ่งมีเพศภาวะที่แตกต่างกันหรือเหมือนกัน หรือมีมากกว่าหนึ่งเพศภาวะ

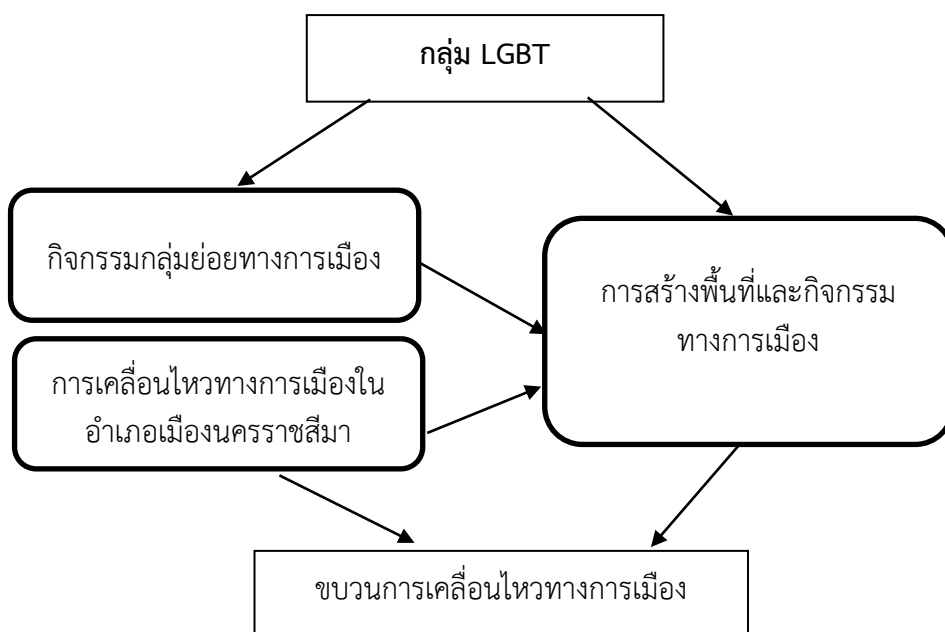
ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมือง หมายถึง กลุ่มคนกลุ่มหนึ่งซึ่งที่มีอัตลักษณ์ทางเพศหรือวิถีทางเพศที่แตกต่างไปจากคนส่วนใหญ่ในอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา ร่วมกิจกรรมแสดงออกถึงความต้องการทางการเมือง

บทบาท หมายถึง บทบาทของกลุ่ม LGBT ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองในการ เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการทางนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของกลุ่ม

๑.๖ กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ มีกรอบแนวคิดที่สำคัญในลักษณะของกระบวนการและวิธีการศึกษาวิจัย รวมทั้งผลลัพธ์จากการศึกษา ดังนี้

^๔ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนสามัญ บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๓) หน้า ๖๔.

แผนภาพที่ ๑.๑ กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๗.๑ ทำให้ทราบผลการศึกษาระดับการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

๑.๗.๒ ทำให้ทราบบทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

๑.๗.๓ ได้ผลสะท้อนการเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

๑.๗.๔ องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยเรื่อง ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง
- ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทางการเมือง
- ๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ
- ๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการเมือง

การเมืองเป็นกิจกรรมที่มนุษย์กระทำ รักษาคุณสมบัติที่ดี และปรับปรุงกฎทั่ว ๆ ไป ซึ่งมนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ภายใต้กฎเหล่านั้น การเมืองมีความเชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ของความขัดแย้งและความร่วมมือในสังคม จากการศึกษาที่ตรงกันข้ามกัน ความต้องการที่ต่างกัน การแข่งขันกัน และความสนใจที่แตกต่างกัน การเมืองจึงเป็นเรื่องของการแสวงหาวิธีที่จะยุติปัญหาและทำความเข้าใจกันท่ามกลางความขัดแย้งกันในสังคม การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเมืองกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ความหมายการเมือง การกล่อมเกลางานการเมือง อำนาจทางการเมือง ดังนี้

๒.๑.๑ ความหมายการเมือง

การเมืองหรือการเล่นการเมืองถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายและเป็นที่น่าสนใจของคนส่วนใหญ่ โดยไม่รู้ว่าความหมายที่แท้จริงและถูกต้องนั้นเป็นอย่างไร ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงความหมายของคำดังกล่าวให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ผู้วิจัยจึงรวบรวมตัวอย่างแนวคิดเกี่ยวกับความหมายที่นักวิชาการเสนอไว้พอเป็นสังเขป ดังนี้

จากแนวคิดของนักวิชาการที่ผู้วิจัยเสนอ เช่น McCormic^๑ นำแนวคิดของ Niccolo Machiavelli (นักปรัชญาการเมืองชาวอิตาลีที่มีชีวิตในช่วง ค.ศ. ๑๔๙๖-๑๕๒๗) ในประเด็นที่ว่า ผู้ปกครองต้องเข้มแข็งแบบสิงโต และเฉลียวฉลาดแบบสุนัขจิ้งจอก มาทำการตีความและใช้ตอบปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักการเมืองในยุคปัจจุบัน และได้ตีพิมพ์ในหนังสือชื่อ Machiavellian Democracy มีใจความโดยสรุปว่า นักการเมืองในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังคงมีพฤติกรรมที่พยายามสร้างโอกาสเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจและผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงว่าวิธีการที่ใช้นั้นจะถูกต้องหรือขัดต่อ

^๑McCormic, J. P., *Machiavellian Democracy*, (New York: Cambridge University Press, 2012), pp. 66-67.

ศีลธรรมหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Easton^๒ มีความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า การเมือง หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ สถาบันและองค์การในสังคม ซึ่งได้รับการยอมรับว่ามีอำนาจเด็ดขาดครอบคลุมสังคมนั้นในการสถาปนาและการทำนุบำรุงรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม การจัดสรรแจกจ่ายสิ่งที่มีคุณค่าต่าง ๆ ให้แก่สังคม เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่บุคคลหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งต้องการ

การเมือง หมายถึง กิจกรรมทั้งหลายซึ่งมีจุดประสงค์หลักอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้ คือ^๓

(๑) ต้องการปรับเปลี่ยนหรือมีอิทธิพลต่อโครงสร้างหรือกระบวนการทางการเมือง และการปกครอง

(๒) ต้องการมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนตัวผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๓) ต้องการมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะ

(๔) ต้องการมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามนโยบาย

(๕) ต้องการสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นแก่สาธารณะที่มีต่อการปกครอง กระบวนการบุคคลและนโยบายสาธารณะ

(๖) ต้องการมีอิทธิพลหรืออำนาจในการปกครอง

สรุปได้ว่า นักวิชาการได้ให้ความหมายคำว่า การเมือง ไปในแนวทางเดียวกันว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความชอบธรรมแห่งอำนาจและการแบ่งสรรอำนาจ ซึ่งเกิดขึ้นจากความพยายามที่จะแก้ไขหรือต้องการประสานความแตกต่าง และความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ของคนหรือกลุ่มคนในสังคม ไม่ให้เกิดความรุนแรงจนกระทบต่อการอยู่ร่วมกันโดยสันติ รวมถึงการกำหนดนโยบายและเป้าหมายของรัฐ รวมถึงการตัดสินใจว่าควรหรือไม่ควรดำเนินนโยบายใด

๒.๑.๒ การกล่อมเกลາทางการเมือง

การกล่อมเกลาทางการเมือง (political socialization) เป็นกระบวนการในการสร้างความเปลี่ยนแปลง ทั้งแนวคิดและพฤติกรรมทางการเมือง เป็นกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมที่สำคัญซึ่งมีความหมาย ดังนี้

การกล่อมเกลาทางการเมืองหรือการขัดเกลาทางสังคมด้านการเมืองยังหมายถึง กระบวนการที่บุคคลได้มีความรู้หรือคุ้นเคยกับระบบการเมืองและกระบวนการที่กำหนดลักษณะทางการเมือง การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองของบุคคล ตลอดจนลักษณะที่บุคคลมีปฏิกิริยาหรือความรู้สึกปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทางการเมือง^๔ การกล่อมเกลาทางการเมืองจึงเป็นลักษณะความสัมพันธ์แบบหนึ่งระหว่างปัจเจกบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองที่ซึ่งปัจเจกบุคคลเหล่านั้นอาศัยอยู่ โดยการกล่อม

^๒Easton, D., *The Politic System : An Inquiry to the State of Political Science*, (Calcutta, India: Scientific Book, 2007), p. 129.

^๓Redekop, J., *Approaches to Canadian Politics 2nd ed.* Ontario, (Canada: Prentice Hall, 2003), pp. 6-11.

^๔Rush, M., & Athoff, P., *Introduction to Political Sociology*, (London: Western, 2001), p. 16.

เกลาทางการเมืองได้สร้างมุมมองพิเศษทางการเมือง ซึ่งเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ดังกล่าวตั้งนั้นในระดับปัจเจกบุคคลการกล่อมเกลาทางการเมืองจึงเป็นเพียงแค่กระบวนการที่ปัจเจกบุคคลได้รับการถ่ายทอดมุมมองทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และการวิเคราะห์พิจารณาจากสิ่งที่เขาได้รับจากโลกการเมืองของเขา การกล่อมเกลาทางการเมืองมีลักษณะเป็นกระบวนการแบบโต้ตอบระหว่างปัจเจกชนในฐานะของผู้กล่อมเกลากับผู้ถูกกล่อมเกลา โดยปัจเจกบุคคลอาจเป็นได้ทั้งผู้กล่อมเกลาและผู้ถูกกล่อมเกลาทางการเมือง^๕

การกล่อมเกลาทางการเมือง (political socialization) เป็นการศึกษาความเกี่ยวข้องกันระหว่างกระบวนการกล่อมเกลาทางสังคมกับรูปแบบการทำงานของสถาบันทางการเมืองและการทำความเข้าใจพฤติกรรมทางการเมืองของปัจเจกชนที่เกิดขึ้นในสังคมซึ่งการกล่อมเกลาทางการเมืองจะมุ่งเน้นความสนใจไปที่โครงสร้างทางการเมืองของคนในสังคม การรับรู้ทางการเมืองของคนและผลกระทบในทางจิตใจของคนที่มีต่อการเมืองในสังคมของตนเอง ทั้งนี้การพิจารณาวิเคราะห์โครงสร้างทางการเมืองจะมุ่งเน้นศึกษาไปที่ตัวแทนของสถาบันต่าง ๆ ที่มีบทบาทในการสร้างการกล่อมเกลาทางการเมืองกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง ระยะเวลาที่ใช้และการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้น ซึ่งในแนวคิดการกล่อมเกลาทางการเมืองยังให้ความสนใจกับสถาบันอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สถาบันที่ทำหน้าที่กล่อมเกลาทางการเมือง แต่มีการเผยแพร่ทัศนคติและพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลทางการเมือง ดังนั้นสิ่งที่สำคัญในการศึกษาการกล่อมเกลาทางการเมืองคือเราต้องให้ความสนใจกับกระบวนการหล่อหลอมทางการเมืองที่ไม่ได้เกิดจากสถาบันทางการเมืองด้วย เพราะการกล่อมเกลาทางการเมืองสามารถถูกแอบแฝงในกระบวนการเหล่านั้นด้วยก็ได้^๖

นอกจากนี้ หากแบ่งรูปแบบการกล่อมเกลาทางการเมือง จะได้เป็น ๒ รูปแบบ คือการกล่อมเกลาทางตรง (direct socialization) และการกล่อมเกลาทางอ้อม (indirect socialization) การกล่อมเกลาทางตรงสามารถแบ่งออกเป็น ๔ รูปแบบ คือ^๗

๑. การเลียนแบบ ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้ทางการเมืองรูปแบบหนึ่ง ที่เกิดขึ้นได้ในทุกช่วงวัย การเลียนแบบอาจเกิดขึ้นโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ เช่น เด็ก ๆ จะเลียนแบบหรือจดจำค่านิยมของผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดโดยไม่รู้ตัว

๒. การเรียนรู้ เป็นการยอมรับ ยกย่องในค่านิยมและพฤติกรรมทางการเมืองที่สมาชิกอยากเป็นแบบนั้นในอนาคต เช่น นักศึกษาที่สนใจการเมืองมักจะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแทนเพื่อน ๆ เพื่อทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย

๓. การศึกษาทางการเมืองเป็นการเรียนรู้ทางการเมืองผ่านองค์กรหรือสถาบันเช่น ครอบครัว สถานศึกษา หน่วยงานของรัฐหรือพรรคการเมือง

^๕Dawson, R. E., Prewitt, K., & Dawson, K. S., *ibid*, pp. 33-34.

^๖Dowse, R. E., & Hughes, J. A., **Political Sociology**, (Toronto: John Wiley & Sons, 2009), pp. 182-183.

^๗Dawson, R., & Prewitt, D., *ibid*, pp. 63-67.

๔. ประสบการณ์ทางการเมืองโดยตรง เช่น การฟังการปราศรัยหาเสียง การเข้าร่วมรณรงค์การเลือกตั้ง การเข้าร่วมสังเกตการเลือกตั้ง การร่วมชุมนุมทางการเมือง การประท้วงรัฐบาล เป็นต้น

ทั้งนี้การกล่อมเกลາทางการเมืองเป็นกระบวนการสร้างและการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมือง การกล่อมเกลาทางการเมืองจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง หรือทำให้เกิดการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่งของระบบการเมืองที่ได้รับจากประสบการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลา^๘ ครอบครัวยุคหนึ่งเป็นสถาบันสังคมที่มีความสำคัญที่สุด โดยสถาบันสังคมนี้เป็นสถาบันที่ดำเนินบทบาทใกล้ชิดกับมนุษย์ทุกคนเป็นสถาบันแรกที่ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดคุณค่าวิธีปฏิบัติและมาตรฐานทางสังคม^๙ สำหรับคำจำกัดความ เป็นกระบวนการที่บุคคลได้มาซึ่งความโน้มเอียงทางการเมือง (political orientation) ต่าง ๆ อันได้แก่ ความรู้ (knowledge or cognition) ความเชื่อ (beliefs) ทัศนคติและความรู้สึก (attitudes and feeling) และค่านิยม (values) ที่เกี่ยวกับระบบการเมือง^{๑๐} Thinapan Nakata อธิบายว่า คือ การพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลซึ่งกระทำต่อกัน และเป็นกระบวนการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมทางการเมือง แต่บุคคลจะเรียนรู้ทั้งสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเมือง และไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองโดยตรง ทำให้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ต่างมีผลต่อทัศนคติ และพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลด้วย ดังนั้น กระบวนการหล่อหลอมทางการเมืองจึงมุ่งให้ความสนใจกับกระบวนการทางสังคมและการเมืองที่มีผลต่อคุณลักษณะของปัจเจกบุคคล โดยเฉพาะพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลในสังคม และลักษณะของปัจเจกบุคคลในที่นี้ไม่ได้มองเพียงแค่ปรากฏการณ์ที่อยู่ภายนอกของตัวบุคคล แต่ยังมองลึกลงไปในระดับของกระบวนการและกฎเกณฑ์ที่หล่อหลอมควบคุมพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลต่อการสนองต่อสิ่งกระตุ้นเร้าภายนอก^{๑๑} เรื่องอำนาจในการปกครอง (authority) ที่ควบคุมสถาบันทางการเมืองและสังคมต่าง ๆ รวมทั้งสถาปนาระเบียบทางสังคมที่ควบคุมพฤติกรรมคนในสังคมให้เกิดขึ้นอีกที ไม่ว่าจะ เป็น กฎหมายการศึกษา ระบบการเมือง ทั้งนี้ในสังคมสมัยใหม่^{๑๒}

สรุปได้ว่า การกล่อมเกลาทางการเมืองจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง หรือทำให้เกิดการถ่ายทอดวัฒนธรรมของระบบการเมืองทั้งการเลียนแบบ การเรียนรู้ การศึกษาทางการเมือง ประสบการณ์ทางการเมืองโดยตรง และองค์การภาคประชาชนในสังคมสมัยใหม่ที่เกิดขึ้น มีบทบาทใน

^๘Almond G.A. & Powell, G. B., Jr., *Comparative Politics : A Development Approach*, (Boston: Little, Brown, 2006), p. 253.

^๙บุญสนอง บุญโยทยาน, *มนุษย์กับสังคม*, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘), หน้า ๕๐.

^{๑๐}พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสายทิพย์ สุคติพันธ์, *การเมืองของเด็ก*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๓), หน้า ๕๑-๕๔.

^{๑๑}Thinapan Nakata, *The Problem of Democracy in Thailand : A Study of Political Culture and Socialization of College Students*, (Bangkok: Praepittaya, 2005), p. 88.

^{๑๒}Dowse, R. E. & Hughes, J. A., *Political Sociology*, (Toronto: John Wiley & Sons, 2009), p. 200.

การทำหน้าที่ด้วยเช่นกัน ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางการเมืองของประชาชนที่แตกต่างไปจากสังคมในอดีต รวมทั้งผลประโยชน์ทางการเมืองที่มีความแตกต่างและซับซ้อนมากขึ้นอีกด้วย

๒.๑.๓ อำนาจทางการเมือง

ประชาธิปไตยของไทยย่อมเป็นไปตามเงื่อนไขของสังคมไทย ที่ผู้นำทางการเมืองไม่ต้องการมีแต่อำนาจทางการเมือง แต่ต้องการมีอำนาจรัฐด้วย มิใช่ให้ความหมายไว้ดังนี้

อำนาจทางการเมือง หมายถึง อำนาจที่จะตัดสินใจและการบังคับให้เป็นไปตามการตัดสินใจนั้น ๆ ในส่วนที่มีความสำคัญต่อสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ผู้ที่มีอำนาจทางการเมืองสามารถที่จะจัดสรรความชอบธรรม (legitimacy) หรือสิทธิในการปฏิบัติหน้าที่ตามตัวบทกฎหมาย ตัวอย่างของบุคคลที่มีอำนาจทางการเมือง ได้แก่ นักการเมือง เช่น สมาชิกรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ตลอดจนบุคคลอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายงานจากบุคคลเหล่านี้ เป็นต้น^{๑๓}

ความหมายของคำว่า อำนาจทางการเมืองมีดังนี้^{๑๔}

๑. สิทธิในการออกกฎหมาย

๒. กฎหมายใดสามารถมีโทษตั้งแต่สถานเบาไปสู่สถานหนัก คือ การประหารชีวิต

๓. คำสั่งของรัฐ หรือกฎหมายนั้นมีอำนาจบังคับ (sanctions) ซึ่งหมายถึง

๓.๑ บังคับในทางบวก ซึ่งเป็นการใช้รางวัลหรือเพิ่มคุณค่า (values) แก่ผู้ปฏิบัติตาม

๓.๒ ในทางลบ คือการทำให้ผู้คนที่ไม่ปฏิบัติตามต้องสูญเสียประโยชน์หรือคุณค่าไป

อำนาจทางการเมือง หมายถึง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองของผู้ที่มีอำนาจทางการเมืองจำเป็นต้องมีฐานอำนาจทางการเมืองสร้างความต้องการให้ประชาชนให้เกิดการยอมรับในอำนาจทางการเมือง รวมถึงการรักษาอำนาจที่ตนมีอยู่ไว้ ซึ่งฐานอำนาจทางการเมืองมีแหล่งที่มา ๓ ทางด้วยกัน คือ^{๑๕}

๑. สิทธิอำนาจ (authority) คือ สิ่งที่บุคคลหรือกลุ่มได้จากกฎเกณฑ์อันเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมมีสถาบันทางสังคมรองรับ (legal authority) นอกจากนั้นสิทธิอำนาจยังเป็นฐานอำนาจที่ชัดเจนที่สุดในลักษณะของตำแหน่งอย่างเป็นทางการ (formal position) ซึ่งจะได้รับการยอมรับการมีอำนาจเหนืออย่างไม่มีข้อโต้แย้ง ผู้มีอำนาจในลักษณะความหมายนี้ ได้แก่ ข้าราชการในท้องถิ่น เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลผู้นำท้องถิ่นที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการสภาตำบล หรือกรรมการหมู่บ้าน เป็นต้น

๒. ทรัพยากรทางวัตถุ (material resource) คือสิ่งทีคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งมีมากกว่าคนอื่น ๆ เช่น เงินทรัพย์สินซึ่งเป็นสิ่งที่หายากและเป็นสิ่งที่ต้องการของคนในสังคม คนชั้นนำผู้ใช้อำนาจจะมีทรัพยากรทางวัตถุที่มีมากกว่าคนอื่นและจะทำการแลกเปลี่ยนหรือประโยชน์ที่จะนำมาสู่ตน

^{๑๓}Mills, C. W., *The Power Elite*, (New York: Oxford University Press, 2009), p. ๔.

^{๑๔}Lasswell, H. D., Lerner, D., & Rothwell, C. E., *The Comparative Study of Elits, an Introduction and Bibliography*. Palo Alto, (CA: Standford University Press, Hoover Institue Studies, 2004), p.16.

^{๑๕}สมบัติ อารังชญวงค์, *การเมืองไทย*, (กรุงเทพมหานคร : เสมาธรรม, ๒๕๔๙), หน้า ๑๓-๑๔.

ขณะเดียวกันชนชั้นนำจะให้ประโยชน์ที่เห็นได้ชัดและสามารถให้ต่อผู้ที่ยอมทำตามได้อย่างทันทีทันใด ในลักษณะการตอบโต้และได้ประโยชน์ ที่มีลักษณะเป็นวัตถุที่ตอบสนองความต้องการได้ จะเห็นได้ว่า ประโยชน์ในแง่นี้ คือ ผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจผู้ที่มีอำนาจตามความหมายที่จะใช้ทรัพยากรทาง วัตถุเป็นฐานอำนาจ ได้แก่ พ่อค้า คหบดีผู้ร่ำรวยในชุมชน ชาวนานายทุนผู้ว่าจ้าง หรือนายทุนเงินกู้ เป็นต้น

๓. ทรัพยากรที่มีใช้วัตถุ (non-material resource) คือทรัพยากรที่ไม่เป็นวัตถุ จับต้องได้ เช่น เกียรติยศชื่อเสียง ตำแหน่ง ความเชื่อถือ ความรอบรู้ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นฐานอำนาจของชน ชั้นในลักษณะหนึ่ง ซึ่งจะได้รับยกยอมรับความนิยมชมชอบตลอดจนความศรัทธารักใคร่จากคนใน ชุมชนหรือในสังคมนั้น ผู้ที่มีสิทธิอำนาจ ในลักษณะความหมายนี้ ได้แก่ พระ ครู คนเฒ่าคนแก่ หัวหน้า ครว้เรื่อน เป็นต้น

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่กล่าวว่า อำนาจทางการเมือง คือ อำนาจในการกำหนดและ บังคับใช้กฎ ระเบียบของสังคมอย่างยุติธรรม เพื่อสนองตอบประโยชน์สุขของประชาชนอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน^{๑๖}

สรุปได้ว่า การสร้างและพิทักษ์รักษาอำนาจทางการเมือง จะใช้วิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับ ปัจจัยและสภาพการณ์ตามตัวแปร สำหรับในประเทศที่รัฐบาลตามระบอบรัฐสภา นักการเมืองมีความ จำเป็นที่จะต้องสร้างฐานอำนาจจากประชาชนเป็นสำคัญ โดยใช้แบบและวิธีการต่าง ๆ ที่เอื้อประโยชน์ ที่จะสามารถทำให้ประชาชนยอมรับ กลไกต่าง ๆ ที่นักการเมืองจะใช้ในการสร้างฐานอำนาจให้แก่ตน นั้น ได้แก่ การใช้อิทธิพลของผู้นำท้องถิ่น การใช้อิทธิพลของข้าราชการ การใช้อิทธิพลของระบบ การเมืองท้องถิ่น ฯลฯ โดยอาศัยรูปแบบความสัมพันธ์ในสังคมท้องถิ่นที่สำคัญก็คือ รูปแบบ ความสัมพันธ์แบบผู้อุปถัมภ์และผู้ได้อุปถัมภ์ อันเป็นกลไกที่สามารถช่วยสร้างฐานอำนาจให้กับ นักการเมือง และพรรคการเมืองได้เป็นอย่างดี การได้มาซึ่งอำนาจก็ย่อมได้มาซึ่งผลประโยชน์ และตัว อำนาจเองก็เป็นผลประโยชน์ที่สำคัญของนักการเมือง ที่จะใช้ในการสร้างฐานอำนาจของตน ให้แพร่ ขยายออกไปได้อีกด้วย

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายที่หลากหลาย แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม ทางการเมือง รูปแบบพฤติกรรมทางการเมือง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง และนักวิชาการ ด้านงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมือง ดังจะกล่าวเป็นลำดับไป

^{๑๖}สมบัติ อารังธัญวงศ์, การเมือง : แนวความคิดและการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์, ๒๕๓๘), หน้า ๑๘.

๒.๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง

การเมืองเป็นเรื่องของทุกคน ซึ่งเป็นคำกล่าวที่ไม่เกินจริงอย่างแน่นอนเมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ทางการเมืองของไทยในปัจจุบัน และผลจากการเมืองนี้เองที่ทำให้ชีวิตของมนุษย์ได้แสดงพฤติกรรมบางอย่างออกมา เช่น การประท้วงเมื่อไม่พอใจกับการบริหารบ้านเมืองของรัฐบาล การต่อต้าน และเรียกร้องเมื่อมีนโยบายใดนโยบายหนึ่งมีผลกระทบต่อประชาชน รวมถึงการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่ประชาชนได้แสดงพฤติกรรมออกที่ชัดเจนที่สุดและถูกต้องตามกฎหมายสูงสุดของประเทศ ดังนั้นวิถีชีวิตของมนุษย์ย่อมหนีไม่พ้นจากการเมือง เพราะการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ไปแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จรูญ สุภาพ ที่กล่าวว่า ชีวิตมนุษย์ทุกคนล้วนแล้วแต่ต้องอยู่กับการเมือง ไม่อาจหลีกเลี่ยงจากอิทธิพลอำนาจทางการเมืองได้ トラบไตที่ยังอยู่ในสังคม พฤติกรรมของมนุษย์ย่อมเกี่ยวหรือผูกพันกับการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้^{๑๗} ในชีวิตประจำวันของเรานั้นจะเห็นว่าระบบการเมืองไม่รวมเฉพาะการเมืองที่เป็นทางการเมืองเท่านั้น แต่จะรวมถึงรูปแบบของความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลด้วย ดังนั้นระบบการเมืองจึงต้องเป็นองค์การที่แน่นอน เช่น พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และพฤติกรรมที่ควบคุมการตัดสินใจของรัฐบาล ฉะนั้น พฤติกรรมทางการเมืองจึงหมายถึงพฤติกรรมซึ่งมีอิทธิพลหรือตั้งใจให้มีอิทธิพลต่อผลผลิตการตัดสินใจของรัฐบาลด้วยนอกจากนี้ อนุสรณ์ ลิ้มมณี และทิพาพร พิมพ์สุทธิ์ ได้ชี้ให้เห็นว่าอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์มีด้วยกัน ๕ ประเภท ดังนี้

๑) อิทธิพลทางสังคมจากกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งในระบบสังคมหนึ่ง ๆ จะมีการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมอื่น ๆ และทุกสังคมจะมีลักษณะพิเศษโดยเฉพาะของตนเอง เราแบ่งกลุ่มสังคมเป็น ๓ ประเภท คือ กลุ่มปฐมภูมิ สมาชิกในสังคมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เช่น ครอบครัว และกลุ่มทุติยภูมิ สมาชิกมีความสัมพันธ์กันทางด้านอาชีพและศาสนา ส่วนกลุ่มอ้างอิง สมาชิกมีความพยายามเลียนแบบอย่างกัน เช่น เลียนแบบค่านิยม และเป้าหมายการดำเนินชีวิต ดังนั้นการแสดงออกถึงพฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มเหล่านี้มีความสำคัญ ดังนี้

๑.๑) กลุ่มปฐมภูมิ (Primary Group) มีความสำคัญต่อพฤติกรรมทางการเมืองเป็นอย่างยิ่ง เพราะมีครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่ ป้อนกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ เด็ก อบรมสั่งสอนในสิ่งที่ควรไม่ควร เมื่อเด็กเติบโตขึ้นจะมีความรู้สึกรับผิดชอบและรู้หน้าที่ควรปฏิบัติในฐานะพลเมืองดี ได้ นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนที่เป็นองค์การที่สำคัญในการถ่ายทอด ค่านิยม ความเชื่อและทัศนคติให้แก่เด็กอีกทางหนึ่งด้วย

๑.๒) กลุ่มทุติยภูมิ (Secondary Group) มีความสำคัญต่อพฤติกรรมทางการเมือง โดยการป้อนข้อมูลข่าวสารและการติดต่อสื่อสารกันในระหว่างกลุ่ม เช่น กลุ่มเชื้อชาติ กลุ่มศาสนา และกลุ่มข้าราชการ เป็นต้น

๑.๓) กลุ่มอ้างอิง (Reference Group) มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเมืองเช่นเดียวกัน เช่น กลุ่มชนชั้นทางเศรษฐกิจสังคม กลุ่มศาสนา กลุ่มเชื้อชาติ และกลุ่มชุมชน เป็นต้น

๒) อิทธิพลทางสังคมจากชนชั้นในสังคม หมายถึงสถานภาพและชนชั้น ซึ่งอาจวัดได้จากอาชีพ รายได้ และการศึกษา เป็นต้น การศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงกับชนชั้นและพฤติกรรมทางการเมือง กล่าวคือ คนที่อยู่ในชนชั้นสูงจะมีพฤติกรรมทางการเมืองคล้าย ๆ กับผู้ที่มีการศึกษาสูง

^{๑๗}จรูญ สุภาพ, **หลักรัฐศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔), หน้า ๑.

ส่วนความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ คือผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำ จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่าผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูง ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองหรือชุมชนจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่ อยู่ นอกเมือง ซึ่งเหตุผลในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูง ได้แก่ มีกำลังทรัพย์ และเวลาที่เกี่ยวเนื่องกับการเมืองทั้งโดยตรงและอ้อม

๓) อิทธิพลของบุคลิกภาพต่อพฤติกรรมทางการเมือง การตัดสินใจทางการเมืองและการแสดงออกทางการเมืองของบุคคล สืบเนื่องมาจากสถานภาพทางสังคม มรดกทางวัฒนธรรม และสภาพจิตใจของแต่ละบุคคล เช่น ลักษณะความเป็นประชาธิปไตย ความสามารถในการควบคุมต้องการอำนาจ มีความอดทนอดกลั้นต่อความไม่แน่นอน เป็นต้น

๔) อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อพฤติกรรมทางการเมือง ซึ่งวัฒนธรรม หมายถึงพฤติกรรมทุกอย่างของชีวิตมนุษย์อันเป็นแบบแผนของสังคมที่ ยึดมั่นถือปฏิบัติกัน ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา สังคม การท หาร และอื่นๆ ซึ่งอิทธิพลของวัฒนธรรมนี้จะส่งผลที่สำคัญยิ่งต่อ ความมั่นคงทางการเมืองด้วย

๕) อิทธิพลของโครงสร้างต่อพฤติกรรมทางการเมือง คือการเข้าร่วมในทางการเมืองดังจะเห็นได้จากการกำหนดคุณสมบัติผู้ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งส่งผลในการจำกัด การเข้าร่วมทางการเมืองของผู้ที่มีการศึกษาต่ำ และสถานภาพทางสังคมต่ำด้วย^{๑๘} นอกจากนี้พฤติกรรมทางการเมืองที่กลุ่มคนแสดงออกมานั้นยังมีความสอดคล้องกับ ความเชื่อ ค่านิยมและบุคลิกภาพ สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมและพลัง เช่น อาหาร เสียงปืน เป็นต้น ทศนคติ และสถานการณ์^{๑๙}

๒.๒.๒ รูปแบบพฤติกรรมทางการเมือง

ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นระบอบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม โดยการแสดงทัศนะและมีส่วนในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองก็เป็นรูปแบบหนึ่งของพฤติกรรมทางการเมืองระบบประชาธิปไตย โดยรูปแบบของพฤติกรรมทางการเมืองอาจแบ่งได้ด้วยเกณฑ์หลายประเภท เช่น การแบ่งเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบสมัครใจ (Voluntary Participation) การมีส่วนร่วมแบบระดม (Mobilized Participation) หรือแบ่งเป็นพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นแบบที่ ถูกกฎหมายและแบบที่ผิดกฎหมาย หรือแบ่งออกเป็นพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบสันติกับการใช้ความรุนแรงหรือแบ่งออกเป็น การมีส่วนร่วมแบบปกติ (Conventional Participation) กับการมีส่วนร่วมแบบไม่ปกติ (Unconventional Participation)หรืออาจจะแบ่งออกตามประเภทของกิจกรรม

รูปแบบพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในงานวิจัยเรื่องพฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับพัฒนาการทางการเมืองไทย กรณีภาคเหนือ โดยยึดตามประเภทของกิจกรรมเฉพาะ

^{๑๘}อนุสรณ์ ลิ้มมณี และทิพาพร พิมพ์สุทธิ, พฤติกรรมทางการเมือง, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๖๐), หน้า ๒๐-๓๖.

^{๑๙}ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์, จิตวิทยาการเมือง, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘), หน้า ๒๔-๓๖.

พฤติกรรมที่เรียกว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบปกติ (Conventional Participation) ดังนี้^{๒๐}

๑. การสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ
๒. การสร้างความตระหนักในจริยธรรม
๓. การสร้างความร่วมมือในชุมชน
๔. การสร้างความรู้ความเข้าใจ

รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจแบ่งประเภทหรือรูปแบบออกได้เป็น ๖ รูปแบบ ดังต่อไปนี้^{๒๑}

๑. การเลือกตั้งเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สามารถแยกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์หาเสียงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองออกจากกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบอื่น ๆ การลงคะแนนเสียงไม่จำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารและจงใจมากเหมือนกิจกรรมทางการเมือง ผู้ที่ไปลงคะแนนเสียงอาจไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบอื่น ๆ ก็ได้ ในทางกลับกันผู้ที่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกระตือรือร้นในรูปแบบกิจกรรมทางการเมืองอื่น ๆ ก็อาจไม่ไปลงคะแนนเสียงก็ได้ อย่างไรก็ตามสำหรับประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นการกระทำที่พลเมืองกระทำอย่างต่อเนื่องและมีอิทธิพลต่อหน้าในระบบการเมือง โดยทำให้ผู้นำต้องปรับนโยบายของตนเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน การลงคะแนนเสียงจึงมีความสำคัญมากเนื่องจากสามารถกำหนดความเป็นไปของรัฐบาลหรือการปกครองได้ในทันทีทันใด

๒. การเป็นเจ้าของที่พรรคการเมืองและผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งหมายถึง การเข้าร่วมในพรรคการเมืองทั้งในช่วงระหว่างการเลือกตั้งและในการรณรงค์หาเสียง การบริจาคเงินช่วยเหลือแก่พรรคและผู้สมัครรับเลือกตั้ง การชักชวนประชาชนไปลงทะเบียนเพื่อสิทธิในการลงคะแนนเสียง การเข้าร่วมและสนับสนุนพรรคการเมือง การพยายามชักชวนประชาชนให้ลงคะแนนเสียงแก่พรรคหรือผู้สมัครที่ตนชอบ การลงสมัครรับเลือกตั้ง

๓. การเป็นผู้มีบทบาทในชุมชนหมายถึง การเข้าร่วมในการก่อตั้งกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาของสังคมหรือร่วมมือกับกลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว เพื่อมีบทบาทเกี่ยวกับกิจกรรมสาธารณะหรือติดต่อกับทางราชการในเรื่องปัญหาสังคม ผู้ที่มีบทบาทในชุมชนจึงเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นสูงและมีระดับความผูกพันทางใจกับชุมชนสูง อย่างไรก็ตามผู้ที่มิบทบาทในชุมชนนี้แตกต่างจากเจ้าหน้าที่พรรคและ

^{๒๐}ศิริยะพันธุ์ และคณะ, “พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับพัฒนาการทางการเมืองไทย : กรณีศึกษาทางภาคเหนือ”, **รายงานวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๕๑), หน้า ๓๒-๓๕.

^{๒๑}Lester W. Milbrath and M. L. Goal, **Political Participation : How and Why Do People Get Involved in Politics**, (Chicago: Rand McNally College Publishing Company, 1977), pp. 62-63. อ้างใน บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และคณะ, **ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๘), หน้า ๔๔.

เจ้าหน้าที่ รมรณรงค์หาเสียงในแง่ที่มีความเกี่ยวข้องในพรรคการเมือง และการช่วยรณรงค์หาเสียง น้อยกว่าเจ้าหน้าที่พรรคและเจ้าหน้าที่รณรงค์หาเสียงดังกล่าวมาแล้ว

๔. การติดต่อกับทางราชการเป็นกิจกรรมที่เป็นเรื่องเฉพาะเจาะจงของบุคคล ซึ่งจะมีผลนโยบายโดยตรงต่อบุคคลนั้นเองเท่านั้น เช่น การติดต่อกับทางราชการในเรื่องภาษี โรงเรียน การทำถนน การติดต่อขอรับสวัสดิการทางสังคม ฯลฯ อย่างไรก็ตาม นักวิชาการบางท่านมองว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามรูปแบบนี้เกือบจะไม่ใช่การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามความหมายที่แท้จริงแต่เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบคับแคบ (Parochial Participation) หรือการติดต่อเฉพาะเรื่อง (Particularized Contacting) เท่านั้น

๕. การเป็นผู้ประท้วง หมายถึง การเข้าร่วมเดินขบวนตามถนนหรือการก่อจลาจลในกรณีที่ทำจำเป็นเพื่อบังคับให้รัฐแก้ไขบางสิ่งบางอย่างซึ่งเกี่ยวข้องกับการเมืองให้ถูกต้อง รวมถึงการประท้วงอย่างแข็งขันและเป็นไปอย่างเปิดเผยต่อกรณีที่รัฐบาลกระทำในสิ่งที่ ผิดศีลธรรม การให้ความเอาใจใส่กับการชุมนุมประท้วง การเข้าร่วมกลุ่มประท้วงรัฐบาลและการปฏิเสธการยอมรับกฎหมายที่ไม่ยุติธรรม

๖. การเป็นผู้สื่อสารทางการเมือง หมายถึง การเป็นผู้ที่ติดตามข่าวสารทางการเมืองอยู่เสมอ การส่งข่าวสารแสดงการสนับสนุนให้แก่ผู้นำทางการเมืองเมื่อเขาทำในสิ่งที่ดีและถูกต้อง หรือส่งคำคัดค้านไปให้เมื่อเขากระทำในสิ่งที่เลวร้ายการเข้าร่วมแก้ปัญหาการเมือง การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเมืองแก่ เพื่อนในชุมชนที่ อาศัยอยู่ การให้ความสนใจกับทางราชการและการเขียนจดหมายถึงบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ผู้ที่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองย่อมเป็นผู้ที่สนใจทางการเมือง ซึ่งปัจจุบันการเมืองหรือการสื่อสารทางการเมือง เป็นสิ่งสำคัญที่ประชาชนต้องรับรู้จากการสื่อสารทางการเมืองในรูปแบบนี้มักจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงมีข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองมากและมีความสนใจทางการเมืองสรุปกระบวนการของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม แบ่งเป็น ๔ ขั้นตอน ได้แก่

๑. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ประกอบด้วย การรับรู้ เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผน และร่วมวางแผนกิจกรรม

๒. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ดำเนินการ ประกอบด้วย การเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ และการตัดสินใจ

๓. การมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ เป็นการมีส่วนร่วมในการจัดสรรผล ประโยชน์ หรือผลของกิจกรรม หรือผลของกิจกรรมที่เกิดขึ้น

๔. การมีส่วนร่วมในการสื่อสารทางการเมืองล้วนแล้วแต่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองและประชาชนให้เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งผลของกระบวนการประเมินนี้จะกลายเป็นปัจจัยนำเข้าในกระบวนการมีส่วนร่วมขั้นที่ ๑ ซึ่งเป็นขั้นตอนของการวางแผนต่อไป

๒.๒.๓ ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลไว้ ๒ ประการ ได้แก่^{๒๒}

๑. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม(Environmental Stimuli) หมายถึงลักษณะของระบบสังคม (Social System) และสภาพการณ์ทางการเมือง (Political Setting) ซึ่งไม่เพียงจะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลเท่านั้นแต่ยังมีส่วนให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับขอบเขตปทัสถานและทางเลือกต่างๆ ของการมีส่วนร่วมทางการเมือง บุคคลแต่ละบุคคลแม้จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกันจะรับสิ่งเร้าจากระบบการเมืองและสังคมได้ไม่เท่ากัน เพราะเขาจะ เลือกรับรู้และเลือกสรรเฉพาะสิ่งเร้าที่เหมาะสมและตรงความต้องการของตนเท่านั้น

๒. ปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล (Personal Factors) ซึ่งมี ๕ ประการ คือ ทศนคติ (Attitudes) ความเชื่อ (Beliefs) ลักษณะทางบุคลิกภาพ (Personality Traits) การสืบลักษณะนิสัยมาจากบิดามารดา (Heredity) และความต้องการในเชิงจิตวิทยา (Psychological Needs)

ปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนแบ่งออกเป็น ๔ ประการ ใหญ่ๆ ดังนี้^{๒๓}

๑. บริบททางสังคม (Social Mobilization) หมายความว่า สังคมใดมีการรื้อระดมทางสังคมต่ำ ประชาชนที่ ได้รับการศึกษามีจำนวนน้อยการเข้าถึงข่าวสารก็กระทำได้น้อย ภาระทางสังคมยังคงมีความเป็นสังคมเมืองต่ำ โอกาสในการมีส่วนร่วมในทางการเมืองและความกระตือรือร้นจะมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยทำให้ขาดอำนาจต่อรอง ดังนั้นถ้าประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาสูง มีการรับรองสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลในทางปฏิบัติ มีความเป็นสังคมเมืองก็จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทางการเมือง มีอำนาจต่อรองสูงมากขึ้น นอกจากนั้นบริบททางสังคมยังรวมถึงความสัมพันธ์ของชุมชนหรือความรู้สึกผูกพันเป็นชุมชน (Sense of Community) ของประชาชนในชุมชนด้วย ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของพลเมืองในสังคม โดยหากความสัมพันธ์ของชุมชนหรือความรู้สึกผูกพันเป็นชุมชนแน่นแฟ้นก็จะช่วยให้พลเมืองเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง

๒. บริบททางเศรษฐกิจ (Content of Economics) ซึ่งจากแนวคิดของลิปเซทในหนังสือโพลีติกอล แมน เห็นว่าประเทศที่มีความเจริญมั่งคั่งทางเศรษฐกิจหรือฐานะการครองชีพสูง ก็จะมีความเป็นประชาธิปไตยมากกว่า โดยประชาชนจะมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในทางการเมืองมากกว่าประเทศที่ยากจน ดังนั้นถ้าประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่มีก็อาจเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองน้อยเพราะต้องมีภาระหน้าที่ และความกังวลอยู่ กับเรื่องการค้าารงชีพเป็นสำคัญอย่างไรก็ตาม วิเคราะห์อีกมุมหนึ่ง ปัญหาความเดือนร้อนทางเศรษฐกิจถ้าอยู่ในภาวะวิกฤตก็อาจจจะผลักดันให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้นได้

^{๒๒}Lester W. Milbrath and M. L. Goale, **Political Participation : How and Why Do People Get Involved in Politics**, (Chicago: Rand McNally College Publishing Company, 1977), pp. 69-72. อ้างใน บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และคณะ, **ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๘), หน้า ๕๔.

^{๒๓}วิทยา นภาศิริกิจกุล และสุขุม นวลสกุล, **การเมืองการปกครองไทย**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕), หน้า ๒๔-๒๕.

๓. บริบททางวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Content of Political Culture) หากรัฐใดประชาชนส่วนมากมีวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบคับแคบ (Parochial Political Culture) ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมือง และไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมในทางการเมืองหรือวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า (Subject Political Culture) ซึ่งประชาชนในรัฐมีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแต่ไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมในปัญหาบ้านเมือง อีกทั้งยังโน้มเอียงในทางยอมรับอำนาจและเชื่อฟังรัฐบาล ก็จะทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไม่มีความหมาย เป็นข้อจำกัดของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในทางตรงข้ามหากรัฐใดประชาชนมีการสร้างสมวิถีชีวิตและนิสัยแบบประชาธิปไตยหรือมีทัศนคติแบบพลเมืองอารยะ (Civic Attitude) ก็ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

๔. บริบททางการเมือง (Content of Politics) ระบอบการเมืองที่ไม่เอื้ออำนวยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง เช่น สังคมที่ปกครองในระบอบเผด็จการ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจะต่ำ และมักเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบพอเป็นพิธีหรือเพื่อสนับสนุนรัฐบาล (Content of Support Participation) หรือโน้มน้าวให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง “Corporative Military Regime” หรือ “Corporation” ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมแบบระดม (Mobilized Participation) แต่ถ้าเป็นระบอบประชาธิปไตยยิ่งมากเท่าไร การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนในรัฐนั้นก็มากขึ้นเช่นกัน

การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือตัวแปร ๓ ด้าน คือ^{๒๔}

๑. ตัวแปรทางสิ่งแวดล้อมทางสังคม (Social Environment) หมายถึงสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ประกอบด้วยระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา เพศ และที่อยู่ อาศัย จากการศึกษาเปรียบเทียบในสหรัฐอเมริกา และประเทศอื่น ๆ พบว่าสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

๒. ตัวแปรทางจิตวิทยา (Psychological Variables) เมื่อพิจารณาแง่จิตวิทยาแล้ว การมีส่วนร่วมทางการเมืองขึ้นอยู่กับรางวัล (Reward) หรือผลตอบแทนแก่ผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับเรื่องนี้ นักวิชาการมักให้เหตุผลว่าการที่มนุษย์มีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นก็เพื่อสนองความต้องการต่างๆ (need) เช่น ต้องการอำนาจ ความสำเร็จ การมีสัมพันธ์กับผู้อื่น การมีศักดิ์ศรีและยอมรับจากสังคม

๓. ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง (Political Environment) ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมืองจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งนี้เพราะเรื่องทีบุคคลจะตัดสินใจกระทำในลักษณะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมก็ได้โดยสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมืองดังกล่าวข้างต้น สามารถแบ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เป็น ๒ ส่วน ได้แก่ ปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมในบริบทต่างๆ เช่น บริบทสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม เป็นต้น และปัจจัยที่สอง คือ ปัจจัยที่เกิดขึ้นจากตัวบุคคล ที่ถูกกระทบจากสิ่งเร้า การรับรู้ ทัศนคติ ความเชื่อ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากน้อยแตกต่างกันออกไป

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมทางการเมืองเป็นเรื่องของประชาชนที่สามารถแสดงออกมาในทางลักษณะภายในของปัจเจกบุคคล ได้แก่ ความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยมและบุคลิกภาพ เป็น

^{๒๔} สถิต นิยมญาติ, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๔), หน้า ๑๔๔-๑๔๘.

ต้น และแสดงออกโดยอาศัยลักษณะภายนอกที่เป็นสภาวะแวดล้อม ได้แก่ สถานการณ์ ศาสนา การศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และองค์กรต่าง ๆ เป็นต้น

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทางการเมือง

การพัฒนาทางการเมืองเป็นกระบวนการสั่งสมการเพิ่มขึ้นของการ แบ่งแยกแจกแจง บทบาทความเป็นอิสระของระบบย่อยและการที่ระบบการเมืองการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทางการเมืองกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ความหมายการพัฒนาทางการเมือง และลักษณะการพัฒนาทางการเมือง ดังนี้

๒.๓.๑ ความหมายของการพัฒนาทางการเมือง

ความหมายของการพัฒนาทางการเมือง หมายถึง การเสริมสร้างให้ระบบการเมืองเอื้อหรือส่งเสริมต่อการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม และระบบการเมืองที่จะส่งเสริมการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ก็คือ ระบบการเมืองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการควบคุม กำกับและตรวจสอบผู้บริหารอย่างใกล้ชิด เพื่อให้มั่นใจว่าการตัดสินใจต่าง ๆ ทางการเมืองจะต้องเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการสนองตอบประโยชน์สุขของประชาชน และเราอาจสรุปได้ว่า ระบบการเมืองที่มีคุณลักษณะดังกล่าวคือ “ระบอบประชาธิปไตย”^{๒๕} และการพัฒนาทางการเมืองนั้นได้ก้าวหน้ามากขึ้นจนเป็นที่ยอมรับกันในวิชารัฐศาสตร์และแม้จะมีปัญหาในด้านการให้คำจำกัดความอันใดได้รับความนิยมนักพอควรอย่างเป็นที่แน่นอนว่า ความหมายของการพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของผลของการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของความสามารถของระบบการเมืองในการรักษาเสถียรภาพทางการเมือง ในขณะที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการสร้างความเป็นสถาบันให้กับระบบการเมือง (Institutionalization) เป็นต้น^{๒๖}

แนวคิดในการพัฒนาทางการเมืองที่หลากหลาย (หรือวิเภานาการ) ได้กำหนดไว้ ๑๐ ข้อ หรือทศมิตินี้^{๒๗}

๑. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการเมืองอันจำเป็นต่อการปรับปรุงและพัฒนาทางเศรษฐกิจ หมายถึง เป็นสภาพทางการเมืองอันช่วยสนับสนุนความเจริญทางเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรม หรือ “บุพลักษณะ”(prerequisites) หรือรากฐานแห่งการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

๒. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการเมืองในสังคมอุตสาหกรรม โดยมีความเชื่อว่าในสังคมอุตสาหกรรมไม่ว่าจะเป็นแบบประชาธิปไตย หรือเผด็จการจะมีมาตรฐานของพฤติกรรมและการ

^{๒๕} สมบัติ อารังธัญญวงศ์, การเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร : เสมาธรรม, ๒๕๔๙), หน้า ๖๙๘.

^{๒๖} สุจิต บุญบงการ, การพัฒนาทางการเมืองของไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร สถาบันทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๒๑-๒๒.

^{๒๗} Lucian W. Pye., *Aspects of Political Development*, (Boston: Little Brown, 1966), pp.33-48. อ้างใน จิโรช (บรรพต) วีระสัย, สังคมวิทยาการเมือง, ฉบับแก้ไขปรับปรุง, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖), หน้า ๙๘-๙๙.

ดำเนินงานทางการเมืองที่มีลักษณะของการพัฒนาทางการเมือง อันเป็นตัวอย่างแก่ระบบ อื่น ๆ เช่น การปกครองมีลักษณะที่มีเหตุผลมีความรับผิดชอบ เน้นการให้สวัสดิการและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างน้อยในระดับหนึ่ง หรือการเมืองแบบที่มีอยู่ในประเทศอุตสาหกรรม

๓. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ เป็นความเชื่อที่ว่า การพัฒนาการเมืองเป็นลักษณะการเมืองในสังคมอุตสาหกรรมทั้งหลายเป็นผู้วางแผนและเป็นผู้กำหนดความช้าเร็วของชีวิตทางเศรษฐกิจและทางสังคม รวมถึงขอบข่ายชีวิตทางการเมืองก็มีลักษณะเดียวกัน หรือเท่ากับว่าการปฏิบัติของสังคมอุตสาหกรรมหรือสังคมตะวันตกเป็นมาตรฐานสากลสำหรับการเมืองทุกระบบ หรือ “นวสมัย หรือความทันสมัยทางการเมือง”

๔. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการดำเนินงานของรัฐบาล มีลักษณะที่รัฐบาลมีอำนาจครอบคลุมทั้งประเทศ ประชาชนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยอิทธิพลของระบอบการปกครองและมีความเป็นพลเมืองของรัฐอย่างแท้จริง สถาบันของรัฐจะต้องสามารถดำเนินนโยบายที่สะท้อนให้เห็นถึงลัทธิชาตินิยมและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชาติ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การพัฒนาทางการเมืองก็คือการสร้างชาติหรือสังคมเข้าสู่สภาพแห่งความเป็นรัฐประชาชาติหรือเป็นชาติรัฐ

๕. การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการพัฒนาระบบบริหารและกฎหมาย ในความหมายที่หมายถึงการพัฒนาระบบราชการ และระบบกฎหมายให้มีความก้าวหน้าทันสมัยกับสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งดูจากประวัติศาสตร์จะพบว่า การสร้างองค์การหรือระบบราชการเป็นยุทธวิธีที่ชาญฉลาดของระบบอาณานิคม โดยเน้นที่ความเป็นระเบียบทางกฎหมายและความเป็นระเบียบทางการเมืองหรือการจัดการเรื่องสาธารณะอย่างได้ผล หรือการพัฒนาทางด้านบริหารและกฎหมาย

๖. การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องของการระดมประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมืองที่จำกัดอยู่แต่เฉพาะชนชั้นนำตามแบบของสังคมจารีตประเพณีผู้มั่งคั่ง โดยให้เห็นว่าในระบบการเมืองที่พัฒนาแล้วนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ หรือการเร่งระดมสรรพกำลัง (mobilization) และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของมวลชนคนจำนวนมาก

๗. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย ความคิดอันนี้คือ มองว่า การพัฒนาการเมืองเหมือนหรือควรเหมือนการสร้างสถาบันและการปฏิบัติประชาธิปไตย เป็นแนวความคิดที่ถือว่ารูปแบบของการพัฒนาการเมืองนี้ ถูกโจมตีว่าลำเอียงเพราะเท่ากับเห็นระบบการเมืองในรูปแบบในรูปอื่นที่ไม่ใช่ประชาธิปไตยไม่เป็นระบบที่พัฒนาหรือเป็นการมองการเมืองอย่างวัตถุนิยมให้คุณค่าส่วนตัว ซึ่งนิยมตะวันตกเข้าไป จึงไม่เป็นกลางอย่างแท้จริง หรือการสร้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย นั่นเอง

๘. การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องของความมีเสถียรภาพและการเปลี่ยนแปลงอย่างมีระเบียบหลายคนมีความเห็นว่าประชาธิปไตยขัดกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และไม่สามารถรักษาเสถียรภาพทางการเมืองได้ ฉะนั้นการพัฒนาทางการเมืองจึงเป็นเรื่องของความสามารถของระบบการเมืองในการรักษาเสถียรภาพและดูแลให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างมีระเบียบ ไม่วุ่นวายไม่ควรเป็นเรื่องของการพัฒนาการเมือง แต่ควรเป็นเรื่องของความเสื่อมทางการเมืองมากกว่าหรือการที่บ้านเมืองมีเสถียรภาพ และการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อย (stability and orderly change)

๙. การพัฒนาการเมือง เป็นเรื่องของการระดมกำลังและอำนาจ ความหมายนี้เป็นการเน้นถึงประสิทธิภาพของระบบการเมืองในการทำงาน ระบบการเมืองใดสามารถระดมสรรพกำลังในการแก้ปัญหาของประเทศได้ มีอำนาจในการดึงประชาชนให้ปฏิบัติตามความต้องการของระบบได้ถือว่าเป็นระบบที่มีการพัฒนา ซึ่งความสามารถในการระดมสรรพกำลัง รวมถึงความสามารถในการแบ่งสรรทรัพยากรและสิ่งที่มีคุณค่าทั้งหลายให้กับสมาชิกในระบบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย หากพิจารณาในแง่นี้อาจสร้างดัชนีของการพัฒนา เพื่อวัดระดับการพัฒนาได้ เช่น จำนวนและขอบเขตของสื่อมวลชน อันประกอบด้วย จำนวนหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียง พื้นฐานทางภาษีสังคม สัดส่วนของทรัพยากรที่จัดสรรเพื่อการศึกษา เพื่อการป้องกันประเทศและเพื่อสวัสดิการของสังคม หรือการเร่งระดมพลังและการมีประสิทธิภาพ

๑๐. การพัฒนาการเมืองเป็นแง่หนึ่งของการเปลี่ยนแปลงสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมนั้นประกอบด้วย การเปลี่ยนในหลาย ๆ ด้านของมนุษย์ และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ถือว่าเป็นลักษณะอันหนึ่งของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย และถือว่าการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดรวมทั้งทางการเมืองด้วยกระบวนการที่เกี่ยวข้องกัน การศึกษาเรื่องการพัฒนาของสังคมหรือการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่ จะต้องพิจารณาทุกด้าน การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสังคมคือ ทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ต่างมีความสัมพันธ์กันทั้งสิ้น การเปลี่ยนแปลงในด้านหนึ่งย่อมกระทบถึงการเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ ได้ หรือ มิติ หรือด้านหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโดยทั่วไปนั่นเอง

ความหมายของการพัฒนาทางการเมืองประกอบด้วย ๔ ประการดังนี้^{๒๘}

๑. การมีเหตุผล (rationalization)
๒. บูรณาการแห่งชาติ (national integration)
๓. การปกครองแบบประชาธิปไตย (democratization)
๔. การระดมพลังหรือการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง (mobilization or participation)

ดังนั้นความหมายของการพัฒนาทางการเมือง คือ ความสามารถของระบบการเมืองที่จะสามารถสนองตอบหรือปรับตัวได้เสมอกับความต้องการทางการเมืองหรือองค์การทางการเมือง และความสามารถสนองตอบหรือปรับตัวได้เสมอกับความต้องการทางการเมืองหรือองค์การทางการเมือง และความสามารถอันนี้ย่อมจะมีความคล่องตัวเมื่อเกิดปัญหาขึ้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาของภายในระบบการเมืองเองหรือจากภายนอกกระบวนการเมือง นอกจากนี้ยังได้สรุปแนวคิดเรื่องการพัฒนาทางการเมืองว่าเป็นศูนย์รวมของนานาพรรณณะ เป็นการยากที่จะใช้ทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งมาอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมได้อย่างครอบคลุมสมบูรณ์ ประกอบกับการพัฒนาทางการเมืองของแต่ละสังคมก็แตกต่างกันไปตามอิทธิพลของปัจจัยด้านวัฒนธรรม ค่านิยม โครงสร้างทางสังคม สภาพเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม แต่ท่ามกลางความแตกต่างยังมีความคล้ายคลึงกันอยู่ เช่น การจำแนกโครงสร้างของสถาบันเฉพาะด้าน ความสามารถของระบบการเมืองในการสนองตอบความต้องการของสังคมความเสมอภาคทางการเมือง การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นต้น และยังมีความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยหรือเงื่อนไขของการพัฒนาการเมืองว่ามีหลายลักษณะ ดังนั้นความสำเร็จของการปกครองระบอบ

^{๒๘}อนุสรณ์ ลีมนณี และทิพาพร พิมพ์สุทธิ, **พฤติกรรมทางการเมือง**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๖๐), หน้า ๘๔.

ประชาธิปไตยย่อมต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ เป็นอันมาก และอาจกล่าวได้ว่าในทางกลับกันเสถียรภาพหรือความสำเร็จของระบอบประชาธิปไตยก็ก่อให้เกิดการพัฒนาการทางการเมืองของปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ดีสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งต่อการพัฒนาการเมือง หรือการมีจิตใจแบบประชาธิปไตย รวมทั้งต่อความสำเร็จในด้านอื่น ๆ ที่จะเอื้ออำนวยประกอบให้เกิดเสถียรภาพของการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย คือ การศึกษาลักษณะร่วมของประเทศที่ได้ชื่อว่าพัฒนาทางการเมืองแล้ว และสรุปออกมาว่าภาวะของการพัฒนาทางการเมืองนั้นจะต้องมีปัจจัยรวม ๑๕ ประการด้วยกัน ได้แก่^{๒๙}

๑. ความเห็นพ้องต้องกันในเป้าหมายพื้นฐานทางสังคมและการเมืองของชาติ
๒. กลุ่มผู้นำกับประชาชนมีการติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
๓. มีบูรณภาพแห่งชาติของชนกลุ่มน้อย
๔. มีความเป็นเหตุเป็นผลทางการเมือง
๕. อัตราการอ่านออกเขียนได้ของพลเมืองอยู่ในระดับสูง
๖. จำนวนประชาชนที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงมีมาก
๗. มีระบบข้าราชการพลเรือนที่มีประสิทธิภาพได้รับการฝึกฝนอย่างดี
๘. มีระบบการเมืองที่มีการแข่งขันกัน
๙. มีลักษณะความแตกต่างซับซ้อนในสถาบันทางการเมืองสูง
๑๐. มีกิจกรรมทางการเมืองที่แพร่หลายไม่เฉพาะอยู่ในเขตเมืองหลวง
๑๑. มีการนำเอาค่านิยมทางสังคมและการเมืองแบบตะวันตกมาใช้ในสังคม
๑๒. มีกลุ่มผลประโยชน์ในลักษณะของสมาคมมากมาย
๑๓. เปิดโอกาสให้มีการเคลื่อนไหวทางการเมือง
๑๔. มีระบอบการปกครองโดยรัฐธรรมนูญและปราศจากอุปสรรคสำคัญ ๆ มาก่อน
๑๕. พลเรือนสามารถควบคุมทหารได้

การพัฒนาการเมืองเป็นการพัฒนาการเมืองไม่ว่าจะเกิดขึ้นในประเทศใด มีการปกครองระบบใด (ประชาธิปไตย สังคมนิยมประชาธิปไตย สังคมนิยมมาร์กซิสม์) นั้น หมายถึงการที่สถาบันทางการเมืองของประเทศนั้น ๆ มีความคล่องตัว และมีความสามารถและอำนาจพอที่จะตอบสนองต่อความต้องการที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างเสมอจากประชาชนภายในประเทศนั้น ได้รัฐบาลของประเทศนั้น ๆ จักต้องมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่และภารกิจใหม่ ๆ ซึ่งเกิดขึ้นเพราะมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือแม้แต่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเอง ให้ลุล่วงไปด้วยดี หนึ่งความสามารถเช่นนี้จะต้องมีเพิ่มมากขึ้นเป็นปฏิกิริยากับความต้องการหลาย ๆ ด้านของประชาชน

^{๒๙}สิทธิพันธ์ พุทธหุน, ทฤษฎีพัฒนาการเมือง, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๑), หน้า ๔๘-๔๙.

ด้วย การเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นในทางใดนั้นจะเกิดขึ้นภายในกรอบของระบบการเมืองนั้น ๆ โดยระบบการเมืองสามารถดำเนินไปได้โดยมีความต่อเนื่องหรือชะงักงันน้อยที่สุด^{๓๐}

ความหมายของการพัฒนาการเมือง ๔ นัยที่สำคัญ ได้แก่^{๓๑}

๑. พัฒนาการเมืองโดยค่านึงเฉพาะปัจจัยเรื่องภูมิภาคเป็นหลัก กล่าวคือ มองกันว่าการศึกษารเมืองในประเทศเอเชีย แอฟริกา และลาตินอเมริกา เช่น ศึกษาโครงสร้าง ทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมืองในประเทศในแถบนี้ จะถือว่าเป็นการศึกษาพัฒนาการเมือง แต่ถ้านำทฤษฎีและแนวการศึกษาเดียวกันไปศึกษารเมืองในประเทศแถบอเมริกาเหนือและยุโรปจะไม่ถือว่าเป็นการศึกษาพัฒนาการเมือง โดยสรุปการพัฒนาการเมืองในความหมายนี้ก็คือ สภาพการเมืองและทิศทางของการเมืองในประเทศกำลังพัฒนานั่นเอง

๒. การพัฒนาการเมือง เป็นการทำให้การเมืองทันสมัยจึงเป็นผลประการหนึ่งจากกระบวนการเปลี่ยนแปลงให้สมัยใหม่ (Modernization) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่กว้างขวางครอบคลุมไปทั้งสังคม เช่น การทำให้เป็นสังคมอุตสาหกรรม (Industrialization) การขยายตัวของเมืองมากขึ้น (Urbanization) การพัฒนาเศรษฐกิจ (Economic Development) และการระดมสรรพกำลังทางสังคม (Social Mobilization) เป็นต้น กระบวนการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นทันสมัยนี้จะก่อให้เกิดผลกระทบทางการเมืองอย่างมากมาย เช่น อาจนำไปสู่ความวุ่นวายทางการเมือง ทำให้เกิดสภาพไร้เสถียรภาพทางการเมือง มีการปฏิวัติรัฐประหาร ซึ่งปรากฏการณ์ทางการเมืองเหล่านี้ถือเป็นประเด็นที่สำคัญในการศึกษารเมืองด้วย

๓. การพัฒนาการเมือง เป็นกระบวนการที่จะนำสังคมไปสู่เป้าหมายใด ๆ ของระบบการเมือง ซึ่งอาจจะมีหลายเป้าหมายและขัดแย้งซึ่งกันและกันก็ได้ เช่น ถ้าเป้าหมายของสังคมคืออุดมการณ์ประชาธิปไตยรัฐบาลจะต้องส่งเสริมเสรีภาพ และความเสมอภาค สร้างความภาคภูมิใจให้กับนักการเมือง ตระหนักในความมีจริยธรรมให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในหมู่ประชาชน ก่อให้เกิดความร่วมมือในชุมชน ในการนี้รัฐบาลก็จำต้องยอมเสียสมรรถภาพของระบบไปบ้าง ส่วนเป้าหมาย อื่น ๆ ที่นักวิชาการมักจะอ้างถึงบ่อย ๆ เช่น การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับนักการเมือง ความชอบธรรมของระบบ การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง เสถียรภาพทางการเมือง สมรรถภาพของระบบการเมือง การสร้างความเป็นสถาบัน (Institutionalization) เป็นต้น

๔. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของกระบวนการที่จะนำไปสู่ลักษณะการเมืองตามแบบอย่างของประเทศอุตสาหกรรม นั่นคือนักวิชาการพากันมองว่ากระบวนการทางการเมืองในสังคมอุตสาหกรรม วัฒนธรรมทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง และการดำเนินการทางการเมืองของประเทศอุตสาหกรรม มีลักษณะที่มีเหตุมีผลผิดไปจากลักษณะการเมืองในสังคม อื่น ๆ เช่น สังคม

^{๓๐}ช้อยอนันต์ สมุทรวณิช, ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์กับการเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, ๒๕๔๙), หน้า ๑๐๓-๑๐๔.

^{๓๑}Samuel Huntington and Jorge I. Dominguez, Political Development : in the handbook of the political science : Macvopolitical theory, ed. Fred Greenstein and Nelson Polsby. Reading, (Mass: Addison- Wesley, 1975), pp. 3-5. อ้างใน สุจิต บัญบงการและพรรคศักดิ์ ผ่องแผ้ว, พฤติกรรม การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๔๓-๔๔.

อุตสาหกรรมมีพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และสถาบันทางการเมืองอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน ในขณะที่สังคมอื่น ๆ ไม่มี หรือมีแต่ไม่ทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์

๒.๓.๒ ลักษณะและองค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมือง

ลักษณะกว้าง ๆ ของการพัฒนาทางการเมืองประกอบด้วย ๓ ประการ ได้แก่^{๓๒}

๑. ความเสมอภาค (equality) หมายถึง การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของมวลชนโดยร่วมกันกระทำกิจกรรมทางการเมือง ระบบการเมืองจะต้องมีความครอบคลุมทั่วถึง เช่น การใช้กฎหมายกับทุกคน โดยเสมอหน้ากัน การรับคนเข้าไปปฏิบัติงานของระบบการเมืองต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถในการทำงานให้สำเร็จผล

๒. ความสามารถ (capacity) หมายถึง ระบบการเมืองจะต้องสามารถกำหนดนโยบายหรือบัญญัติกฎหมายให้ได้เหมาะสมถูกต้อง สามารถบริหารหรือควบคุมการบริหารได้ ดำเนินงานตามนโยบายจนบรรลุผลสำเร็จ

๓. ความแตกต่างในบทบาทตามความรู้เฉพาะด้าน (differentiation-specialization) หมายถึง มีการกำหนดโครงสร้างและต้องทำงานให้มีความแตกต่างหรือแบ่งงานออกเป็นส่วน ๆ ตามความรู้เฉพาะด้าน ในขณะที่เดียวกันก็ต้องมีการรวมงานที่แบ่งเข้าด้วยกันในรูปของการประสานงาน เพื่อให้การทำงานเป็นกระบวนการตั้งแต่ต้นจนสำเร็จออกมาเป็นผลงาน

ทั้งนี้ การพัฒนาการเมืองมีลักษณะที่สำคัญอยู่ ๔ ประการ ได้แก่^{๓๓}

๑. มีการทำให้เกิดโครงสร้างทางการเมืองที่มีความแตกต่างในบทบาทและสถาบันการเมืองมากขึ้น มีจุดหมายทางการเมืองที่ชัดเจน เป็นศูนย์กลางที่คนส่วนใหญ่ยึดถือและขึ้นตรงต่อรัฐบาลเดียวกัน

๒. มีขอบข่ายของกิจกรรมทางการเมือง การบริหาร และการรักษาความสงบเรียบร้อย รวมถึงความปลอดภัยของประชาชนต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงกัน

๓. อำนาจทางการเมืองจะต้องขยายไปยังกลุ่มชนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง

๔. มีผู้นำสมัยใหม่เข้าไปแทนผู้นำสมัยเก่าและเป็นที่ยอมรับอันถูกต้องตามกฎหมาย

นอกจากนี้ การพัฒนาทางการเมือง (Political Development) มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับวัฒนธรรมทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมือง จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า การพัฒนาทางการเมืองจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมนั้นเป็นสำคัญ สังคมที่ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยม กระบวนการพัฒนาทางการเมืองจะดำเนินไปด้วยความยากลำบาก เพราะประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่เห็นคุณค่าของการพัฒนาทางการเมือง ส่วนสังคมที่ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมือง

^{๓๒} สุจิต บุษุงการ, การพัฒนาทางการเมืองของไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร สถาบันทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๗-๘.

^{๓๓} John D. Montgomery and William J. Siffin, *Approaches to Development : politics, Administration and Change*, (New York: McGraw Hill Book Company, 1966), p. 23. ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์กับการเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์วิเทศ, ๒๕๔๙), หน้า ๑๐๙.

แบบประชาธิปไตย การพัฒนาทางการเมืองจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะประชาชนตระหนักในคุณค่าของการเมืองที่มีต่อวิถีชีวิตของประชาชน ทำให้ประชาชนเป็นความสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ พัฒนาทางการเมืองอย่างแข็งขัน ดังนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทางการเมือง กล่าวคือ ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองของคนในแต่ละสังคม จะเป็นดัชนีชี้ทิศทางการพัฒนาทางการเมืองของสังคมนั้น และยังนำเสนอคุณลักษณะสำคัญที่เป็นเสมือนองค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมือง ได้แก่^{๓๔}

๑. ความเสมอภาค (Equality)

- ๑) ประชาชนจะต้องมีความเสมอภาคในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งในการใช้สิทธิทางการเมืองและในการร่วมกิจกรรมทางการเมือง
- ๒) ประชาชนจะต้องมีความเสมอภาคในทางกฎหมาย
- ๓) ประชาชนจะต้องมีความเสมอภาคที่จะได้รับโอกาสในการคัดเลือกเข้าดำรงตำแหน่งหน้าที่ของรัฐ ๆ โดยคำนึงถึงความสามารถที่เหมาะสมเป็นเกณฑ์
- ๔) ประชาชนจะต้องได้รับสิทธิอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะสิทธิที่จะได้รับบริการจากรัฐบาล ทั้งบริการด้านการศึกษา สาธารณสุข สวัสดิภาพและสวัสดิการ

๒. ความสามารถของระบบการเมือง (Capacity)

- ๑) ความสามารถของระบบการเมืองจะสนองตอบความต้องการของประชาชนทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม
- ๒) ระบบการเมืองที่มีระดับการพัฒนาสูงจะสามารถผลักดันกระบวนการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม จากกระบวนการผลิตแบบดั้งเดิมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม
- ๓) สมรรถนะของระบบการเมืองยังมีความหมายครอบคลุมถึงการนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- ๔) สมรรถนะของระบบการเมืองจะต้องมีความสัมพันธ์กับความเป็นเหตุเป็นผลในการบริหารและกำหนดนโยบายสาธารณะ

๓. การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและมีความชำนาญเฉพาะ (Differentiation and Specialization) ซึ่งเป้าหมายของการพัฒนาระบบการเมืองจะต้องเสริมสร้างให้โครงสร้างทางการเมืองมีความแตกต่างตามภารกิจ และมีความชำนาญเฉพาะในการปฏิบัติภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน

- ๑) หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ของรัฐจะต้องได้รับการจัดตั้งให้เหมาะสมกับภารกิจที่จะต้องรับผิดชอบ
- ๒) การแบ่งแยกโครงสร้างทางการเมืองการปกครองตามความชำนาญเฉพาะไม่ได้หมายความว่า เป็นการแบ่งแยกองค์กรของรัฐให้เป็นอิสระโดยไม่เกี่ยวข้องกัน แต่หมายถึงความเป็นอิสระที่มีการทำงานอย่างสอดคล้องประสานกัน
๔. การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีเหตุผล (Secularization of Political Culture)

^{๓๔}สมบัติ อารังชญวงษ์ศ์, การเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร : เสมาธรรม, ๒๕๔๙), หน้า ๖๙๔-๖๙๗.

๑) สังคมแบบดั้งเดิมที่ปกครองแบบอำนาจนิยมมักจะปลูกฝังให้ประชาชนยึดมั่นในจารีตประเพณีแบบไม่มีเหตุผล ยึดถือโชคลาง ปลูกฝังให้ประชาชนเห็นว่าผู้ปกครองเป็นผู้มีบารมี ดังนั้นการพัฒนาทางการเมืองจึงมุ่งที่จะเสริมสร้างให้ประชาชนใช้เหตุผลในการดำรงชีวิต

๒) สังคมที่ประชาชนได้รับการศึกษาและได้รับการฝึกฝนให้รู้จักคิดแบบมีเหตุผลซึ่งเรียกว่าเป็นความคิดเชิงวิทยาศาสตร์

ดังนั้นการเสริมสร้างให้ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีเหตุผลเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาทางการเมือง เพื่อการดำรงรักษาระบบการเมืองที่ดีให้มีเสถียรภาพมั่นคง

๕. ความเป็นอิสระของระบบย่อย (Subsystem Autonomy)

ความเป็นอิสระของระบบย่อยได้แก่ การให้อิสระแก่หน่วยการปกครองท้องถิ่น ระบบพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ เป็นต้น

๑) ระบบการเมืองที่มีการรวมศูนย์อำนาจ (Centralization) เป็นระบบการเมืองที่ระบบย่อยมีความเป็นอิสระน้อยหรือไม่มีความเป็นอิสระเลย จึงขาดความผูกพันในการสนองตอบความต้องการของประชาชน

๒) ระบบการเมืองที่มีการกระจายอำนาจ (Decentralization) จะทำให้ระบบย่อยมีความเป็นอิสระ ความเป็นอิสระจะรวมถึงความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ความเป็นอิสระในการพิจารณาปัญหาและความต้องการของตน ตลอดจนความเป็นอิสระในการตัดสินใจเพื่อกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมในการพัฒนาชีวิตและชุมชนของตน

นอกจากนี้ การขาดเสถียรภาพอันเป็นลักษณะหนึ่งของการพัฒนาการเมืองมีสาเหตุ ๑๒ ประการ ได้แก่^{๓๕}

๑. ประชาชนยากไร้เหลือแสน (Poverty)
๒. เคืองแค้นรัฐบาล (Antipathy to government)
๓. ต่อต้านเป็นสันดาน (Oppositionism)
๔. รัฐบาลใช้ระบบเผด็จการตลอดชาติ (Tradition of autocracy)
๕. ประชาชนขาดประสบการณ์ด้านประชาธิปไตย (Limited experience with democracy)
๖. รุนแรงเป็นนิสัย (Habits of violence)
๗. ราชการไร้คนสามารถ (Shortage of civil servants)
๘. สังคมขาดชนชั้นกลาง (Small middle class)
๙. ขาดผู้นำตัวอย่าง (Leadership)
๑๐. สังคมสร้างระบบพรรคพวกพ้อง (Party)
๑๑. ขัดข้องด้วยแบ่งแยกแตกต่างจากสังคม (Social heterogeneity)
๑๒. พลเมืองไม่นิยมขันติธรรม (Lack of tolerance)

^{๓๕} จีโรโซค (บรรพต) วีระสัย, สุรพล ราชภัณฑารักษ์, สุรพันธ์ ทับสุวรรณ, รัฐศาสตร์ทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๒), หน้า ๔๒๙-๔๓๐.

สาเหตุที่ทำให้ขาดเสถียรภาพนั้นเกี่ยวข้องกับทั้งในระดับบุคคล (จุลภาค) ระดับกลุ่มของบุคคล (มัชฌิมภาค) และระดับโครงสร้าง (มหภาค)

๒.๓.๓ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางการเมือง

ในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองนั้น จะพบปรากฏการณ์ที่แตกต่างกันไปในแต่ละสังคม บางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่ราบรื่น หรือใช้สันติวิธี แต่ในบางสังคมกลับใช้กำลังรุนแรงเข้าปะทะกัน บางสังคมมุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบอบประชาธิปไตย แต่ในอีกสังคมกลับมุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบอบเผด็จการ หลายสังคมที่มีรัฐบาลเป็นที่ยอมรับของประชาชน แต่มีอีกหลายรัฐบาลที่ไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชนโดยทั่วไป ดังนั้นมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางการเมืองจึงแบ่งออกเป็น ๖ ประการ ดังนี้^{๓๖}

๑. ขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงของสังคม เขามองว่าในทุก ๆ สังคมจะต้องประสบกับการเปลี่ยนแปลงไปตามขั้นตอนหลายขั้นตอนเพื่อนำสังคมไปสู่ทันสมัย และสรุปว่าระบบการเมืองในสังคมที่ทันสมัยจะมีลักษณะอย่างไรรั้นส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอดีต เช่น ระบบการเมืองของอังกฤษ ถือได้ว่าเป็นแบบอย่างของระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยที่มีการพัฒนาแล้ว เพราะในอดีตอังกฤษได้เปลี่ยนแปลงสังคมจากแบบจารีตประเพณีไปสู่สังคมที่ทันสมัยอย่างเป็นขั้นตอน และเป็นไปอย่างรวดเร็วหรือใช้กำลังรุนแรงอย่างในแถบลาตินอเมริกา

๒. สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจสังคมการเมือง และวัฒนธรรม นักวิชาการหลายท่านได้ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมการเมืองและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเมืองในประเทศหนึ่ง ๆ เป็นอย่างยิ่ง เช่น James Davies เสนอว่า การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในรูปของการปฏิวัตินั้นจะเกิดขึ้นในช่วงที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจก้าวหน้าไปอย่างต่อเนื่องแล้วตามด้วยวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างกะทันหัน เป็นเหตุให้ช่องว่างระหว่างความคาดหวังของประชาชนกับความสามารถที่จะสนองตอบของระบบการเมืองขยายกว้างมาก ซึ่งประชาชนกับความสามารถที่จะสนองตอบของระบบการเมืองขยายกว้างมาก ซึ่งประชาชนจะอยู่ในฐานะที่ไม่สามารถทนต่อสภาพที่เป็นอยู่ได้อีกต่อไป

๓. สภาพแวดล้อมภายนอกประเทศ นอกจากการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศและสภาพแวดล้อมนอกประเทศก็มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเมืองภายในเหมือนกัน อิทธิพลจากต่างประเทศนี้ ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของแนวความคิด ค่านิยม เทคโนโลยี รูปแบบโครงสร้างต่าง ๆ ที่นำเข้ามาผลที่ได้รับก็คือสังคมจะขาดความเป็นอิสระในตนเอง และถูกรอบงำจากความคิดแบบตะวันตกซึ่งหลายประการที่ไม่อาจนำมาประยุกต์ให้เข้ากับสภาพการพัฒนาภายในได้ นอกจากนี้การแทรกแซงของต่างชาติอาจจะอยู่ในรูปของการแทรกแซงทางการเมือง การทหารหรือการเศรษฐกิจก็เป็นได้ ซึ่งเราอาจสรุปได้ว่าลักษณะของอิทธิพลจากต่างประเทศนี้มักจะเกิดขึ้นในช่วงหลังของการเปลี่ยนแปลงมากกว่าช่วงแรก ๆ

^{๓๖} สิทธิพันธ์ พุทธหุน, **ทฤษฎีพัฒนาการเมือง**, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๑), หน้า ๔๗-๕๙.

๔. ระยะเวลาที่เปลี่ยนแปลง ระยะเวลาที่สังคมเริ่มเปลี่ยนแปลงก็มีอิทธิพลต่อการพัฒนา การเมืองในระยะต่อมาด้วย กล่าวคือ เชื่อกันว่าสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงในระยะหลัง ๆ รัฐจะมี บทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมมาก ในขณะที่ชนชั้นกลางไม่เข้มแข็งพอ การพัฒนาประชาธิปไตย จึงเป็นไปด้วยความลำบาก ผิดกับรัฐที่พัฒนาในระยะแรก ๆ ซึ่งค่อย ๆ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็น ขั้นตอน ไม่ประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ ภาวะไร้การจ้างแรงงานหรือปัญหาทาง การเมือง เช่น การเข้ามีส่วนร่วมโดยทันทีทันใด ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทำให้เกิดภาวะไร้เสถียรภาพทาง การเมืองได้ ถ้าสถาบันทางการเมืองไม่มีประสิทธิภาพ

๕. ลำดับขั้นตอนหรือทิศทางของการเปลี่ยนแปลง เราจะพบว่าบางประเทศเริ่ม เปลี่ยนแปลงโดยการสร้างเอกลักษณ์ประจำชาติ สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้เกิดขึ้นภายใน สังคมก่อน แล้วจึงค่อยขยายอำนาจของรัฐบาลกลาง ยินยอมให้มีพรรคการเมือง ให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ในที่สุดสังคมก็จะพัฒนาสู่ระบอบประชาธิปไตยที่มั่นคง รัสเทอร์ อ่างใน ลักษณะเดียวกันนี้โดยชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาการเมืองจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้จะต้องมีเงื่อนไข ของลำดับขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงคือ เริ่มต้นด้วยการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้เกิดขึ้นใน ชาติก่อน ตามมาด้วยการสร้างอำนาจอันชอบธรรมในการปกครองให้กับรัฐบาล แล้วจึงสร้างความเท่า เทียมหรือความเสมอภาคทางการเมืองที่หลัง ฮันติงตัน (Huntington) ได้เสนอแนะขั้นตอนของการ เปลี่ยนแปลงที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาโดยมองว่าถ้ามีการขยายการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ออกไปก่อนที่สถาบันทางการเมืองจะได้รับการพัฒนาแล้ว จะมีผลให้เกิดภาวะไร้เสถียรภาพทาง การเมืองได้

๖. อัตราการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ความเร็วหรือช้าของการเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบ ต่าง ๆ ของการพัฒนาการเมือง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่เป็นไปอย่าง รวดเร็วจะมีผลทำให้เกิดความตึงเครียดขึ้นภายในสังคมอันจะนำไปสู่การวิกฤตทางการเมืองได้ เช่นการ สร้างเมืองอย่างรวดเร็ว แต่ความเจริญทางอุตสาหกรรมอยู่ในระดับต่ำจะนำมาซึ่งความวุ่นวายใน ระบอบการเมืองได้ การเปลี่ยนแปลงในค่านิยมที่รวดเร็วอาจเป็นผลให้ระบบการเมืองไม่สามารถ ปรับตัวได้ทัน ความวุ่นวายก็อาจเกิดขึ้นได้ หรือการที่สังคมเมืองก้าวหน้าเติบโตเร็วกว่าสังคมชนบท ก่อให้เกิดช่องว่างอันมหาศาล อันจะนำมาซึ่งวิกฤตการณ์ทางการเมืองได้เช่นกันดังนั้นสามารถสรุปได้ ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทางการเมืองจะต้องขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาเทคโนโลยีความเจริญของอุตสาหกรรม รวมถึงระบอบการปกครองของประเทศนั้น ๆ ด้วย

๒.๓.๔ จุดวิกฤติหรือปัญหาสำคัญในการพัฒนาทางการเมือง

ความสนใจในเรื่องของการพัฒนาทางการเมืองและกระบวนการเมืองในประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา นั้นสามารถนำไปสู่การค้นคว้าวิจัยที่เรียกว่า การเมือง เปรียบเทียบ นอกเหนือจากความสนใจในเรื่องการพัฒนาเชิงเปรียบเทียบแล้ว ยังมีการจัดตั้ง คณะกรรมการเพื่อศึกษาการเมืองเปรียบเทียบขึ้น โดยมีสภาวิจัยสังคมศาสตร์ของสหรัฐอเมริกา

(American Social Science Research Council) เป็นตัวตั้งตัวตี คณะกรรมการนี้ได้วิจัยปัญหาที่เกิดขึ้น ขวางการเจริญเติบโตทางการเมือง โดยเรียกว่าปัญหาสำคัญหรือเป็นจุดวิกฤติ (Crises) ๖ จุด ได้แก่^{๓๗}

- ๑) เรื่องความสำนึกหรือความรู้สึกว่าเป็นหน่วยหนึ่งของชาติ
- ๒) การยอมรับว่าผู้ปกครองประเทศเป็นไปโดยชอบธรรม
- ๓) การเข้าถึงประชาชน
- ๔) การเข้าไปมีส่วนร่วมในวงการเมือง
- ๕) บุรณภาพภายในชาติ
- ๖) การกระจายหรือวิภาคผลประโยชน์ต่าง ๆ

จากแนวคิดปัญหาสำคัญหรือจุดวิกฤติดังกล่าวสอดคล้องอย่างกลมกลืนในหลายประเด็นกับ แนวคิดวิกฤติการณ์อันเนื่องมาจากกระบวนการสร้างความเป็นทันสมัยและถือเป็นอุปสรรคต่อการ พัฒนาทางการเมือง ไว้ ๖ ประการ คือ^{๓๘}

๑. วิกฤติการณ์เรื่องของความผูกพัน (Identity Crisis) แบ่งได้เป็น ๔ รูปแบบ ได้แก่

๑) ความผูกพันต่อดินแดน ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นกับประเทศเกิดใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากเส้นแบ่ง เขตแดนไม่ชัดเจน หรืออาจจะเกิดในประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมมาก่อน หลังจากได้เอกราชจึงเกิด เป็นปัญหาขึ้น เนื่องจากแต่ละประเทศต่างก็พากันอ้างสิทธิในดินแดนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง ปัญหา เรื่องความผูกพันต่อชาติก็จะเกิดขึ้น

๒) ความผูกพันต่อกลุ่มทางสังคมหรือชนชั้นใด ๆ ซึ่งกลุ่มทางสังคมหรือชนชั้นใด ๆ มี บทบาทที่สำคัญยิ่งที่มีผลให้คนไปผูกพันอยู่กับหน่วยทางสังคมใด ๆ มากกว่าที่จะมีความผูกพันต่อชาติ ปัญหาที่เราพบได้จากกรณีในประเทศอเมริกากลางที่คนมีความจงรักภักดีต่อท้องถิ่นมากกว่าที่จะ จงรักภักดีต่อชาติ

๓) ความผูกพันต่อกลุ่มเชื้อชาติ ในหลายประเทศที่ประกอบด้วยกลุ่มชนหลายเชื้อชาติ รวมกัน แต่ละเชื้อชาติต่างมีขนบธรรมเนียม ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่เป็นของตัวเอง สำหรับ ประเทศเกิดใหม่มักจะมีปัญหาในเรื่องนี้

๔) ผลของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วิกฤติการณ์เรื่องนี้เป็นผลพวงมาจากการ เปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว และคนมีความเห็นแตกต่างกันมากขึ้น ความแตกต่าง ระหว่าง “ของเขา” กับ “ของเรา” จะเพิ่มมากขึ้น ความผูกพันของชาติก็จะถูกทำลายลง

๒. วิกฤติการณ์เรื่องของการชอบธรรม (Legitimacy Crisis) สรุปได้เป็น ๔ ประการ คือ

๑) มีข้อขัดแย้งกันหรือฐานที่มาในการใช้อำนาจเรื่องอำนาจไม่พอเพียง เมื่อสังคมมีการสร้าง ความเป็นทันสมัย คนเรียนรู้เพิ่มขึ้น ความเชื่อ ค่านิยมแบบดั้งเดิมจะถูกทำลายลงตามกระบวนการ Social Mobilization ฐานที่มาของอำนาจแบบดั้งเดิมจะค่อย ๆ สลายไป

^{๓๗} จีโรซค (บรรพต) วีระชัย, สุรพล ราชภัณฑารักษ์, สุรพันธ์ ทับสุวรรณ, รัฐศาสตร์ทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, หน้า ๔๑๖-๔๑๗.

^{๓๘} สิทธิพันธ์ พุทธหุน, ทฤษฎีพัฒนาการเมือง, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๑), หน้า ๑๑๐-๑๑๕.

๒) โครงสร้างของรัฐบาลอาจแตกแยกได้เนื่องมาจากมีการแข่งขันแย่งชิงอำนาจมากเกินไป และปราศจากกลุ่มสถาบันรองรับ ซึ่งวิกฤตการณ์นี้มาจากผู้นำเอง

๓) ประชาชนไม่ยอมรับฐานที่มาของอำนาจแบบดั้งเดิม ตลอดจนสัญญาแบบโกหกปกคลุมที่ผู้นำให้ไว้ และจะเป็นผลให้ผู้นำนั้นต้องถูกโค่นล้มไป

๔) กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างผิดพลาด โดยมากจะเกิดในประเทศกำลังเปลี่ยนแปลง เด็ก ๆ จะถูกสอนให้เคารพเชื่อฟังคำสั่งจากพ่อแม่โดยปราศจากการโต้แย้ง ผู้ใหญ่ถูกอบรมให้ฟังพาทหรือเชื่อฟังปฏิบัติตามผู้นำทางสังคมและการเมือง

๓. วิกฤตการณ์เรื่องของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation Crisis) หมายถึงการเข้าไปเกี่ยวข้องในกระบวนการทางการเมือง วิกฤตการณ์นี้อาจเกิดขึ้นภายใต้สภาพการณ์ ดังนี้

๑) ผู้ปกครองคิดว่าพวกตนเท่านั้นที่มีสิทธิในการปกครองแต่เพียงผู้เดียว จึงไม่ยินยอมที่จะให้กลุ่มทางสังคมหรือผู้นำกลุ่มอื่นเข้าไปมีส่วนร่วม จึงเกิดความคับแค้นใจ รวมตัวกันเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบก้าวร้าว รุนแรง

๒) กลุ่มที่เรียกร้องต่อรัฐบาลให้สนองต่อความต้องการของพวกเขาในลักษณะใด ๆ อาจมีการจัดองค์กรอยู่ในรูปของสถาบันซึ่งรัฐบาลมองว่าเป็นองค์กรที่ผิดกฎหมายจึงไม่สนองตอบ

๓) ผู้ปกครองอาจมองว่าข้อเรียกร้องเพื่อขอเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ถูกต้องเพราะใช้วิธีการที่ผิดกฎหมาย เช่น ใช้ความรุนแรง หรือการเดินขบวน เป็นต้น

๔) ผู้ปกครองอาจมองว่าข้อเรียกร้องบางอย่างของผู้ที่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นไม่ถูกต้องตามทำนองครองธรรม เช่น เรียกร้องขอแบ่งแยกดินแดน ตั้งตัวเป็นประเทศอิสระ

๕) กลุ่มที่เรียกร้องขอเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ต้องการที่จะร่วมใช้อำนาจกับผู้นำปัจจุบัน แต่กลับต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองเสียใหม่

๔. วิกฤตการณ์เรื่องของความสามารถในการเข้าถึงประชาชน (Penetration Crisis) จะดูจากโอกาสที่นโยบายของรัฐสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ถูกต้องเที่ยงตรง พร้อมทั้งจะปรับตนเพื่อรับนโยบายนั้น ๆ วิกฤตการณ์นี้อาจเกิดได้จากสาเหตุ ๔ ประการดังนี้

๑) การขยายอาณาเขตหรือได้ดินแดนเพิ่ม ทำให้รัฐบาลต้องขยายอำนาจให้ไปถึง ถ้าดินแดนนั้น ๆ อยู่ห่างไกลจากศูนย์แห่งอำนาจมาก ปัญหาเรื่องการแบ่งแยกดินแดนก็จะตามมา

๒) ความแตกต่างกันในระหว่างท้องถิ่นต่าง ๆ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของภาษา ศาสนา เชื้อชาติ ความคาดหวัง อุดมการณ์ รัฐบาลกลางต้องให้ความสำคัญในทุก ๆ ท้องถิ่นในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน

๓) ชุมชนมีความเป็นอิสระในตนเองสูง ซึ่งมีประเพณี ภาษา ศาสนาของตนเอง เช่น ชาวจีน ในมาเลเซีย เผ่าต่าง ๆ ที่รวมกันเป็นรัฐชาติในอัฟริกา วิกฤตการณ์ของการเข้าถึงประชาชนเกิดขึ้นเมื่อผู้ปกครองส่วนกลางมองว่าความเป็นอิสระในตนเองของชุมชนย่อยนี้เป็นผลเสียต่อความเป็นหนึ่งเดียวกันของชาติ

๔) ชุมชนชาวนาในชนบทไม่ได้รับการเหลียวแลจากรัฐบาลกลางเท่าที่ควร ความแตกต่างระหว่างกับชนบทสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน เมื่อมีการสร้างความเป็นทันสมัย กระบวน Social

Mobilization จะเป็นตัวหลักให้ชาวนาไปมีส่วนร่วมเรียกร้องต่อรัฐบาลกลางในเรื่องของสวัสดิการทางสังคม การประกันราคาข้าว เป็นต้น

๕. วิกฤตการณ์เรื่องของการแจกแจงทรัพยากรของสังคม (Distribution Crisis) อาจเกิดขึ้นเนื่องจากสังคมมีการสร้างความเป็นทันสมัยอันจะยังผลให้คนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น และจะเรียกร้องให้รัฐบาลสนองตอบมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลเองก็จำเป็นที่จะต้องหาทางเพิ่มประสิทธิภาพในการแจกแจงทรัพยากรของสังคมไม่ว่าจะอยู่ในรูปของวัตถุธรรมหรือนามธรรมให้มากขึ้น เพื่อความอยู่รอดของตนเอง รัฐบาลที่มีความสามารถในการก่อให้เกิดการกระจายรายได้ สินค้าและบริการ ตลอดจนสิ่งที่มีคุณค่าของสังคมอื่น ๆ เช่นอำนาจและอิทธิพล รัฐบาลนั้นก็อาจรอดพ้นจากวิกฤตการณ์นี้ไปได้

๖. วิกฤตการณ์เรื่องของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Integration Crisis) ซึ่งเหลื่อมล้ำ และเกี่ยวเนื่องกันกับวิกฤตการณ์ของความชอบธรรม การแจกแจงทรัพยากรและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง นั่นคือถ้ารัฐบาลไร้ความสามารถในการสนองตอบในรูปของการแจกแจงทรัพยากรในสังคมอย่างเป็นธรรมแล้ว คนจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น ปัญหาความชอบธรรมของรัฐบาลจะตามมา เป็นผลให้รัฐบาลเกิดความสั่นคลอนแต่ในทางตรงกันข้าม ถ้ารัฐบาลสามารถให้บริการหรือสามารถเข้าถึงประชาชนแล้ว ความชอบธรรมก็จะเกิดขึ้น เป็นผลให้รัฐบาลเองมีเสถียรภาพ และจะยังผลให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในชาติด้วย

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่าการพัฒนาทางการเมือง หมายถึง กระบวนการที่เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบ โดยมีพื้นฐานสำคัญอยู่ที่วัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนที่จำต้องตอบสนองความต้องการของสังคมด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม รวมถึงการเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เป็นแกนสำคัญของการขับเคลื่อนระบบหรือองค์กรทางการเมืองด้วย และกระบวนการที่ดำเนินการไปนั้นสามารถตอบสนองประโยชน์ของส่วนรวมได้และมีความเป็นธรรมในการบริหารจัดการแล้วนั้น ย่อมเป็นการพัฒนาทางการเมืองที่สมบูรณ์แบบอย่างแท้จริง รวมถึงลักษณะและองค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมือง จะต้องประกอบด้วยโครงสร้างการเมืองที่มีความแตกต่างและชำนาญเฉพาะ มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการโดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมประเทศชาติ ยึดหลักความเสมอภาคและเป็นธรรม สุดท้ายจะต้องเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมให้กับประชาชนสามารถตรวจสอบได้

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางเพศ (Gender Diversity) จึงขอแนะนำโดยมีลำดับดังนี้ ความหมายของความหลากหลายทางเพศ ความหลากหลายทางเพศ เพศภาวะ และเพศวิถี

๒.๔.๑ ความหมายความหลากหลายทางเพศ (Definition of Gender Diversity)

นักวิชาการได้ให้ความหมายของความหลากหลายทางเพศ ไว้ดังนี้

ความหลากหลายทางเพศ หมายถึง บุคคลที่มีรสนิยมทางเพศ หรือมีความพึงพอใจทางเพศ และหรือมีลักษณะการแสดงออกทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ รักเพศเดียวกัน รักสองเพศ คนข้าม

เพศ คนที่มีลักษณะเพศทางชีววิทยา ไม่ชัดเจน และกลุ่มคนที่มีลักษณะทางเพศที่อาจทำให้ได้รับผลกระทบทางสังคม ความหลากหลายทางเพศ มาจากภาษาอังกฤษ Sexual Diversity หมายถึงวิถีทางเพศ ของหญิง ชายรักต่างเพศทั่วไป รวมทั้ง กะเทย ทอม ดี หญิงรักหญิง ชายรักชาย และคนรักสองเพศ^{๓๙} ซึ่งสอดคล้องกับ ความหลากหลายทางเพศ ซึ่งหมายรวมถึงผู้ที่มีเพศวิถีทางเลือก ทุกรูปแบบ ทั้ง ชายรักชาย หญิงรักหญิง เกย์คิง เกย์ควีน ทอม ดี กะเทย สาวประเภทสอง คนข้ามเพศ รวมถึงผู้ที่รักต่างเพศด้วย แต่ภายหลังมีแนวโน้มว่าจะเรียกกลุ่ม ว่าคือกลุ่มผู้ที่มี ความหลากหลายทางเพศ^{๔๐}

นอกจากนี้ บุคคลที่มีความหลากหลาย ทางเพศ มีความหมายมาจากในภาษาอังกฤษย่อว่า LGBT หรือ GLBT ซึ่งเป็นตัวอักษรตัวแรกของคำว่า Lesbian (เลสเบี้ยน) Gay (เกย์) Bisexual (ไบเซ็กชวล) และ Transgender/Transsexual (คนข้ามเพศ) มีการใช้คำว่า LGBT ที่ใช้ในการแทนวลี "สังคมเกย์" (Gay community) ที่ในหลาย ๆ กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ได้อย่างถูกต้องตามที่กล่าวโดย ในการใช้สมัยใหม่ LGBT หมายถึง ความหลากหลายของเพศวิถี (Sexuality) และลักษณะการแสดงออกทางเพศในทางสังคม และหมายถึงกลุ่มคนที่ไม่ใช่กลุ่มรักต่างเพศ แทนการระบุว่าเป็น เลสเบี้ยน เกย์ ไบเซ็กชวล หรือ คนข้ามเพศ^{๔๑}

สรุปได้ว่า ความหลากหลายทางเพศ (Gender Diversity) หมายถึง การแสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศและรวมถึงการปฏิบัติตัวและการมีพฤติกรรมทางเพศ ที่แตกต่างจากธรรมชาติ ไม่ใช่มีเพียงแค่ ๒ เพศ คือ เพศชายและเพศหญิง เท่านั้น จากการศึกษา เรื่องการระบุดังขึ้นของอัตลักษณ์ทางเพศในสังคมไทย ที่ระบุว่านับตั้งแต่คริสต์ทศวรรษ ๑๙๖๐ เป็นต้นมาได้เกิดการจำแนกเพศใหม่ ๆ ขึ้นในสังคมไทย

๒.๔.๒ กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ

การอธิบายแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางเพศโดยกล่าวถึง คำว่า LGBT ซึ่งย่อมาจาก Lesbian Gay Bisexual Transgender (หญิงรักหญิง ชายรักชาย ผู้ที่รัก สองเพศ และผู้ข้ามเพศ) แปลโดยรวมในภาษาไทย หมายถึง กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (Gender Diversity) หรือกลุ่มเพศที่สาม LGBT เป็นคำศัพท์ที่อธิบายถึงผู้ที่มีความชอบ การแสดงออกทางเพศอีกกลุ่มหนึ่ง โดยมีความหมายรายละเอียดอธิบายได้ดังนี้

Lesbian หมายถึง ผู้หญิงที่มีความสนใจและพึงพอใจทางเพศกับผู้หญิง

Gay หมายถึง ผู้ชายที่มีความสนใจและพึงพอใจทางเพศกับผู้ชาย

Bisexual หมายถึง ผู้หญิงหรือผู้ชายที่มีความสนใจ และพึงพอใจทางเพศทั้งเพศเดียวกัน

และต่างเพศ

^{๓๙} รัชชานนท์ ลิวสุธร, บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://www.l3nr.org/posts/535924> (๑๐ เมษายน ๒๕๖๕).

^{๔๐} กฤตยา อาชวนิจกุล, "เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย", วารสารประชากรและสังคม, ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๕๔) : ๔๓-๖๖.

^{๔๑} ธเนศวร์ กาญจธีรานนท์, เพศทางเลือก กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://juneyeetinkkw2.blogspot.com>. (๑๐ เมษายน ๒๕๖๕).

Transgender หมายถึง บุคคลที่มีความรู้สึกความชอบ และการแสดงออกทางเพศตรงข้ามกับเพศทางชีววิทยาหรือเพศที่มีโดยกำเนิด Transmen/Transwomen คือผู้ที่แปลงเพศหรือคนข้ามเพศ^{๔๒}

แนวความคิดที่ทำให้เกิดความหลากหลายมาจากวิธีคิด ความเชื่อที่แตกต่างกันสามารถแสดงอัตลักษณ์ทางเพศ ความรู้สึกทางเพศได้อย่างหลากหลาย โดยไม่จำเป็นต้องผูกติดอยู่กับเพศกำเนิด โดยแนวคิดนี้ได้จำแนกเพศที่เชื่อในสองเพศแบบเหมารวมและให้คำอธิบายว่าเพศของมนุษย์มีความซับซ้อน อารมณ์ พฤติกรรมทางเพศ ไม่ได้ถูกกำหนดจากเงื่อนไขของเพศกำเนิดเพียงปัจจัยเดียวที่ถูกประกอบสร้างขึ้นจากเงื่อนไขทางสังคมอันทำให้บุคคลสามารถมีลักษณะทางเพศที่หลากหลาย ไม่เพียงเฉพาะในส่วนของผู้ชายหรือหญิงเท่านั้น หากรวมถึงกลุ่มคนที่เป็นอินเตอร์เซ็ก (Intersex) หรือบุคคลที่เกิดมามีเพศสรีระมากกว่าหนึ่งเพศ ซึ่งมีความซับซ้อนทางด้านอัตลักษณ์ทางเพศ

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศในสถานที่ทำงาน จากการสำรวจประชากรส่วนใหญ่ของชาวอเมริกันยอมรับการรักร่วมเพศ โดยสังคม เปลี่ยนแปลงทัศนคติ รวมถึงรสนิยมทางเพศ อัตลักษณ์ทางเพศมากขึ้นในการริเริ่มการมีส่วนร่วมในสถานที่ทำงาน การยอมรับความหลากหลายที่มีในสถานที่ทำงาน และมีแนวทางสำรวจ ความต้องการในทางปฏิบัติทางเพศ เอกลักษณ์มากขึ้นในการทำงาน และการริเริ่มให้ความสำคัญกับความหลากหลาย ให้ออกาสในความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานพร้อมทั้ง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การปรับทัศนคติในการรับรู้ การยอมรับในความหลากหลาย การเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่นที่มีความหลากหลาย การหาวิธีการในการจัดการบริหารทักษะ วิธีการคิดของกลุ่มพนักงานในองค์กรที่มีความหลากหลายนั้นเป็นเรื่องสำคัญที่องค์กรต้องให้ความสำคัญของกลุ่มที่มีความหลากหลายประโยชน์จากสภาพแวดล้อมการทำงานการยอมรับคำแนะนำจากความความสัมพันธ์ในการทำงาน รวมไปถึงความเป็นธรรมและให้ ความเคารพเป็นอย่างดีสำหรับการก้าวหน้าของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ อย่างไรก็ตามปัจจุบันนี้ได้มีการปรากฏมีเพศทางเลือกถือกำเนิดขึ้นมา ซึ่งคำว่า เพศทางเลือก หมายถึง เพศที่ถูกกำหนดขึ้นโดยผู้ที่ต้องการเลือกเองว่าตนต้องการเป็นเพศใดหรือที่คนในสังคมเรียกว่า กลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมมองว่าเป็นพวกผิดปกติทางเพศ เป็นตัวประหลาด มองด้วยสายตารังเกียจ จึงทำให้คนกลุ่มนี้ไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมไทย สำหรับกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศนั้นเป็นเพศที่ถูกเอารัดเอาเปรียบในหลายด้านและทัศนคติของสังคมที่มีต่อกลุ่มบุคคลกลุ่มซึ่งเป็นเหตุให้กลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ ถูกละเมิดสิทธิในหลายๆ เรื่องและรวมไปถึงสิทธิบางประการที่กลุ่มบุคคลเหล่านี้ไม่สามารถเข้าถึงได้เหมือนกับคนในเพศปกติ นอกจากนั้นสังคมยังกีดกันสิทธิหรือให้ออกาสความก้าวหน้าในการพัฒนาตนเองของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ เนื่องจากอคติความเชื่อที่ไม่ถูกต้องต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ เช่น การกีดกันในการรับตำแหน่งบริหารที่สูงขึ้น การได้รับโอกาสในการเป็นผู้นำองค์กร รวมไปถึงการไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน

^{๔๒} ฟอร์ดา ภูมิสวัสดิ์, LGBT สิทธิมนุษยชน และการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัว, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.gender.go.th/article/Data/1266811565>. Pd. (๑๐ เมษายน ๒๕๖๕).

ภายในองค์กร และการไม่ยอมรับของสมาชิกภายในครอบครัวด้วย^{๔๓} ในขณะที่ Sundin & Elisabeth^{๔๔} กล่าวว่า จัดการความหลากหลายความเสมอภาค : เกี่ยวกับเรื่องเพศเรื่องเพศและ ความหลากหลายในสถานที่ทำงาน ซึ่งขอบเขตของบนความหลากหลายในที่ทำงาน โดยนิยามความหมาย ความแตกต่าง เกี่ยวกับสถานที่ทำงานความหลากหลายตามมิติที่สำคัญหลายประการ เช่น เพศ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ น้าหนัก รสนิยมทางเพศ คนพิการ ระดับ และมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคตของการวิจัยที่จะขยายความรู้และทำความเข้าใจ ความหลากหลายของบุคคล กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายใน องค์กรและในสังคมสำหรับสังคมไทย

นอกจากความแตกต่างหลากหลายเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ความเชื่อ และวิถีปฏิบัติทางศาสนา ที่ปรากฏอยู่แล้ว ยังมีการดำรงอยู่ของความแตกต่าง ความหลากหลายทางเพศภาวะและเพศวิถีด้วย ได้แก่ความปรารถนาและพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ได้ขึ้นภายใต้สถาบันการแต่งงานและไม่ได้จำกัดเฉพาะ ความสัมพันธ์แบบคู่เพศตรงข้าม (Heterosexual) รูปแบบครอบครัวที่หลากหลาย การเลือกอยู่เป็น โสด เพศภาวะและเพศวิถีในกลุ่มความหลากหลายทางเพศ รวมถึงการเคลื่อนไหวทางสังคมส่งผลให้เกิดการศึกษาประเด็นเพศภาวะ เพศวิถีในสังคมไทยนั้น เพื่อขยายแนวคิดในสังคมไทยไม่ควรจำกัดในเรื่องการยอมรับความแตกต่าง ความหลากหลายทางเพศ หรือชนชั้นเท่านั้น รวมถึงการยอมรับความแตกต่าง ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในเรื่องเพศภาวะและเพศวิถีที่เกิดขึ้นในสภาพสังคมปัจจุบัน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศทั้งในภาครัฐและเอกชนเป็น กลุ่มเป้าหมายในการทำงานไม่ใช่แค่เพียงผู้หญิง ผู้ชาย เท่านั้น และท่ามกลางสังคมที่มีความแตกต่างหลากหลาย การเคารพและยอมรับสิ่งที่แตกต่างหลากหลายอย่างเข้าใจ เป็นพื้นฐานการทำงานที่จะทำให้การทำงานเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อองค์กร

๒.๔.๓ เพศภาวะ (Gender)

เพศภาวะ (Gender) นักวิชาการและผู้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดเกี่ยวกับเพศภาวะ ได้ให้ความหมายของเพศภาวะ ดังนี้

เพศภาวะ (Gender) เป็น เพศ ที่หมายถึงภาวะเพศที่ถูกประกอบสร้างทางสังคม เพศ ภาวะที่เราคุ้นเคยและถูกขัดเกลาล้อมสร้างกันมาก็คือ ความเป็นหญิงความเป็นชาย ดังนั้นเพศภาวะ จึงเป็นเรื่องของบทบาทในเรื่องต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดให้สถานะภาพทางเพศสังเกตจากเพศเพศสรีระ คือ หญิง ชาย และหากสังคมเกิดเปลี่ยนแปลงการกำหนดสถานะทางเพศว่า อาจมาจากองค์กรประกอบ

^{๔๓} Woods, S., Thinking about LGBT diversity in the workplace. Electronic version, (Buffalo, NY : Henderson Woods, Cornell University, 2011), p.21.

^{๔๔}Sundin, E., From Managing Equality to Managing Diversity : a Critical Scandinavian, (New York : Lippincott, 2006), p.121.

อื่น ๆ นอกเหนือจากเพศสรีระ สถานะทางเพศก็เพิ่มมากขึ้น เช่น เกย์ กะเทย ทอม ดี อันจะนำไปสู่การกำหนดบทบาทเพศต่าง ๆ มากกว่าหญิงและชาย^{๔๕}

เพศภาวะ ภาวะความเป็นหญิงความเป็นชายที่ถูกกำหนดโดยปัจจัยแวดล้อมสังคมและวัฒนธรรมในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ และในขณะเดียวกันเพศภาวะ หมายถึงระดับของคุณลักษณะที่ใช้แยกความแตกต่างระหว่าง เพศชาย (Males) และ เพศหญิง (Females) โดยเฉพาะกรณีของการแยกความแตกต่างระหว่าง ผู้ชาย (Men) และ ผู้หญิง (Women) และ ความเป็นชาย (Masculine) และ ความเป็นหญิง (Feminine) ตามที่สังคมกำหนดสร้างให้บุคคลนั้นๆ เพศภาวะ (Gender) ขึ้นอยู่กับบริบทลักษณะนิสัยที่แตกต่างหลากหลายเนื่องมาจาก เพศ (Sex) จนกระทั่ง บทบาททางสังคม (Social Roles) และ อัตลักษณ์ทางเพศภาวะ (Gender Identity) เพศภาวะมีความหมายครอบคลุมเรื่องความเป็นหญิงและเป็นผู้ชายที่ไม่ได้ถูกกำหนดตามระบบทางสรีระแต่ถูกกำหนดโดยปัจจัยทางวัฒนธรรมสังคมอื่นทำให้สังคมเกิดความหวังต่อความเป็นหญิงชาย และมีส่วนกำหนดความเชื่อ (Belief) ทักษะคติ

นักเพศวิทยาเสนอคำศัพท์ที่แยกความแตกต่างระหว่างเพศทางชีวภาพหรือเพศโดยกำเนิด (Biological Sex) และ เพศภาวะในฐานะบทบาท ซึ่งก่อนหน้านี้นี้คำว่า เพศภาวะ ไม่ใช่คำที่ใช้ในความหมายที่เกี่ยวกับ บทบาทหญิงชายและความหลากหลายทางเพศ เท่านั้น แต่ความหมายของคำว่า เพศภาวะด้านที่เป็นบทบาททางเพศไม่ได้เป็นที่นิยมแพร่หลายจนกระทั่งทศวรรษที่ 1970 เมื่อทฤษฎีว่าด้วยสิทธิสตรีได้กล่าวต่ออีกว่า การแยกความแตกต่างของเพศโดยกำเนิดและเพศที่สังคมกำหนดสร้างขึ้น (Social Construct) ปัจจุบันความแตกต่างเป็นตามบริบทตั้งปรากฏในงานวิชาการด้านสตรีศึกษาและในเอกสารขององค์กรระหว่างประเทศ เช่น องค์กรอนามัยโลกแต่อย่างก็ตามความหมายของ เพศภาวะในบริบททางวิชาการอื่น ๆ ของงานวิชาการด้านสังคมศาสตร์รวมถึงความแตกต่างด้าน เพศ (Sex)^{๔๖}

กล่าวโดยสรุปได้ว่า เพศภาวะหรือ Gender คือ ภาวะแห่งเพศ ชาย หญิง เป็นเพศที่ถือมาแต่กำเนิด โดยมีการแสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศและบทบาท แบบชายและหญิง อย่างสิ้นเชิง กำหนดโดยสังคมและวัฒนธรรมที่กำหนดความเป็นหญิงและความเป็นชาย

๒.๔.๔ ความสำคัญของเพศภาวะ

เพศภาวะ (Gender) หมายถึงสิ่งที่แสดงลักษณะความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิง โดยองค์การอนามัยโลกให้ความหมายไว้ว่า คุณลักษณะของผู้หญิงและผู้ชาย บทบาทประกอบสร้างทางสังคม พฤติกรรม กิจกรรมและคุณลักษณะที่แสดงว่าเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง ในขณะที่คำว่า เพศ (Sex) ความหมายลักษณะทางชีววิทยาของบุคคล แบ่งเป็นเพศหญิง และเพศชาย เพศภาวะมิได้หมายถึงเป็นเพียงการแบ่งเพศชาย เพศหญิง ทางกายวิภาคและสรีรวิทยาเพียง อย่างเดียว รวมถึงการ

^{๔๕} กฤตยา อาชวนิจกุล, “เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย”, วารสารประชากรและสังคม, ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๕๔) : ๔๓-๖๖.

^{๔๖} สุธาดา เมฆรุ่งเรืองกุล, ๒๕ คำนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความเสมอภาคระหว่างเพศ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.lrct.go.th/th/wp-tent/uploads/2012/08/25-9D.pdf>. (๑๐ เมษายน ๒๕๖๕).

ถูกกำหนดตามสังคมและวัฒนธรรมกำหนดความเป็นหญิงและความเป็นชาย ความความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหญิง และความเป็นตัวตนของหญิงชายที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลา

แม้ว่าเพศภาวะแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมการทำงานและความสัมพันธ์ของคนในสังคม การมองเห็นความสำคัญและความเปลี่ยนแปลงตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสสิทธิพลทาง เศรษฐกิจยังคงมีการคำนึงถึงความแตกต่างในบทบาทเพศภาวะอยู่ในทุกสังคมและ การแสดงบทบาท ด้านเพศภาวะที่ชัดเจนในช่วงเวลาเฉพาะเช่นในภาวะสงคราม หรือ ในภาวะฉุกเฉินอันเนื่องมาจากภัย ธรรมชาติ ผู้หญิงได้รับให้ทำหน้าที่ซึ่งในภาวะปกติอาจจะเป็นหน้าที่ของผู้ชาย เช่นการเป็นพลทหาร หรือผู้ชายอาจจะต้องทำหน้าที่ของผู้หญิงได้อย่างเช่นการเป็นบุรุษพยาบาล ซึ่งนั่นเป็นบทบาทด้านเพศ ภาวะ (Gender Role) หมายถึงกรอบวิถีปฏิบัติทางสังคมและพฤติกรรมที่ความเหมาะสมกับบริบท ของสังคมวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ ของบุคคลเพศใดเพศหนึ่ง ซึ่งวิถีปฏิบัตินี้จะแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรม ต่าง ๆ และตามยุคตามสมัยที่เปลี่ยนแปลง

สำหรับประเทศไทยในแต่ละวัฒนธรรมให้คำอธิบายเรื่องเพศภาวะที่ แบบทางการที่ ละเอียดมีความแตกต่างกันออกไป ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเฉพาะในประเทศไทยนั้นเพศ ภาวะไม่ได้เป็นแนวคิดหลักของสังคม เช่นเดียวกับเรื่องของอายุ ความมั่งมี หรือเรื่องบุญที่สะสมมา นอกจากนั้นสังคมไทยมองว่าอัตลักษณ์ความหลากหลายทางเพศ เพศภาวะไม่ได้เกี่ยวข้องกับเพศ วิถีเพียง การทำความเข้าใจเรื่องเพศภาวะ ความโน้มเอียงทางเพศ การปฏิบัติทางเพศ และอัตลักษณ์ ไม่ได้เป็นบุคลิกลักษณะที่มาจากกำเนิดซึ่งเป็นทางเลือกที่ขึ้นอยู่กับบริบทถูกปลูกฝังด้วยปัจจัยทาง วัฒนธรรมของแต่ละสังคมที่กำหนด

กล่าวโดยสรุปได้ว่า เพศภาวะเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงเพศทางสังคมหรือเพศที่ถูกกำหนดภายใต้ เงื่อนไขทางสังคม วัฒนธรรมแสดงบทบาทหญิงหรือบทบาทชาย รวมถึง การแสดงออกตามหน้าที่อย่าง ชัดเจน

๒.๔.๕ เพศวิถี (Sexuality)

เพศวิถี (Sexuality) หมายถึง บุคคลหนึ่งมีความรู้สึกประทับใจ สนใจ รัก ความรู้สึกทาง เพศ ความสัมพันธ์ทางเพศ กับบุคคลซึ่งมีเพศภาวะเดียวกันหรือแตกต่างจากตนเองหรือเหมือนกับ ตนเองรวมถึงวิถีปฏิบัติเกี่ยวกับความปรารถนาทางเพศ มีระบบสังคมปรารถนาทางเพศของปัจเจก บุคคลเป็นมากกว่า อัตลักษณ์ทางธรรมชาติ การยอมรับการต่อสู้อะดับปัจเจก^{๔๗} ซึ่งสอดคล้องกับ เพศ วิถี คือวิถีชีวิตทางเพศที่ถูกปลูกฝังสร้างจากค่านิยม บรรทัดฐาน และระบบวิถีคิด วิถีปฏิบัติเกี่ยวข้องกับ ความปรารถนา การแสดงออกทางเพศ ความคิดเกี่ยวกับคู่รัก กามกิจ เป็นระบบความคิด อัตลักษณ์ที่ มีความหมายทางสังคม มิติทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมกำหนดและสร้างความหมาย แก่เรื่องเพศในหลากหลายสามารถแยกประเภทของ เพศวิถี ได้แก่^{๔๘}

๑. เพศวิถีที่อาจจะก่อให้เกิดการสืบพันธุ์ เพศวิถีที่ไม่อาจจะก่อให้เกิด การสืบพันธุ์

^{๔๗}การุณย์ลักษณ์ พหลโยธิน, โครงการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพทางเพศ. กับ การเมือง, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๙), หน้า ๕๑.

^{๔๘}กาญจนา แก้วเทพ, พริศรา แซ่ก้วย, เพศวิถี วันวาน วันนี้ และวันพรุ่งนี้ ที่จะไม่เหมือนเดิม, (เชียงใหม่ : ศูนย์สตรีศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ๒๕๔๗), หน้า ๕๖.

๒. ประเภทของวัตถุแห่งเสนาหา

๓. การใช้ความรุนแรง

๔. ปัจจัยทางอายุ ชนชั้นชาติ พันธุ์ เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

เพศวิถี คือ ระบบความคิด ความเชื่อเรื่องเพศเป็นกระบวนการทางสังคม วัฒนธรรมที่กำหนดรวมทั้งการแสดงออกเกี่ยวกับบรรณนิยมทางเพศ ความปรารถนา ความพอใจเรื่องเพศ การแต่งกายเพื่อเป็นเป้าหมายบ่งบอกความสนใจทางเพศ แก่มุมของเพศวิถีว่ามี ๖ มิติ ดังนี้^{๔๙}

๑. มิติของความปรารถนา การประพฤติ ปฏิบัติ และอัตลักษณ์ เพศวิถีที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ คือ การนิยามตัวเองในทางเพศ

๒. มิติการนำเสนอร่างกาย อยากให้คนอื่นเห็นเราเป็นอย่างไรเราก็นำเสนอตัวเองอย่างนั้น อาจด้วยทรงผม หรือเสื้อผ้า เพื่อมาความเป็นเพศหญิง เพศชาย หรือเพศทางเลือก อื่น ๆ

๓. มิติของพฤติกรรม และกิจกรรมทางเพศ ความเป็นตัวตนในทางเพศ การกระทำแบบเดียวกันแต่อาจถูกตีความไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับบริบท ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจ

๔. มิติของการดึงดูดทางเพศ สังคมวางกติกาของความรัก ให้รักเฉพาะเพื่อนต่างเพศเท่านั้น แต่คนที่รักเพศเดียวกันก็ไม่ได้หลุดออกกติกาของการรักต่างเพศ เพราะคนที่รักเพศเดียวกันดึงดูดกับคนได้ทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย

๕. มิติของความสัมพันธ์ กฎกติกาว่าด้วยการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่าง ชาย หญิง เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยและวัฒนธรรม ซึ่งบางสังคมไม่มีกติกาของการจบความสัมพันธ์

๖. มิติของเพศสัมพันธ์ เพศวิถีมีการนิยามว่าอะไรคือการร่วมเพศทำได้อย่างไรจึงเรียกว่าการร่วมเพศ และการร่วมเพศที่ถูกต้องเป็นอย่างไร และที่ผิดปกติเป็นอย่างไร

เพศวิถีมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในระดับปัจเจกบุคคล เพศวิถีจึงเป็นกระบวนการการดำเนินชีวิตที่มีระยะเวลาที่นานของบุคคลหนึ่ง ๆ เรื่องเพศที่ปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นและสัมพันธ์กับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ สำหรับสังคมเพศวิถีอยู่บนกฎเกณฑ์วัฒนธรรมทางเพศในแต่ละสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เรื่องเพศวิถีในสังคมปัจจุบันเห็นได้ชัดว่าได้แก่ วิธีการคุมกำเนิดที่เข้ามาสอดแทรกในชีวิตคู่ “การรักโดยไม่ต้องทำลูก” และการอยู่ก่อนแต่ง ได้เป็นแนวปฏิบัติที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคม รวมถึงการปรากฏตัวชัดเจนขึ้นของกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน หรือผู้มีวิถีทางเลือก เป็นเกย์ กะเทย สาวประเภทสอง ทอม ดี ตูด แต่ว แต่บ และเป็นสัดส่วนของคนที่ตัดสินใจอยู่เป็นโสดเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าแต่ก่อนโดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นเพศหญิง

การปรากฏตัวของกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน หรือเพศวิถี ทั้งในระดับบุคคลและกลุ่มองค์กร ปรากฏชัดเจนมากขึ้นจากประเด็นข่าวของเพศวิถีทั้งข่าวเคลื่อนไหวและข่าวรณรงค์เกี่ยวกับ LGBT โดยรูปแบบการเคลื่อนไหวมีหลายรูปแบบ ได้แก่การตอบโต้นโยบายของรัฐที่ละเมิดสิทธิ หรือกีดกันผู้ที่เป็นเพศวิถี การเรียกร้องสิทธิในประเด็นต่าง ๆ ทั้งรวมตัวกันเป็นเครือข่ายทำงาน จนถึงผู้ประสบปัญหาละเมิดสิทธิออกมาเรียกร้องผ่านสื่อบุคคล การจัดประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่ข้อมูลวิชาการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความหลากหลายทางเพศ การให้ข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคนรักเพศเดียวกันใน

^{๔๙}วิลาสินี พิพิธกุล, “โครงการวิจัย เพศและการสื่อสารในสังคมไทย”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๔๖), หน้า ๒๒.

ที่มีความหลากหลาย โดยกลุ่มบุคคลและองค์กรต่าง ๆ และการเปิดเผยและแสดงตัวตนของกลุ่มบุคคลรักเพศเดียวกัน เช่น งานชุมนุมสร้างสรรค์^{๕๐}

สำหรับเพศวิถีในสังคมไทยเป็นที่ยอมรับความเป็นเพศที่สามโดยเฉพาะเกี่ยวกับกระเทยมากกว่าในหลายประเทศ เรื่องเพศมาถึงจุดเปิดเผย การยอมรับของสังคมที่เปิดกว้าง ทำให้กลุ่มคนรักต่างเพศ เริ่มมีบทบาทในสังคม ดังนั้นกลุ่มเพศวิถี ถือเป็นกลุ่มที่มีวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่มและต้องการความเป็นตัวตนของตนเองออกมาตามพื้นที่ต่าง ๆ ในสังคมปรากฏเพื่อสิทธิและ ความเสมอภาคของคนกลุ่มนี้

ปัจจุบันการปรากฏตัวของกลุ่มเพศวิถีหรือกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศในระดับบุคคลและกลุ่มองค์กรซึ่งทัศนคติทั่วไปของสังคมไทยต่อเพศที่สาม ที่นักวิชาการต่างประเทศวิเคราะห์ว่ามีลักษณะ หนาได้ แต่ยอมรับไม่ได้ และการดำเนินชีวิตของคนกลุ่มน้อยทางเพศยังคงถูกเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมในหลายเรื่อง ดังเรื่องที่ปรากฏในหนังสือ ชีวิตที่ถูกละเมิดเรื่องเลา กระเทย ทอมดี หญิงรักหญิง ชายรักชาย และกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ จันท์จิรา บุญประเสริฐ (2554) เพศวิถีโดยภาพรวมของประเทศไทยเปลี่ยนในทางที่ดี คือสังคม มีการยอมรับความหลากหลายของเพศวิถี ไม่ว่าจะเป็นการยอมรับร่วมทำงานกับภาคราชการหรือการต่อสู้ผลักดันเรื่องสิทธิของตนเองในเรื่องต่าง ๆ เห็นได้ว่า สถาบันราชภัฏออกระเบียบห้ามนักศึกษาทั้งที่แปลง เพศ เกย์ และหญิงรักหญิงไม่ให้เรียนในวิทยาลัยครู ๓๖ แห่งทั่วประเทศ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙-๒๕๔๐ แต่ข้อห้ามดังกล่าวก็ถูกยกเลิกไปในที่สุด ซึ่งเป็นผลการรณรงค์ของภาคประชาคมที่ทำงานเรื่องสิทธิของเพศที่สามและสื่อหนังสือพิมพ์ที่เสียงส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย^{๕๑}

กล่าวโดยสรุปได้ว่าเพศวิถี หมายถึง ค่านิยม บรรทัดฐาน และระบบวิถีคิด วิถีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความปรารถนา การแสดงออกทางเพศ รสนิยมทางเพศ ความคิดเกี่ยวกับคู่รัก มีการแสดงออกทางสังคมอย่างเปิดเผยและไม่เปิดเผย

๒.๔.๖ แนวคิดและ ความหมายเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศ (Gender Identity)

การทำความเข้าใจในเรื่องความหลากหลายทางเพศนั้น แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศ (Gender Identity) เป็นส่วนหนึ่งของการอธิบาย โดยผู้ศึกษาขอเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

๑. แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศ อัตลักษณ์ทางเพศ Gender Identity (หรือ GI) คือการรับรู้ตัวตนของคนคนนั้นว่าเขาเป็นใคร อะไร อย่างไร เพศอะไร เช่นบางคนก็รู้ว่า GI ของตัวเองคือกระเทย หรือทรานส์เจนเดอร์ ของเขา ไม่จำเป็นจะต้องชอบเพศตรงข้ามก็ได้ และมันก็ไม่เคยจำเป็นต้องผูกติดอยู่ด้วยกัน เพราะไม่เช่นนั้น มันก็จะกลายเป็นการอยู่ในกรอบของระบบสองเพศ ที่ชายต้องรักหญิง หรือหญิงต้องรักชาย อัตลักษณ์ คือ การจำแนกว่าสิ่งไหนที่เหมือนกัน และต่างกัน ความเหมือนอาจจะเกิดจากวัฒนธรรมที่ได้รับการสั่งสมถ่ายทอดมา โดยที่ จะมีความมั่นใจว่า สิ่งเหล่านั้น

^{๕๐}จิตติมา ภาณุเตชะ, *แนวทางเสนอข่าวเรื่องเพศ*, (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสร้างสุขเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.), ๒๕๕๑), หน้า ๑๙.

^{๕๑} จันท์จิรา บุญประเสริฐ, *ชีวิตที่ถูกละเมิด : เรื่องเล่ากระเทย ทอม ดี หญิงรักหญิง ชายรักชาย และกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ*, (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิธีรนาถ กาญจนอักษร, สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย, กองทุนโลก GFATM, ๒๕๕๔), หน้า ๔๓.

เป็นอัตลักษณ์หรือลักษณะที่เฉพาะของกลุ่มตน เพียงอย่างเดียว ความเหมือนเฉพาะกลุ่มนี้ทำให้เกิดการแบ่งแยกความแตกต่าง ที่ต่างไปจากกลุ่มอื่น ๆ หรือ ลักษณะอื่น ๆ ของคนอื่น สังคมอื่น และอัตลักษณ์ของบุคคล (Individual Identity) ก็อาจจะเป็นได้หลายอย่างขึ้นอยู่กับบริบทที่คน ๆ นั้นดำรงอยู่ เช่น อัตลักษณ์ความเป็นพ่อ ตามสถานภาพเพศ (Gender) สังคม และอื่น ๆ อัตลักษณ์จึงไม่ได้แช่แข็งตายตัว แต่ว่า อัตลักษณ์ทั้งด้านชาติพันธุ์ อัตลักษณ์ปัจเจกบุคคล นั้นมีการเคลื่อนไหวไม่คงที่ปรับเปลี่ยนไปมา (Fluidity) หรือ การปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ (Identity Shift)^{๕๒}

กล่าวโดยสรุปได้ว่า อัตลักษณ์ทางเพศ อัตตา คือ ตัวตน ดังนั้น อัตลักษณ์ทางเพศ คือ ตัวตนหรือความรู้สึกนึกคิดจิตใจของตน จะเป็นตัวกำหนดเองว่ามีลักษณะทางเพศ ในเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศ ไม่ใช่เป็นคนที่มีอาการจิตวิปริต และที่คนเรามีความรู้สึกนึกคิดจนกระทั่งกำหนดอัตลักษณ์ทางเพศของตนไปในลักษณะของการเป็นกระเทย สาวประเภทสอง เกย์ หรือกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งสามารถรับรู้ได้ในประสบการณ์ทางเพศ ของเฉพาะบุคคลที่อาจจะสอดคล้องหรืออาจจะไม่สอดคล้องกับเพศโดยกำเนิด รวมทั้งอารมณ์ความรู้สึกและ การทำงานของร่างกายเฉพาะตน

๒. ความหมายของอัตลักษณ์ทางเพศ (Gender Identity) นักวิชาการและผู้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางเพศได้ให้ความหมายของความหมายอัตลักษณ์ทางเพศ ไว้ดังนี้

อัตลักษณ์ทางเพศ (Gender Identity) หมายถึง ความรู้สึกภายในที่มีต่อตนเองว่าตนเองเป็นหญิง หรือเป็นชาย อัตลักษณ์ทางเพศ (Gender Identity) หมายถึงสามารถรับรู้ได้ในส่วนลึกและประสบการณ์ทางเพศภาวะ (Gender) ของเฉพาะบุคคลที่อาจจะสอดคล้องหรืออาจจะไม่สอดคล้องกับเพศโดยกำเนิด รวมทั้งอารมณ์ความรู้สึกและการทำงานของร่างกายเฉพาะตน ที่อาจจะเกิดมาจากการเลือกโดยอิสระของบุคคลนั้นหรืออาจจะเกิดมาจากการดัดแปลงรูปลักษณ์หรือกลไกการทำงานของร่างกายโดยวิธีการทางการแพทย์การทาส์ลยกรรมหรือวิธีการอื่น ใด และการแสดงออกของเพศภาวะในด้านอื่น ๆ ที่หมายรวมถึงการแต่งกายการพู่ตาและกริยาท่าทางต่าง ๆ^{๕๓}

อัตลักษณ์ทางเพศเกี่ยวข้องกับการเลือกแสดงออกทางร่างกาย กิริยามารยาท วิถีชีวิตของคนว่าจะเป็นหญิง หรือชาย ซึ่งอาจจะสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องในระดับต่าง ๆ กับการกำหนดหรือรับรองของรัฐและสังคม แสดงออกถึงรสนิยม คนรักและหรือมีเชื้อสกับเพศเดียวกัน ทั้งสองเพศ^{๕๔} ซึ่งสอดคล้องกับความหลากหลายของอัตลักษณ์ทางเพศ หมายถึงบุคคลระบุว่าตนมีเพศสถานะต่างไปจากเพศสรีระที่มีมาแต่กำเนิด ในสังคมตะวันตก เรียก บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศนี้ว่า Transsexual บางครั้งเรียกว่า Transgendered และเรียกอย่างไม่เป็นทางการว่า Transpeople คนข้ามเพศ นอกจากนั้นยังมี Transmen ผู้ชายข้ามเพศ หรือ ผู้ที่เกิดมาเป็นหญิงแต่เติบโตขึ้นและระบุว่าตนเป็นชาย) และ Transwomen ผู้หญิงข้ามเพศ หรือ ผู้ที่เกิดมาเป็นชายแต่เติบโตและระบุว่าตนเป็น

^{๕๒} ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี, อัตลักษณ์ ชาติพันธุ์ และความเป็นชายขอบ. ในวาทกรรมอัตลักษณ์, (กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์, ๒๕๔๑), หน้า ๕.

^{๕๓} สมภาพ เรื่องตระกูล, ตำราจิตเวชเด็กและวัยรุ่น, (กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, ๒๕๕๑), หน้า ๖๕.

^{๕๔} ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์, เพศวิถีที่ถูกมองข้ามในสังคมไทย. เอกสารประกอบการประชุมประจำปี เพศวิถีศึกษาในสังคมไทย ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสร้างสุขภาวะผู้หญิง (สศส.), ๒๕๕๑), หน้า ๒๕.

หญิง) ในสังคมต่าง ๆ ในปัจจุบัน บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นเหยื่อของอคติ การเลือกปฏิบัติ และการกดขี่เชิงระบบ รัฐบาลและหน่วยงานของทางราชการไม่สามารถปกป้องบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ จากการเลือกปฏิบัติและการกดขี่ได้^{๕๕}

๒.๔.๗ ความหลากหลายในที่ทำงาน (Diverse Workspace)

ความหลากหลายในที่ทำงาน (Diverse Workspace) ซึ่งประกอบด้วย ความหมายของความหลากหลาย ขอบเขตของความหลากหลาย ความหลากหลายในกำลังแรงงานที่เพิ่มขึ้น องค์ประกอบของความหลากหลายในที่ทำงาน และการจัดการความหลากหลาย โดยผู้ศึกษาขอแนะนำตามลำดับดังต่อไปนี้

ความหมายความหลากหลาย (Diversity) หมายถึง ความแตกต่างหลากหลายของแต่ละบุคคลในองค์กร ได้แก่ ความแตกต่างหลากหลายของคนในองค์กร อายุ เพศ เชื้อชาติ วัฒนธรรม สังคมที่แตกต่างกัน เป็นผลมาจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนความหลากหลายที่เกิดจากการย้ายแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียน^{๕๖}

ความหลากหลาย หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานหรือของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีลักษณะเฉพาะของตนเอง และมีขีดความสามารถในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร แตกต่างกัน และ การดำรงอยู่ของความแตกต่าง และหลากหลายของสิ่งมีชีวิตและวัฒนธรรม เป็นสภาพที่ช่วยให้ระบบนิเวศระบบวัฒนธรรมปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงได้ดี เวลาที่มีปัญหาสามารถฟื้นคืนกลับสู่สภาพปกติได้ สภาพที่มีความหลากหลายจำกัดและ ความแตกต่างหลากหลายของแต่ละบุคคลในองค์กร เป็นสิ่งที่นักบริหารทรัพยากรมนุษย์ ยุคใหม่จะต้องเตรียมพร้อมรับมือกับการบริหารงานที่เปลี่ยนแปลง ความหลากหลายมีความสำคัญ ได้แก่ ความแตกต่างหลากหลายของคนในองค์กรอายุ เชื้อชาติ วัฒนธรรม และสังคมที่ แตกต่างกัน เป็นผลมาจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ความหลากหลายที่เกิดจากการย้ายแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียน^{๕๗}

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความหลากหลาย (Diversity) หมายถึง ความแตกต่างของบุคคล ความคิด ความสามารถ บุคคลต่าง ๆ ในองค์กร ได้แก่ อายุ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา อัตลักษณ์การแสดงออก ความแตกต่างควรได้รับการปฏิบัติที่เสมอภาค เท่าเทียมกันโดยไม่มี การแบ่งแยก ความหลากหลายในลักษณะภายนอก เช่น สัญชาติ วัฒนธรรม เชื้อชาติ และเพศ ความหลากหลายของประสบการณ์ชีวิต ศาสนา รสนิยมทางเพศ และสถานะครอบครัว

๒.๔.๘ มิติของความหลากหลาย (Dimensions of Diversity)

^{๕๕}โกสุม โอมพรนุวัฒน์, คนข้ามเพศในประเทศไทย : การยอมรับหรือการกดขี่, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ลักษณ์, ๒๕๕๑), หน้า ๙.

^{๕๖}วิเชียร วิทยอุดม, การจัดการสมัยใหม่, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ธนัช การพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๙.

^{๕๗}วิทยากร เชียงกุล, ความหลากหลาย (Diversity) กับเศรษฐกิจสังคม อนาคตเศรษฐกิจโลกและทางออกของไทย, (กรุงเทพมหานคร : บ้านพระอาทิตย์, ๒๕๕๐), หน้า ๖๒.

เรื่องความหลากหลายสามารถแบ่งความหลากหลายได้ออกเป็น ๒ มิติ คือ มิติของความหลากหลายขั้นพื้นฐานและมิติความหลากหลายขั้นที่สองสามารถทำให้เห็นถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลได้

๑. มิติความหลากหลายขั้นปฐมภูมิ (Primary Dimensions of Diversity) คือความแตกต่างของมนุษย์ซึ่งเป็นมาตั้งแต่เกิด มีอิทธิพลสำคัญต่อการต้องเข้าร่วมอยู่ในสังคมและมีผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิต ขอบเขตความหลากหลายขั้นปฐมภูมিরวมถึง อายุ เชื้อชาติ เพศ ความสามารถทางร่างกาย การปรับตัวทางด้านอารมณ์ และทางด้านเพศ

๒. มิติความหลากหลายขั้นทุติยภูมิ (Secondary Dimensions of Diversity) คือลักษณะของแต่ละบุคคล สามารถเปลี่ยนแปลง พวกเขาจะมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคลกับสิ่งที่เขาได้รับมา สิ่งทอดทิ้งไปและสามารถขยายต่อเติมได้ในตลอดชีวิตของพวกเขา

มิติของความหลากหลายขั้นปฐมภูมิและขั้นทุติยภูมิ เป็นสิ่งที่แสดงบทบาทที่สำคัญในการสร้างค่านิยมความต้องการ ลำดับความสำคัญ แรงจูงใจและการรับรู้ได้สิ่งเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อองค์กรต้องรับรู้และแปลสภาพแวดล้อมที่องค์กรต้องเจอ มิติของความหลากหลายขั้นปฐมภูมิและขั้นทุติยภูมิ มีอิทธิพลต่อลักษณะของบุคคลและมีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ในสถานที่ทำงานด้วย

๒.๔.๙ ความหลากหลายในกำลังแรงงานที่มีเพิ่มมากขึ้น

ปัจจุบันองค์กรมีแรงงานที่มีความหลากหลายมากขึ้น การทำงานในองค์กรจึงมีความจำเป็นต้องสร้างหลักประกันให้มีโอกาสการจ้างงานที่เท่าเทียมกันสำหรับลูกจ้าง การทำงานให้แรงงานทั้งหมดอยู่ในกฎและระเบียบแบบแผนที่ดีขององค์กร โดยการนำเรื่องประชากรศาสตร์มาอธิบาย แนวโน้มจะสามารถแบ่งออกได้เป็น ๔ อย่างด้วยกันซึ่งกำลังเกิดขึ้นในสถานที่ทำงาน คือ

๑. ผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะเข้าทำงานมากขึ้น ในอดีตการทำงานของผู้หญิงในที่ทำงานมีระดับต่ำและเป็นชีพที่มีรายได้ต่ำ แต่ในปัจจุบันผู้หญิงเริ่มจะได้รับการจ้างงานมากขึ้นระดับมีอาชีพและงานด้านการจัดการที่ซึ่งเคยเป็นหน้าที่ของผู้ชาย

๒. ประชากรสีผิวกำลังเพิ่มมากขึ้นในที่ทำงาน การจัดการของประชากรสีผิวไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากผลการปฏิบัติงานไม่ดี ทำให้กลุ่มบุคคลเหล่านี้ไม่สามารถก้าวหน้าในด้านระดับการจัดการหรือในระดับมีอาชีพได้ เช่น คนผิวดำทั้งชายและหญิงในประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีอยู่ในจำนวนน้อยเท่านั้นที่สามารถอยู่ในระดับพนักงานออฟฟิศได้ ดังนั้น คนผิวดำจึงได้รับเงินเดือนน้อยกว่าคนผิวขาว

๓. มีการไม่เข้าคู่กันระหว่างการได้รับการศึกษาและความต้องการทางด้านอาชีพ การจ้างงานมีระดับต่ำไปเมื่อผลปรากฏออกมาว่าจ้างงานที่ว่างหรืองานที่ต้องทานั้นต้องการความสามารถของแต่ละคนน้อยกว่าการศึกษา การฝึกหัด และความชำนาญของแต่ละบุคคลที่มีอยู่

๔. มีคนที่สูงอายุกำลังเพิ่มขึ้น ประชากรในองค์กรในสถานที่ทำงานกำลังมี คนสูงอายุมากขึ้น ทำให้การคาดหวังเกี่ยวกับชีวิตเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน เป็นสาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับทุกองค์กรในทุก ๆ ประเทศ

จากความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นองค์กรต้องเผชิญกับบุคลากรที่มี ความหลากหลาย มีความแตกต่างในเรื่องความต้องการ แรงจูงใจและแนวคิดที่ต่าง การทำงานร่วมกัน เช่น หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาที่เกิดและถูกเลี้ยงดูในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน สิ่งที่เป็นสิ่งที่จิตใจของบุคคลหนึ่งจะไม่เป็นสิ่งที่จิตใจกับอีกบุคคลหนึ่งในองค์กร วิธีการที่มีการสื่อสารกันอย่างตรงไปตรงมา

และเปิดเผยจะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความไม่พอใจและเป็นการคุกคามกับกลุ่มบุคคลบ้างกลุ่มภายในองค์กร การที่จะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพกับกลุ่มบุคคลภายในองค์กรที่มีความแตกต่าง ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มบุคคล การปรับตัวให้เข้ากับบุคคลที่มีความแตกต่างหรือความหลากหลายของแรงงานที่จะเน้นไปที่ความแตกต่างภายในประเทศ ความแตกต่างของบุคลากรก็แสดงถึงความแตกต่างระหว่าง

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัด นครราชสีมา ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางเพื่อเป็นฐานในการศึกษา ดังนี้

กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์ พระมหาอรุณ ปญญารุโณ และ สุพัตรา สันติรุ่งโรจน์ ได้วิจัยเรื่อง “ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า การเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (Lesbian Gay Bisexual and Transgender : LGBT) ในปัจจุบัน มีหลายประเทศได้ออกมาเคลื่อนไหวทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคม ซึ่งในบางประเทศ การเคลื่อนไหวทางสังคมสำเร็จและในบางประเทศ เคลื่อนไหวทางสังคมไม่สำเร็จ กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในแต่ละประเทศต่าง ๆ ก็ต้องการอยากได้รับความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันในหลาย ๆ ด้าน โดยในอดีต กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศภายในประเทศไทยนั้น ไม่ให้การยอมรับและไม่เปิดพื้นที่ให้กลุ่มนี้ สามารถแสดงตัวตนได้บนพื้นที่สาธารณะในสังคมไทย และในประเทศไทยนั้น ไม่มีกฎหมาย รองรับในสิทธิของกลุ่มนี้ด้านต่าง ๆ จึงส่งผลถึงกาลปัจจุบันที่กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทาง เพศ มีการเคลื่อนไหวมากขึ้นและมีการเรียกร้องให้มีการยอมรับและเปิดพื้นที่ทางสังคมให้กับ กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้นกว่าในอดีต และทางด้านทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศที่ได้เสนอในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๖ นั้น ต้องการให้ครอบคลุมการถูกละเมิดทางร่างกายโดยครอบคลุมถึงทุกเพศ ไม่เฉพาะแค่เพศหญิง เท่านั้น มาตรานี้ สามารถดำเนินได้สำเร็จตามข้อเสนอของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ และเป็นรากฐานการต่อสู้เรียกร้องและเคลื่อนไหวทางสังคมในปัจจุบัน^{๕๘}

ชิษณุพงศ์ นิธิวนา และวรรณภา สิริศิริ ได้วิจัยเรื่อง “การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของผู้มีความหลากหลายทางเพศ ในสหรัฐอเมริกาสมัยประธานาธิบดีบารัค โอบามา (ค.ศ. ๒๐๐๙-๒๐๑๗)” ผลการวิจัยพบว่า ในสมัยของประธานาธิบดีโอบามามีการผลักดัน กฎหมายที่เป็นการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศในระดับรัฐบาล กลางหลายฉบับ รวมถึงการขจัดการเลือกปฏิบัติในการจ้างงาน และมีการผลักดันเรื่องการ ส่งเสริมสิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศในเวทีนานาชาติ อย่างไรก็ตาม อาจมองได้ว่าการ ผลักประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชนของผู้มีความหลากหลายทาง

^{๕๘} กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์ พระมหาอรุณ ปญญารุโณ และ สุพัตรา สันติรุ่งโรจน์, “ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ในประเทศไทย”, วารสารมหาจุฬานาครทรรณฉบับที่ ๖ ฉบับที่ ๘ (ตุลาคม ๒๕๖๒) : ๓๗๕๘-๓๗๗๒.

เพศในระดับระหว่างประเทศ เป็นการกระทำเพื่อกลบเกลื่อนการละเมิดสิทธิมนุษยชนในด้านอื่นของสหรัฐอเมริกา^{๕๙}

ฮาซันอักกริม ดงนะเต็ง และคณะ ได้วิจัยเรื่อง “ความต้องการด้านสิทธิของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ : กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง” ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีเสรีภาพและความเท่าเทียมทางเพศ ต้องการความเป็นอิสระส่วนตัวอยู่ในสังคมโดยไม่ถูกตีตรา การได้รับความปลอดภัยจากการถูกล่วงละเมิดทุกรูปแบบ และต้องการได้รับความเท่าเทียมทางเพศ ด้านสุขภาพทางเพศ ต้องการได้รับการรักษาพยาบาลอย่างเท่าเทียมกัน และต้องการได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษา ด้านการดำเนินชีวิตร่วมเป็นครอบครัว ต้องการสมรสและจดทะเบียนสมรสได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ต้องการใช้ชีวิตครอบครัวได้อย่างปกติได้รับการยอมรับจากครอบครัวและสังคม และต้องการมีบุตรถูกต้องตามกฎหมาย งานวิจัยนี้เสนอแนะให้สื่อสารสร้างความเข้าใจประเด็นความหลากหลายทางเพศไปสู่สังคมให้ตระหนักและลดการล่วงละเมิดทุกรูปแบบ ควรเตรียมพร้อมบุคลากรผู้ให้บริการสุขภาพสามารถรับมือและบริการแก่กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศได้อย่างไม่มีอคติ และผลักดันกฎหมายให้ผู้มีความหลากหลายทางเพศได้รับการปฏิบัติตามอัตลักษณ์อย่างเหมาะสม^{๖๐}

เคท ครั่งพิบูลย์ ได้วิจัยเรื่อง “สิทธิเพศหลากหลายในฐานะพลเมืองและความต้องการสวัสดิการสังคมในประเทศกำลังพัฒนา” ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาเรื่องเพศ หลากหลายจะต้องมีความเข้าใจในอัตลักษณ์ทางเพศ โดยอาศัยทั้งระบบคิด วิถีชีวิต การปรับตัว ศักยภาพ การให้คุณค่ากับสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งจิตวิญญาณของเพศหลากหลาย ในการทำความเข้าใจในความหมายของเพศหลากหลายที่มีนัยยะต่อการรับรู้ความแตกต่างหลากหลายของเพศหลากหลายที่ส่งผลต่อการเลือกรับไปตามความคาดหวังของสังคม การสร้างฐานคติหรือ กรอบวิถีคิดที่อาศัยการทบทวนความรู้ความจริงของเพศหลากหลาย ผ่านเรื่องวัฒนธรรมความเป็นเพศ โครงสร้างการกดขี่และความรุนแรงของสังคมและอำนาจและแรงกดทับจากสังคม ส่งผลให้เกิดการผลิตซ้ำมายาคติทางเพศจากบริบทของสังคมที่ปราศจากความเข้าใจและนำไปสู่การเป็นกลุ่มคนชายขอบ การศึกษาเพศหลากหลายมาเป็นผลจากการสร้างการเข้าถึงและความเข้าใจที่นำไปสู่การสร้างการยอมรับโดยปฏิบัติการทางวิถีวิทยาที่วิพากษ์ความรู้/ความจริงในเพศหลากหลาย อันนำไปสู่การพัฒนาเรื่องการคิดสวัสดิการสำหรับกลุ่มเพศหลากหลายในสังคมไทยต่อไป^{๖๑}

^{๕๙} ชีษณุพงศ์ นิธิวนา และวรรณภา สิริระศิริ, “การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของผู้มีความหลากหลายทางเพศ ในสหรัฐอเมริกาสมัยประธานาธิบดีบารัค โอบามา (ค.ศ. ๒๐๐๙-๒๐๑๗)”, วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๐) : ๑-๓๑.

^{๖๐} ฮาซันอักกริม ดงนะเต็ง และคณะ, “ความต้องการด้านสิทธิของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ : กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง”, วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๔) : ๑-๓๐.

^{๖๑} เคท ครั่งพิบูลย์, “สิทธิเพศหลากหลายในฐานะพลเมืองและความต้องการสวัสดิการสังคมในประเทศกำลังพัฒนา” รายงานสืบเนื่องการสัมมนาวิชาการเนื่องในโอกาสการสถาปนาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มธ. ปีที่ ๖๕ : ๒๒๒-๒๓๔.

ชยุตม์ พันธุ์สุวรรณ และ สมศักดิ์ สามัคคีธรรม ได้วิจัยเรื่อง “วิเคราะห์ขบวนการนักศึกษาไทยในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๙ – ๒๕๕๗” ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ขบวนการนักศึกษาไทยมีการปรับตัวเกิดจาก (๑) การปฏิวัติทางเทคโนโลยีการสื่อสาร (๒) อิทธิพลทางความคิดของนักวิชาการปัญญาชนที่มีต่อขบวนการนักศึกษา และ (๓) การเปลี่ยน ผ่านสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งได้ทำให้องค์กรนักศึกษาที่เป็นทางการมีบทบาท ลดลง ส่วนกลุ่มอิสระและเครือข่ายไม่เป็นทางการมีบทบาทเพิ่มขึ้น ประเด็นการเคลื่อนไหวมีความ หลากหลายและให้ความสำคัญกับประเด็นเชิงอัตลักษณ์มากขึ้น นอกจากนี้ รูปแบบการระดม ทรัพยากรยังเปลี่ยนมาเน้นการระดมทรัพยากรบุคคลในเชิงคุณภาพและระดมทุนจากสาธารณชน ส่วนด้านยุทธวิธีจะเป็นการเคลื่อนไหวเชิงสัญลักษณ์ที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการ คัดเลือกประเด็น และความคิดสร้างสรรค์ในการสื่อความหมายเพื่อจุดประเด็นให้สังคมนำไปต่อยอดทางความคิดต่อไป^{๖๒}

วิภาดา เอี่ยมคง ได้วิจัยเรื่อง “ผลสะท้อนของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย” ผลการวิจัยพบว่า การต่อสู้เคลื่อนไหวของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยได้ก่อให้เกิดผลสะท้อนต่อทั้งกระบวนการทางนโยบาย สาธารณะและมติการยอมรับทางสังคมต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ กล่าวคือ ประการแรก การต่อสู้เคลื่อนไหวของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในการ เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการทางนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของกลุ่มตน แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มพื้นที่ทางการเมืองของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในระบบการเมือง ประการที่ สองขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทางด้านมติการยอมรับทางสังคมเกี่ยวกับเพศวิถีและเพศภาวะเพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต^{๖๓}

^{๖๒}ชยุตม์ พันธุ์สุวรรณ และ สมศักดิ์ สามัคคีธรรม, “วิเคราะห์ขบวนการนักศึกษาไทยในช่วงความขัดแย้ง ทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๙ – ๒๕๕๗”, วารสารพัฒนาสังคม ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๒ (๒๕๖๒) : ๒๑๖-๒๓๔.

^{๖๓}วิภาดา เอี่ยมคง, “ผลสะท้อนของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย”, วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา ศึกษาบทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา และนำเสนอผลสะท้อนการเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา คณะผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัย ขั้นตอนและกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ แผนดำเนินการวิจัย
- ๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๗ สรุปกระบวนการวิจัย

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยกำหนดใช้รูปแบบการวิจัยที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

๓.๑.๑ การศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Study) โดยการศึกษาจากหนังสือ วารสาร เอกสารทางวิชาการ การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต รวมถึงการศึกษาจากงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งศึกษาในภาพรวมขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ที่ได้มีผู้ศึกษาและรวบรวมไว้ทั้งเอกสารที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยใช้การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary analysis)

๓.๑.๒ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และ เป็น การวิจัยเพื่อศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

๓.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

คณะผู้วิจัยได้มีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการวิจัย ดังนี้

๓.๒.๑ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คณะผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

๑) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มเพศทางเลือกที่สนใจทางการเมืองใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง และการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบบอกต่อ (Snowball Sampling) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การเลือกแบบลูกโซ่ (Chain)^๑ เป็นการสุ่มที่ไม่มี การกำหนดว่าจะสุ่มใครไว้ล่วงหน้า การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะอาศัยข้อมูลจาก ตัวอย่างตัวแทนกลุ่ม LGBT ในอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา ให้ช่วยแนะนำผู้ที่สมควรจะเป็น ตัวอย่างคนต่อไปให้ ลักษณะเหมือนแชร์ลูกโซ่ เป็นการสุ่มที่มีลักษณะเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วย ตัวอย่าง เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองจนได้ข้อมูลอ้อมตัว พร้อมกับการสัมภาษณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ รวมจำนวนทั้งสิ้น จำนวน ๑๕ คน ดังต่อไปนี้

๑. นายคมกริช สุขพัตร
๒. นายอัครา กริบงูเหลือม
๓. นายสนธยา มากกระโทก
๔. นายสมาน ชื่นจ้อหอ
๕. นายอิศรพงษ์ สมพงษ์
๖. นายธนาณัติ หัสโน
๗. นายวิษณุ กาหลง
๘. นายเทพธนวนินท์ ศรีระชา
๙. นายเดชพัฒน์ ยีนุช
๑๐. นายวชิรพงษ์ เกษตรเวทิน
๑๑. นายศรารุช นาแถมพลอย
๑๒. นายมานพ สวนสรระน้อย
๑๓. นายธีรยุทธ นิลกำแหง
๑๔. นายสมศักดิ์ แดงกระโทก
๑๕. นายภราดา วิเศษนคร

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตกิจกรรมโดยนำ เครื่องมือที่สร้างขึ้นที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์การวิจัย ความเหมาะสมในการเก็บข้อมูล และภาษาที่ใช้ โดยเครื่องมือที่ใช้สำหรับ เก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

^๑ชานินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนสามัญ บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๓) หน้า ๖๔.

๓.๓.๑ การวิจัยเชิงคุณภาพ

คณะผู้วิจัยได้กำหนดใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการนำประเด็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลมาเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การเข้าร่วมโครงการพัฒนา ส่วนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลนั้นเน้นวิธีการแสวงหาความรู้ จากการตั้งประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ เพื่อค้นหาประเด็นบทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

๑) ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

คณะผู้วิจัยใช้แนวการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ

(๑) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

(๒) ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

๒) การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนดังนี้

(๑) นำแนวคิดทฤษฎี จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่บททวนไว้มาพิจารณาสร้างแบบสัมภาษณ์

(๒) นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณมากำหนดกรอบวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยในการสร้างเครื่องมือและประเด็นคำถามเพื่อการวิจัยเชิงคุณภาพ

(๓) สร้างเครื่องมือและเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณา

(๔) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บข้อมูล

(๕) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคในการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technic)

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย โดยวิธีการดังต่อไปนี้

๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพ

ในจัดเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑) การสัมภาษณ์เชิงลึก มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดเตรียมเครื่องมือสำหรับการสัมภาษณ์ ได้แก่ จัดทำแบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview Schedule) เพื่อทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) กลุ่มเพศทางเลือกที่สนใจทางการเมืองใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง และการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบบอกต่อ (Snowball Sampling) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การเลือกแบบลูกโซ่ (Chain)^๒ เป็นการสุ่มที่ไม่มีการกำหนดว่าจะสุ่มใครไว้ล่วงหน้า การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะ

^๒ชานินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนสามัญ บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๓) หน้า ๖๔.

อาศัยข้อมูลจากตัวอย่างตัวแทนกลุ่ม LGBT ในอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา ให้ช่วยแนะนำผู้ที่สมควรจะเป็นตัวอย่างคนต่อไปให้ ลักษณะเหมือนแชร์ลูกโซ่ เป็นการสุ่มที่มีลักษณะเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยตัวอย่าง เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองจนได้ข้อมูลอ้อมตัว พร้อมกับการสัมภาษณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ รวมจำนวนทั้งสิ้น จำนวน ๒๗ คน จากนั้นติดต่อประสานงานผู้ให้ข้อมูล เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือที่จะเข้าสัมภาษณ์

(๒) ขั้นตอนเตรียมการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนลงสนามเพื่อรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยได้เริ่มต้นด้วยการนัดหมายวันเวลาที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เตรียมแบบสัมภาษณ์ และศึกษาข้อคำถามในแบบเพื่อเตรียมการสัมภาษณ์ให้ได้คำตอบที่ตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ตลอดจนเตรียมเครื่องมือช่วยสัมภาษณ์ เช่น เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป เพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์จากการสัมภาษณ์

(๓) ขั้นตอนดำเนินการสัมภาษณ์ ได้แก่ ในการสัมภาษณ์คณะผู้วิจัยจะสนทนาสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายเหตุและขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงในขณะที่สัมภาษณ์ ขออนุญาตใช้กล้องถ่ายรูปเพื่อใช้อ้างอิงในการสัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์และที่บันทึกเสียงไว้คณะผู้วิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาและเพื่อชุมชนของผู้ให้ข้อมูล

๓.๕ แผนดำเนินการวิจัย

ที่	แผนดำเนินการวิจัย	ระยะเวลา (เดือน)							หมายเหตุ
		๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	
๑	การประชุมคณะผู้วิจัย ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	→							
๒	ลงพื้นที่สำรวจบริบทของชุมชนและออกแบบเครื่องมือวิจัย		→						
๓	สังเคราะห์องค์ความรู้ และวางแผนเพื่อพัฒนารูปแบบ			→					
๔	นำรูปแบบการพัฒนาไปทดลองใช้				→				
๕	จัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง					→			
๖	การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบ					→			
๗	นำเสนอ จัดทำรายงานการวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัย						→		

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๖.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยคณะผู้วิจัยได้ตระหนักถึงประเด็นสำคัญของการวิจัย

ครั้งนี้ นั่นคือ ข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมนั้น มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสามารถตอบปัญหาของการวิจัยได้ชัดเจนสมบูรณ์และสอดคล้องกับกรอบความคิดในการวิจัย โดยคณะผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีเทคนิคสามเส้า (Triangulation Technique)^๓ คือ ต่างทฤษฎีหรือแนวคิด (Theory Triangulation) ต่างวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Method Triangulation) และต่างแหล่งข้อมูล (Data Sources Triangulation) โดยคณะผู้วิจัยได้ทำการจัดหมวดหมู่และการตรวจสอบข้อมูล ดำเนินการอย่างเป็นระบบด้วยการจัดแบ่งประเภทของข้อมูลให้ตรงตามเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้ หลังจากที่ได้ข้อมูลมาครบถ้วนแล้ว เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ดังนี้

(๑) การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี โดยเป็นการตรวจสอบข้อมูลว่าหากมีการใช้ทฤษฎีที่หลากหลายแล้ว ข้อมูลที่ได้มาเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ ถ้าคณะผู้วิจัยพบว่าไม่ว่าจะนำทฤษฎีใดมาใช้ ได้ข้อค้นพบที่เหมือนกันแสดงว่าข้อมูลที่คณะผู้วิจัยได้มา มีความถูกต้อง

(๒) การตรวจสอบสามเส้าด้านคณะผู้วิจัย โดยเป็นการตรวจสอบข้อมูลจากคณะผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลต่างคนกันว่าได้ค้นพบที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งถ้าคณะผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลทุกคนพบว่าข้อค้นพบที่ได้มา มีความเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่คณะผู้วิจัยได้มา มีความถูกต้อง

(๓) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล โดยเป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ นั้นมีความเหมือนกันหรือไม่ ซึ่งถ้าทุกแหล่งข้อมูลพบว่าได้ข้อค้นพบมาเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่คณะผู้วิจัยได้มา มีความถูกต้อง

ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ตระหนักถึงประเด็นสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ นั่นคือ ข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมนั้น มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสามารถตอบปัญหาของการวิจัยได้ชัดเจนสมบูรณ์และสอดคล้องกับกรอบความคิดในการวิจัยหรือไม่ โดยคณะผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลตลอดกระบวนการวิจัย และในส่วนการนำเสนอผลการวิจัย ใช้วิธีการนำเสนอข้อมูลแบบบรรยายและพรรณนาจากการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นและสรุปนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย หากมีส่วนใดที่ยังไม่สมบูรณ์จะตรวจสอบและเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ด้วยการค้นคว้าจากเอกสารและเข้าไปสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง เพื่อยืนยันความถูกต้องและครบถ้วนทุกอย่าง ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดหมวดหมู่และการตรวจสอบข้อมูลจึงดำเนินการไปพร้อมกัน

๓.๗ การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

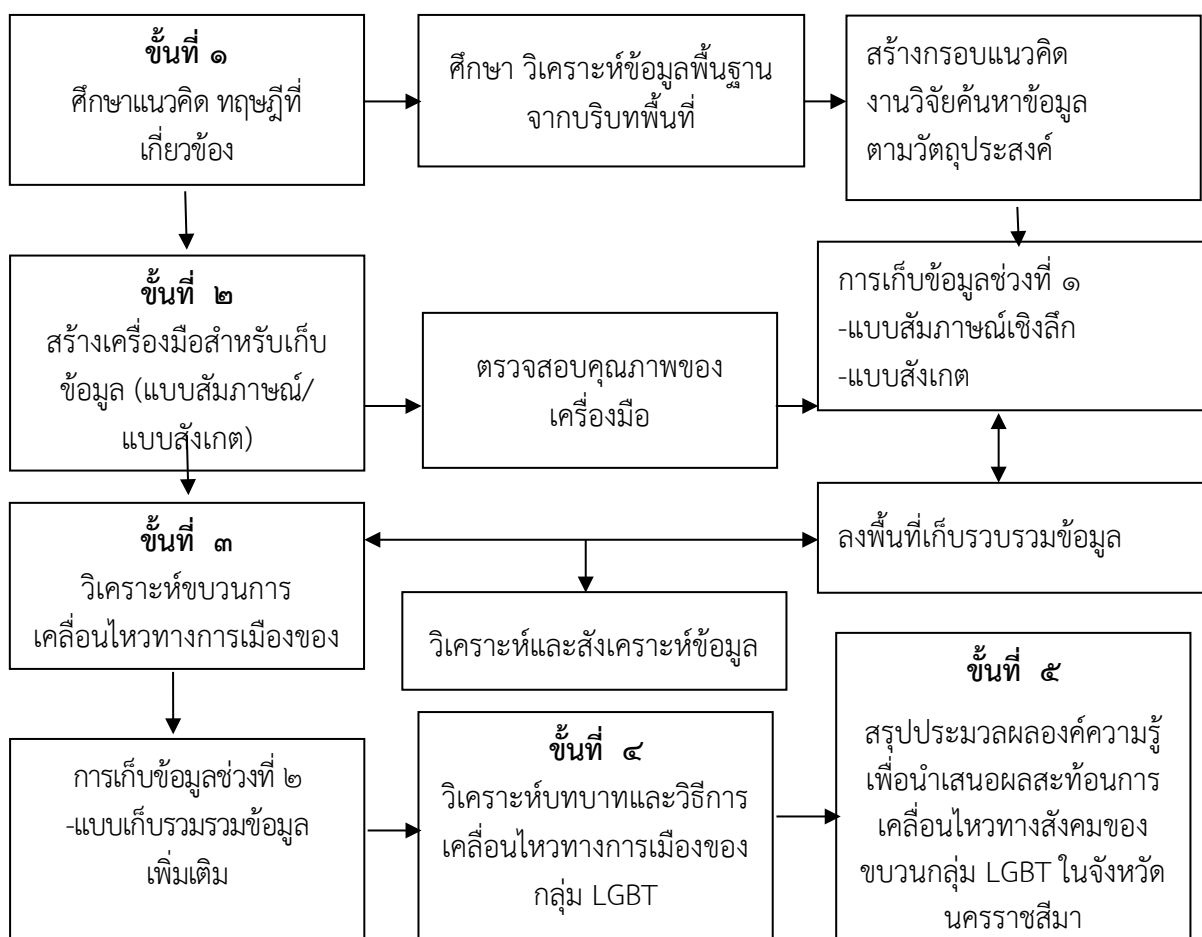
การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลอันเป็นจริยธรรมในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ และผู้ให้ข้อมูลยินยอมให้ข้อมูลซึ่งผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิ์จะตอบสัมภาษณ์หรือปฏิเสธก็ได้ และระหว่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสามารถยกเลิกหรือไม่ตอบคำถามโดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ ข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับในกรณีที่ไม่ต้องการเปิดเผย หรือมีประเด็นที่ไม่ควรเปิดเผย และจะเสนอผลการวิจัยเป็นแบบภาพรวม ทั้งนี้ ในการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยจะไม่เปิดเผยชื่อผู้ให้ข้อมูลว่าข้อมูลใด

^๓ศุภกิจ วงศ์วิวัฒน์นุกิจ, พจนานุกรมศัพท์การวิจัยและสถิติ, (กรุงเทพมหานคร : ด่านสุทธาคารพิมพ์, ๒๕๕๕), หน้า ๘๑.

เป็นของใคร โดยจะทำการลกรหัสผู้ให้ข้อมูลแทนการระบุบุคคลและทำการลกรหัสในการนำเสนอข้อมูลแทนการระบุชื่อบุคคลผู้ให้ข้อมูล

๓.๘ สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยนั้น เกิดจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ ที่จะทำการศึกษาวิจัย และมีการลงภาคสนามเบื้องต้นเพื่อเก็บข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาวิจัย มีการศึกษาจากกลุ่มต่างๆ ในชุมชน และเข้าไปศึกษากิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้เกิดความร่วมมือ เพื่อเลือกเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่จะสามารถให้ข้อมูลที่ตรงและเป็นจริงได้ในการศึกษาวิจัย จากการได้ลงพื้นที่เบื้องต้นทำให้บริบทเบื้องต้นของกลุ่ม LGBT ที่เคลื่อนไหวทางการเมือง จึงนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา ต่อไปผังแผนภาพที่ ๓.๑ นี้

แผนภาพที่ ๓.๑ แผนผังแสดงภาพรวมกระบวนการวิจัย

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา ๒) ศึกษาบทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา และ ๓) นำเสนอผลสะท้อนการเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยกำหนดใช้รูปแบบการวิจัยที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษานวนคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary survey) การสัมภาษณ์ (Interview) ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของกรณีศึกษา

๔.๒ ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

๔.๓ บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

๔.๔ ผลสะท้อนการเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของกรณีศึกษา

ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBT Social Movement) โดยทั่วไปจะมีวัตถุประสงค์หลักในการเคลื่อนไหวเพื่อการเรียกร้องในด้านสิทธิเสรีภาพและความต้องการในการสร้างความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันในด้านต่าง ๆ ภายในสังคมให้กับกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่การสร้างสังคมของกลุ่ม (LGBT Communities) รวมทั้งการแสวงหาพื้นที่ภายในสังคมของกลุ่มตนเพื่อความเป็นอิสระและมีสิทธิเสรีภาพในการดำรงชีวิตโดยไม่ถูกกดขี่ข่มเหงทางเพศ ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศสากลในช่วงแรกไม่ได้ใช้ LGBT เป็นสัญลักษณ์ในการเคลื่อนไหวของกลุ่มแต่จะใช้คำว่า "Gay" เพื่อแสดงถึงตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ ที่ทำการเคลื่อนไหวเช่น Gay Rights Movement ซึ่ง "Gay" ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าสมาชิกของกลุ่มหรือผู้ที่มีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวจะมีแค่ LGBT เท่านั้น "Gay" เปรียบเสมือนเป็นสัญลักษณ์เพื่อแสดงให้คนอื่น ๆ รู้ว่านี่คือขบวนการเคลื่อนไหวของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ต่อมาก็คจะเป็น Gay and Lesbian Rights Movement หรือ Lesbian Rights Movement ส่วนคำว่า "LGBT Social Movement" หรือ "LGBT Rights Movement" ings จะถูกนำมาใช้เพื่อไม่นานมานี้ ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศนี้เรียกได้ว่าเป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมนรูปแบบใหม่ (New Social Movement) ที่ให้ความสำคัญในเรื่องของการแสดงอัตลักษณ์ร่วมกัน (Collective Identity) ซึ่งอัตลักษณ์ร่วมของกลุ่ม

นี่ก็คือความเป็นผู้ที่มีอัตลักษณ์และการแสดงออกถึงพฤติกรรมทางเพศที่อยู่นอกเหนือจากกรอบโครงสร้างของสังคม ซึ่งในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลกก็จะมีกลุ่มหรือองค์กรที่ตั้งขึ้นมาเพื่อเรียกร้องสิทธิและผลประโยชน์อื่น ๆ ที่พวกเขาควรจะได้รับในฐานะที่เป็นพลเมืองของประเทศนั้น ในประเทศไทย ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศเริ่มก่อตัวขึ้นอย่างเป็นทางการเป็นรูปเป็นร่างในช่วง พ.ศ. ๒๕๓๐^๑ ซึ่งช่วงนั้นเป็นช่วงที่เกิดการระบาดของโรคเอดส์และผู้ป่วยคนแรกที่ถูกตรวจพบอย่างเป็นทางการว่าเป็นโรคเอดส์ก็คือ LGBT ดังนั้น คนในสังคมส่วนใหญ่จึงมีความเข้าใจอย่างผิด ๆ และเหมารวมว่ากลุ่ม LGBT คือพาหะของโรคเอดส์ ทำให้เกิดการรวมตัวกันของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศจากหลายฝ่ายเพื่อออกมาปกป้องสิทธิของตนเองด้วยการรณรงค์ให้คนในสังคมเข้าใจว่า LGBT เป็นกลุ่มคนที่ปกติและไม่ได้เป็นพาหะแพร่เชื้อโรคแต่อย่างใด

ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศมีกระจายอยู่ทั่วไปทุกประเทศ เราปฏิเสธไม่ได้เลยว่าทุกประเทศทั่วโลกนั้นก็มีผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศกระจายอยู่ เมื่อสังคมทั่วไปยังไม่ยอมรับการมีตัวตนของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ยังมีการกีดกันไม่ยอมรับกลุ่มหลากหลายทางเพศ ให้มีที่ยืนในสังคม จึงเกิดขบวนการเคลื่อนไหวของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อให้รัฐและสังคมยอมรับถึงการมีอยู่ของคนที่มีความหลากหลายทางเพศรวมถึงเรียกร้องสิทธิเสรีภาพให้เกิดความเสมอภาคทั้งการทำงานร่วมกัน การอยู่ร่วมกับบุคคลทั่วไปในสังคม ในปัจจุบัน ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศบางประเทศให้การยอมรับ บางประเทศยังไม่ให้การยอมรับเนื่องจากมีความหลากหลายทางศาสนา ความเป็นอยู่ สำหรับขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยจะยังไม่ประสบความสำเร็จในการเคลื่อนไหวแต่ก็อาจกล่าวได้ว่า สังคมไทยในปัจจุบันได้ให้การยอมรับและเปิดพื้นที่ทางสังคมให้กับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต

ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยในช่วงแรกเกิดขึ้นภายใต้บริบททางสังคมที่มีการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ วัตถุประสงค์หลักในการเคลื่อนไหวในตอนนั้นก็เพื่อสร้างเสริมความเข้าใจกับคนให้สังคมให้ปราศจากอคติต่อกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศว่าพวกเขาเหล่านั้นไม่ได้เป็นพาหะของโรคเอดส์และไม่ได้ "ผิดปกติ" หรือ "เบี่ยงเบน" อย่างที่สังคมเข้าใจ แต่เมื่อบริบททางสังคมและการเมืองได้เปลี่ยนแปลงไป หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับ พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นช่วงที่มีการเมืองไทยอยู่ในยุคของการเปลี่ยนแปลง เพราะรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวเป็นผลพวงมาจากการต่อสู้ของกลุ่ม LGBT ในการล้มล้างระบอบเผด็จการของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งในรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวได้กล่าวถึงเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกันของทุกคนในสังคม ไม่ว่าจะคนเหล่านั้นจะเป็นเพศอะไร หลังจากนั้นจึงมีกลุ่มและองค์กรของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศก่อตั้งขึ้นมาอีกหลายกลุ่ม ซึ่งการต่อสู้เคลื่อนไหวของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในช่วงนั้นยังเป็นการเคลื่อนไหวในลักษณะกึ่งการทำงานเชิงสังคมสงเคราะห์ที่เน้นการทำงานใน

^๑ใจ อึ๊งภากรณ์และคณะ, *ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมไทย*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประชาธิปไตยแรงงาน, ๒๕๔๙), หน้า ๗๘.

เชิงกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ๒ แต่ในช่วง ๔ - ๕ ปี ที่ผ่านมา สังเกตได้ว่าขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศเริ่มมีลักษณะของการเคลื่อนไหวอย่างเป็นกระบวนการ และมีบทบาทภายในสังคมเพิ่มมากขึ้น โดยนอกเหนือจากการที่กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศจะออกมาตอบโต้ในกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิเฉพาะหน้าแล้ว กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศยังได้มีการเคลื่อนไหวในประเด็นเกี่ยวกับเรื่องสิทธิอันพึงได้รับและพยายามผลักดันให้สังคมหันมายอมรับความหลากหลายทางด้านเพศวิถีเพิ่มมากขึ้นด้วย โดยเฉพาะการต่อสู้กับภาครัฐในการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมทางเพศ ความสัมพันธ์ระหว่างคนกลุ่มต่าง ๆ ที่ไม่เท่าเทียมกันในมิติต่าง ๆ เช่น การเข้าถึงทรัพยากร สถานะภาพทางสังคมและการได้รับการยอมรับจึงเป็นไปในลักษณะของการโต้เถียงจนเกิดเป็นกรณีพิพาทปรากฏขึ้นมาในสังคมหลายกรณี เช่น กรณีที่กระทรวงวัฒนธรรมออกหนังสือขอความร่วมมือจากหน่วยงานทางราชการต่าง ๆ ไม่ให้รับบุคคลที่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันเข้าทำงานในหน่วยงานและขอความร่วมมือจากสื่อให้นำเสนอเรื่องราวของคนกลุ่มนี้น้อยลง ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗" โดยองค์กรเหล่านี้ต่างอ้างเหตุผลที่ว่าไม่ต้องการให้พฤติกรรมเหล่านี้แพร่ระบาดไปในสังคมและไม่ต้องการให้เยาวชนมีพฤติกรรมเช่นนี้มากนัก เห็นได้ว่า เหตุผลดังกล่าวมาจากหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐนับเป็นเหตุผลที่อยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบเพศวิถีของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ

๔.๒ ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา การรวมตัวโดยเจตนาเป็นการชั่วคราวในพื้นที่ส่วนตัวหรือพื้นที่สาธารณะ เพื่อเป้าประสงค์บางประการ อาทิเช่น เพื่อกดดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเพื่อสร้างจิตสำนึกให้กลุ่ม LGBT ตระหนักถึงปัญหาที่สำคัญต่อพวกเขา รวมทั้งเพื่อการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายและการปกป้องผลประโยชน์ร่วมกัน โดยอาจเป็นประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิทางสังคม-เศรษฐกิจ หรือประเด็นอื่น ๆ จึงอาจหมายรวมถึงการเฉลิมฉลอง การร่วมรำลึก การนัดหยุดงาน และการประท้วง เป็นต้น การชุมนุมไม่ว่าจะเป็นการประท้วงทางการเมือง การเดินขบวนด้านวัฒนธรรม การรวมตัวทางอินเทอร์เน็ต หรือรูปแบบการชุมนุมอื่นใด เพื่อเป้าประสงค์ร่วมกัน ต่างเป็นองค์ประกอบสำคัญของสังคมพหุนิยมที่เติบโตใหญ่ขึ้น ซึ่งเอื้อให้กลุ่มที่มีความเชื่อการปฏิบัติหรือนโยบายที่หลากหลาย สามารถอยู่ร่วมกันโดยสันติได้เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบจึงเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างประเทศ ภูมิภาคในประเทศ และแม้กระทั่งกฎหมายในท้องถิ่น สิทธิในเสรีภาพการชุมนุมโดยสงบเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน อีกทั้งเป็นสิทธิที่พึงได้รับและสามารถใช้ได้โดยบุคคลและกลุ่มการคุ้มครองเสรีภาพที่จะชุมนุมโดยสงบ เช่น การอำนวยความสะดวกให้บุคคลเข้าร่วมการชุมนุมโดยสงบ ประกันให้บุคคลในสังคมมีโอกาสแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับบุคคลอื่น ถือเป็นหนึ่งในองค์ประกอบพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความสำคัญทั้งในเชิงสัญลักษณ์และในเชิงกระบวนการซึ่งนำไปสู่การสานเสวนาในภาคประชาสังคม และระหว่างภาคประชาสังคมกับผู้นำทางการเมืองและรัฐบาล นอกจากนี้เสรีภาพในการชุมนุมยังเป็นสิทธิที่ได้รับการหนุนเสริมจากสิทธิและเสรีภาพอื่น ๆ เช่น

เสรีภาพในการสมาคม เสรีภาพในการแสดงออก และสิทธิด้านความคิด มโนธรรมสำนึก และ ศาสนา ด้วยเหตุดังกล่าว เสรีภาพในการชุมนุมจึงมีความสำคัญขั้นพื้นฐานต่อพัฒนาการของบุคคลศักดิ์ศรี และการบรรลุเป้าหมายในชีวิตของบุคคลทุกคน และเพื่อความก้าวหน้า และสวัสดิการของสังคม อีกทั้งเอื้อให้กลุ่มที่มีความเชื่อการปฏิบัติหรือนโยบายที่หลากหลายอยู่ร่วมกันโดยสันติได้ โดยหน่วยงานของรัฐไม่ได้มีบทบาทในการขจัดสาเหตุของความตึงเครียดโดยการลดทอนความเป็นพหุนิยม หากต้องประกันว่ากลุ่มต่าง ๆ ต้องเปิดกว้างต่อความคิดและความเห็นซึ่งกันและกันและอำนวยความสะดวกให้เกิดการคุ้มครองการใช้สิทธิขั้นพื้นฐานด้วยวิธีประการต่าง ๆ รวมทั้งกำหนดกรอบ กฎหมายที่เกี่ยวพันซึ่งเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและการสมาคม ไม่ใช่เรื่องเฉพาะของบาง วัฒนธรรมหรือเฉพาะของบางสถานที่หรือบางเวลา หากแต่เป็นมรดกร่วมกันของมนุษยชาติ เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติมนุษย์ และเป็นความจำเป็นของมนุษย์ที่บุคคลสามารถรวมตัวกันเพื่อตอบสนองผลประโยชน์ของตนได้

การทำความเข้าใจขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT จำเป็นต้องมองปรากฏการณ์ทางการเมือง และการเคลื่อนไหวเพื่อสร้างสังคมประชาธิปไตยแตกแขนงไปในหลายกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่เรียกร้อง สิทธิทางเพศ กลุ่มผู้หญิง กลุ่มแรงงานข้ามชาติ กลุ่มคนด้อยโอกาส การส่งเสริมให้กลุ่ม LGBT มีโอกาส รับรู้ แสดงออก และเข้าถึงการทำงานสาธารณะ ซึ่งเป็นรากฐานของการสร้างวัฒนธรรมและพลเมืองประชาธิปไตย ปัจจุบันสังคมได้รับรู้ถึงกลุ่มคน “LGBT” (Lesbian Gay Bisexual and Transgender) กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศหรือการมีเพศสภาพไม่สอดคล้องกับเพศกำเนิด ในปัจจุบัน สังคมได้เริ่มมีการเอาอิทธิพลทางความคิด และบรรทัดฐานทางสังคม แบบตะวันตกเข้ามาสังคมจึงรับรู้ต่อการปรากฏหรือการมีอยู่ของกลุ่มคนที่เป็นเพศทางเลือกได้ทั่วไป ต้องอธิบายให้เข้าใจก่อนว่า สำหรับคนที่เป็น LGBT ปัญหาหนึ่ง คือนักการเมืองหลายท่านรวมถึงคนที่ทำงานประเด็นนี้ มักใช้คำว่า ผู้มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งคำคำนี้มันลดทอนการมีตัวตนของบุคคลที่มีความหลากหลาย คือจะเหมารวมว่า บุคคลหลากหลายทางเพศมีความต้องการคล้ายกัน มีปัญหาเดียวกัน อยากผลักดันนโยบายเหมือนๆ กัน แต่ถ้าเราดูลึกเข้าไปจริง ๆ มันมีคนหลายกลุ่มมาก ๆ เลยที่อยู่ในกลุ่มนี้ เช่น LGBT เลสเบียน คนข้ามเพศ ในคนข้ามเพศก็มีหญิงข้ามเพศ ชายข้ามเพศอีก คนเป็นไบเซ็กชวล และอื่น ๆ อีกที่สังคมไทยยังไม่รู้จัก ในภาคการเมือง จะเห็นว่าคนที่ทำหน้าที่เป็นปากเสียงให้กับเรา ก็มักมีอัตลักษณ์ทางเพศที่เป็นผู้ชายโดยกำเนิด ส่วนใหญ่ก็คือผู้ชาย กลุ่มของหญิงรักหญิงก็มักจะถูกทำให้หายไป คนก็เลยไม่เห็น และไม่เกิดนโยบายที่มาส่งเสริมความเฉพาะ หรือความต้องการเฉพาะของกลุ่มนั้น มันจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้แต่ละกลุ่มถูกมองเห็น ต้องมีพื้นที่ให้เขาได้พูด จะได้ว่ามีปัญหอย่างไร เพื่อที่จะออกแบบนโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการของคนแต่ละกลุ่มได้อย่างไรเพราะแต่ละกลุ่มก็ต้องการไม่เหมือนกันในทางการเมือง ตัวแทนของคนที่มีความหลากหลายทางเพศยังน้อยมาก ๆ บางประเทศเราเห็น รัฐมนตรีที่เป็น LGTB เช่นได้หวันเป็นต้น แต่ในประเทศไทยต้องตั้งคำถามนะคะว่า เรามีประชากร LGBT มากมาย แต่ทำไมยังไม่มีใครได้รับโอกาสในรัฐสภา ทำไมถึงมี LGBT ในรัฐสภาน้อยมาก นับคนได้และอัตลักษณ์ยังไม่หลากหลาย และทำไมรัฐสภายังไม่มีพื้นที่ให้ LGBT หรือพวกเขาอาจจะเป็นอยู่แล้วแต่ไม่กล้าเพราะ

กลัวไม่มีพื้นที่ ไม่ปลอดภัย ไม่มั่นคง ก็คือมองเป็นสองส่วนแล้วกัน คือนโยบายที่ไม่สร้างความปลอดภัยที่ทำให้คนเป็น LGBT ได้เปิดเผยตัวเอง ในขณะที่เดียวกัน ยังไม่มีนโยบายที่จะส่งเสริมให้ LGBT เดินเข้าสู่ภาคการเมืองอย่างแท้จริง

จากที่กล่าวมาข้างต้น การแสดงออกของกลุ่ม LGBT ในกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ ในประเด็นการเคลื่อนไหวทางการเมือง ทั้งจากการเคลื่อนไหวร้องทุกข์หรือเรียกร้องให้รัฐเข้ามาแก้ไขปัญหา ตลอดจนจะเป็นช่องทางหนึ่งให้ทุกคนและทุกเพศ ได้รับการปกป้องคุ้มครอง และไม่ถูกเลือกปฏิบัติ รวมทั้งสามารถเข้าถึงบริการและพิทักษ์สิทธิของตนเองได้อย่างยั่งยืน จึงจำเป็นจะต้องมีการสร้างความเข้มแข็งของกลไกในการคุ้มครองป้องกันผู้ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงการสร้างเครือข่าย และรวมกลุ่มให้ผู้ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนและสามารถให้ความช่วยเหลือพึ่งพากันในระยะยาวรวมถึงการเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจอรัฐ และการประท้วงอำนาจอรัฐและเรียกร้องให้มีการถ่ายโอนอำนาจอรัฐ ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT มีดังนี้

๔.๒.๑ ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ด้านการเคลื่อนไหวร้องทุกข์หรือเรียกร้องให้รัฐเข้ามาแก้ไขปัญหา

จากการศึกษาจากข้อมูลทางเอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ในประเด็นขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ด้านการเคลื่อนไหวร้องทุกข์หรือเรียกร้องให้รัฐเข้ามาแก้ไขปัญหา พบว่า

การเคลื่อนไหวร้องทุกข์หรือเรียกร้องให้รัฐเข้ามาแก้ไขปัญหาของกลุ่ม LGBT การร้องเรียนร้องทุกข์ของกลุ่ม LGBT ถือเป็นเสียงสะท้อนให้รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐเนื่องจากปัจจุบันการละเมิดสิทธิมนุษยชนของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง สาเหตุสำคัญของการละเมิดสิทธิมนุษยชนส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการตีตราสถานะทางสุขภาพ ทำให้กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศต้องประสบปัญหาการใช้ความรุนแรงและการเลือกปฏิบัติจากสังคมอย่างกว้างขวาง การรวมกลุ่มมีเงื่อนไขมาจากลักษณะทางสังคมและ ทางด้านการเมือง ซึ่งสมาชิกของกลุ่มมีแนวคิดทางการเมืองที่ชัดเจนในด้านการสนับสนุนระบอบประชาธิปไตย มีจุดสำคัญร่วมกันคือระบบทางการเมืองควรเป็นไปตามกระบวนการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยการเคลื่อนไหวและการดำเนินงานของกลุ่มยึดหลักความยุติธรรมประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน การมีส่วนร่วม และสันติวิธี ทั้งนี้ปัญหาของกลุ่มเกิดจากการถูกเลือกปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายไม่ตรงกับเพศ ก็จะถูกมองว่าผิดต่อสังคม ซึ่งรัฐบาลทุกยุคทุกสมัยและหน่วยงานของรัฐควรตระหนักและให้ความสำคัญ กับการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ของกลุ่ม LGBT มาโดยตลอด มีการรับฟังความคิดเห็น เปิดโอกาสให้กลุ่ม LGBT เข้ามามีส่วนร่วม และตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐมากขึ้น สอดคล้องกับผู้ที่สัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“เมื่อประเทศมีการพัฒนา ทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และการเมืองอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นำไปสู่การแข่งขัน การเอารอดเอาเปรียบ เป็นเหตุให้กลุ่ม

LGBT ที่ได้รับความเดือดร้อน ประสบปัญหาหรือไม่ได้ ได้รับความเป็นธรรม จึงมีการร้องเรียน/ร้องทุกข์ต่อหน่วยงานต่าง ๆ เพิ่มขึ้น”^๒

“การใช้สิทธิและเสรีภาพของตนต้องไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น อาจจะกล่าวได้ว่า เป็นหลักการทั่วไปที่การใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลหนึ่งจะก้าวล่วงเข้าไปในขอบเขตหรือกระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพของอีกบุคคลหนึ่งย่อมไม่ได้ เพราะแต่ละบุคคลก็ย่อมมีขอบเขตสิทธิและเสรีภาพของตน และอาจจะใช้สิทธิ และเสรีภาพของตนได้ ตราบเท่าที่การใช้สิทธิและเสรีภาพนั้นมีได้ไปละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น”^๓

“การใช้สิทธิและเสรีภาพต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญถือว่าเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศอันเกิดจากเจตจำนงของประชาชนร่วมกัน ดังนั้น การใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลจึงต้องกระทำโดยไม่เป็นไปในลักษณะที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ”^๔

“ประเทศไทยขึ้นชื่อว่าเป็นประเทศแห่งความหลากหลายวัฒนธรรมหลากหลายเชื้อชาติ รวมไปถึงความหลากหลายทางเพศและอาจกล่าวได้ว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดกว้างให้กับทุกคนทุกเพศทุกวัยที่จะสามารถใช้ชีวิตและได้รับสิทธิอันพึงมีพึงได้และคนไทยทุกคน”^๕

“ความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่ว่านั้น เนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร กระทำการนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือขัดหรือไม่ ถูกต้องตามกฎหมาย กระทำการไม่ถูกต้องตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ สำหรับการนั้นกระทำการไม่สุจริตหรือโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร”^๖

“การเคลื่อนไหวร้องทุกข์หรือเรียกร้องให้รัฐเข้ามาแก้ไขปัญหาโดยเครือข่ายการเมือง นำเสนอปัญหาความต้องการของกลุ่มต่อนักการเมือง แสดงความต้องการต่อรัฐบาลผ่านเครือข่ายแสวงหาทางออกให้แก่ความไม่เท่าเทียมทางเพศ”^๗

“ปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางเพศได้รับการหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นทางสังคมเป็นอย่างมากการจัดกิจกรรมทางการเมืองกลุ่ม LGBT เชื่อมโยงกับสถานการณ์การเมืองในปัจจุบัน ตัวแทนของกลุ่ม LGBT พยายามเข้ามาเรียกร้องสิทธิเพื่อให้กลุ่มได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม”^๘

“การเคลื่อนไหวร้องทุกข์หรือเรียกร้องให้รัฐเข้ามาแก้ไขการเลือกปฏิบัติและรับรู้ข่าวกิจกรรมทางการเมืองผ่านเครือข่ายการเมืองกลุ่ม LGBT มีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมือง เพราะกลุ่ม LGBT รับรู้สิทธิทางการเมืองจากคำแนะนำและสื่อ สื่อออนไลน์ สื่อกลุ่มการเมือง และติดตาม

^๒สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^๓สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๕ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^๔สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๗ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^๕สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๓ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^๖สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๔ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^๗สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๖ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^๘สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๒ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

ข่าวสารพรรคการเมือง นโยบายพรรคการเมือง เข้าร่วมกิจกรรมการเมือง จากเพื่อนชักชวนและ ชักชวนเพื่อนเข้าร่วมกิจกรรมการเมือง เพื่อนำเสนอปัญหาความต้องการของกลุ่มต่อนักการเมือง”^๙

“กลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมาได้มีการถูกเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มผู้มีความหลากหลาย ทางเพศมีมากกว่าดำเนินคดีอาญา แต่ยังรวมถึงการจำกัดการเข้าถึงสิทธิบริการด้านสุขภาพ ความ ลำบากในการหางานที่มั่นคง การกลั่นแกล้งหรือการคุกคามในที่ทำงาน”^{๑๐}

“การเคลื่อนไหวร้องทุกข์หรือเรียกร้องให้รัฐเข้ามาแก้ไขปัญหาของกลุ่ม LGBT ส่วนใหญ่จะ เข้ามาร้องทุกข์เกี่ยวกับไม่ว่าจะเป็นการถูกล้อเลียนชื่อหรือโดนรังแก ไปจนถึงโดนปฏิเสธไม่รับเข้า ทำงานหรือไม่ได้รับสิทธิการรักษาสุขภาพที่เหมาะสม การถูกปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียมมิให้เห็นมากมาย และรุนแรงแตกต่างกันไป”^{๑๑}

“การยอมรับผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ และเข้าใจตัวตนของพวกเขาจะลดล้าง ข้อจำกัดที่เกิดจากการเหมารวมลักษณะทางเพศ การเหมารวมเหล่านี้ส่งผลเสียในสังคม ทั้งกำหนด และจำกัดวิถีชีวิตของคน การจัดการเหมารวมจะปลดปล่อยให้ทุกคนบรรลุศักยภาพได้อย่างเต็มที่ โดยปราศจากข้อจำกัดอันแบ่งแยกทางสังคมของกลุ่ม LGBT กลุ่มจึงเข้ามาเรียกร้องเพื่อให้ได้รับสิทธิ พื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ”^{๑๒}

“การละเมิดสิทธิมนุษยชนของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศยังเกิดจากการ เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมจากสังคมและระบบกฎหมาย ดังจะเห็นได้จากการตีตราว่ากลุ่มบุคคลที่มี ความหลากหลายทางเพศเป็นผู้มีความผิดปกติทำให้บุคคลกลุ่มนี้ต้องถูกเลือกปฏิบัติอย่างกว้างขวาง จากสังคมอย่างเป็นระบบ”^{๑๓}

กล่าวโดยสรุป ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ด้านการเคลื่อนไหวร้องทุกข์หรือเรียกร้องให้รัฐเข้ามาแก้ไขปัญหาให้กับกลุ่มปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางเพศได้รับการหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นทางสังคมเป็นอย่างมากการจัดกิจกรรมทางการเมือง กลุ่ม LGBT เชื่อมโยงกับสถานการณ์การเมืองในปัจจุบัน ตัวแทนของกลุ่ม LGBT พยายามเข้ามา เรียกร้องสิทธิ การร้องเรียนร้องทุกข์ของกลุ่ม LGBT ถือเป็นเสียงสะท้อนให้รัฐบาลและหน่วยงานของ รัฐเข้ามาร่วมกันแก้ไขปัญหาความเท่าเทียม ดังแผนภาพที่ ๔.๑

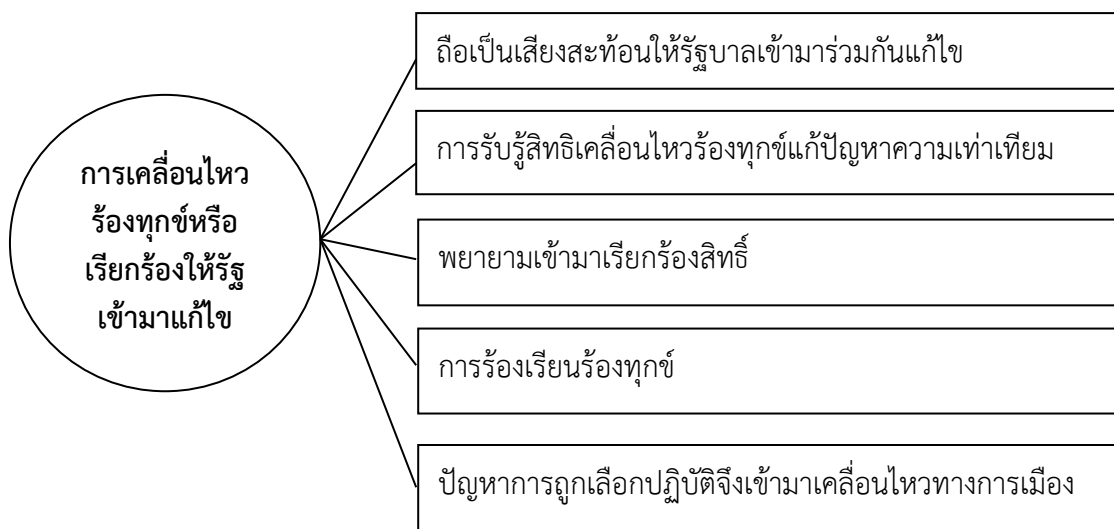
^๙สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๑๐}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๙ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๑๑}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๑๒}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๒ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๑๓}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๘ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

แผนภาพที่ ๔.๑ การเคลื่อนไหวร้องทุกข์หรือเรียกร้องให้รัฐเข้ามาแก้ไข
ที่มา : สังเคราะห์แผนภาพโดยผู้วิจัย

๔.๒.๒ ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ด้านการเคลื่อนไหว เพื่อมุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐ

จากการศึกษาจากข้อมูลทางเอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ในประเด็นขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT การเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐ พบว่า

การเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการเมืองกลุ่ม LGBT การออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองเกิดความไม่โปร่งใสในการทำงานของภาครัฐ เกิดข้อสงสัยและขาดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของภาครัฐในหลายด้าน เช่น การปิดกั้นเสรีภาพทางการเมืองอย่างยาวนานของรัฐบาล ความล้มเหลวในการบริหารเศรษฐกิจของรัฐบาล ความไม่เป็นธรรมในการใช้อำนาจรัฐและการใช้อำนาจรัฐแบบไร้มาตรฐาน การทำลายตัวแทนทางความคิดและความหวังนำไปสู่ปฏิบัติการแสดงออกเพื่อตอบโต้กับอำนาจรัฐ การได้มาซึ่งอำนาจของรัฐในปัจจุบัน การแก้ปัญหาของภาครัฐที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางการเมืองเศรษฐกิจและสังคมโดยมักจะแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุมากกว่าปัญหาที่ต้นเหตุอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ประชาชนจำนวนมากยังไม่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 อีกทั้งภาครัฐยังไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นในการรับวัคซีนป้องกันโรค รวมถึงปัญหาเศรษฐกิจที่ตกต่ำ คนจำนวนมากตกงาน ข้าวของมีราคาแพงขึ้น ความเหลื่อมล้ำในสังคม อีกทั้งคนที่มีอิทธิพลไม่เกรงกลัวกฎหมาย กลุ่ม LGBT จำนวนมากไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหารและการนำระบบทหารเข้ามายู่เกี่ยวกับการเมือง การรัฐประหารที่เกิดขึ้นจึงทำให้ขาดความเชื่อมั่น สอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“ตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐเกิดจากการมีส่วนร่วมของกลุ่ม LGBT มีความสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนและส่งเสริมธรรมาภิบาล ตลอดจนการบริหารงาน หากการมีส่วนร่วมของกลุ่ม LGBT มากขึ้นเพียงใดก็จะช่วยให้มีการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร และทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการป้องกันนักการเมืองจากการกำหนดนโยบายที่ไม่เหมาะสมกับสังคมนั้น ๆ”^{๑๔}

“กลุ่ม LGBT เชื่อว่าการจัดกิจกรรมทางการเมืองช่วยให้รัฐแก้ปัญหาให้กลุ่ม LGBT ได้ ก่อให้เกิดแกนนำส่งเสริมกิจกรรมทางการเมืองกลุ่ม LGBT เคลื่อนไหวเพื่อมุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐ”^{๑๕}

“การใช้สิทธิเรียกร้องให้นักการเมืองท้องถิ่นและนักการเมืองระดับประเทศเข้ามาแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำ ความเดือดร้อน เกิดจากกลุ่ม LGBT ไม่ได้ได้รับความยุติธรรม การจัดทำโครงการต่าง ๆ ส่งผลให้กลุ่ม LGBT ผู้ได้รับความเดือดร้อน รวมตัวทำกิจกรรมทางการเมืองกลุ่ม LGBT เรียกร้องให้รัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐได้เข้ามาดูแลและแก้ไขปัญหาให้แก่กลุ่ม LGBT แบบรับฟังความคิดเห็นและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความยุติธรรมภายใต้การบังคับใช้กฎหมาย สร้างความเท่าเทียมให้กับกลุ่ม LGBT”^{๑๖}

“การเคลื่อนไหวของกลุ่ม LGBT เป็นการกระทำทางการเมืองเพื่อปกป้องตนเองและเรียกสิทธิเสรีภาพความยุติธรรมให้กับกลุ่มของตนเอง การดำเนินโครงการสำคัญในพื้นที่ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่ม LGBT การใช้อำนาจรัฐที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือชอบด้วยกฎหมายแต่ขาดคุณธรรมมองข้ามความเดือดร้อนของกลุ่ม LGBT”^{๑๗}

“การเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐเป็นกิจกรรมที่กลุ่ม LGBT เข้าไปรวมกันเป็นกลุ่ม หรือองค์กรเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมและทางการเมืองคล้ายกับการติดต่อในฐานะพลเมืองแต่จะแตกต่างที่เป็นการรวบรวมกลุ่ม โดยกลุ่มอาจเริ่มจากคนเพียงไม่กี่คนแต่ภายหลังก็จะมีคนอื่น ๆ ที่เห็นด้วยเข้าร่วมกลุ่ม ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากกิจกรรมการรวมกลุ่มถือเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่เห็นได้ชัดเจน จะมีพลังและมีผลมากกว่าการที่บุคคลเพียงคนเดียวที่จะเข้าไปติดต่อ ซึ่งสามารถที่จะแสดงความต้องการหรือความพึงพอใจของกลุ่ม LGBT ที่มีอิทธิพลต่อรัฐได้มากยิ่งขึ้น”^{๑๘}

๑๘

“การติดตามข่าวสารทางการเมืองอยู่เสมอเป็นการสนับสนุนให้ผู้นำทางการเมืองกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ร่วมแก้ปัญหาทางการเมือง การให้ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการเมืองแก่กลุ่ม LGBT เพื่อมุ่งตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้ถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุดกับกลุ่ม LGBT”^{๑๙}

^{๑๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๓ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๑๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๔ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๑๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๗ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๑๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๖ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๑๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๘ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๑๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๕ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

“กลุ่ม LGBT ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามการทำงานของภาครัฐซึ่งต้องให้ภาครัฐคำนึงถึงประโยชน์ของกลุ่ม LGBT ไม่ให้ภาครัฐรักษาผลประโยชน์ของตนไว้แต่เพียงฝ่ายเดียว การรวมกลุ่มออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างต่อเนื่องสามารถสร้างผลกระทบและแรงกดดันต่อการปฏิบัติงานของภาครัฐอย่างมาก”^{๒๐}

“การเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐเป็นการส่งเสริมให้กลุ่ม LGBT เข้าร่วมในการพิจารณาและตัดสินใจที่จะรับหรือไม่รับกฎหมายที่จะออกมามีผลบังคับใช้แก่ตน โดยที่กฎหมายเหล่านั้น”^{๒๑}

“การเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐโดยกลุ่ม LGBT ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อทำคำร้องเสนอกฎหมายและลงมติในบัตรเลือกตั้งโดยมีวัตถุประสงค์ก็เพื่อให้กลุ่ม LGBT ได้ ผ่านกฎหมายบางอย่างโดยไม่ต้องฟังความคิดเห็นของสภา”^{๒๒}

“การให้อำนาจกลุ่ม LGBT ในการถอดถอนเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลที่มาจากกรเลือกตั้ง เมื่อเห็นว่าผู้นั้นไม่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่ม LGBT หรือปฏิบัติตนไม่สมควร”^{๒๓}

“การร่วมแสดงความคิดเห็น และร่วมตัดสินใจซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้กลุ่ม LGBT ได้ร่วมตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐ ร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในปัญหาที่สำคัญเมื่อรัฐบาลไม่สามารถตัดสินใจปัญหานั้นได้”^{๒๔}

“ออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองเสมอเพราะมีความรู้สึกว่าการเมืองเป็นเรื่องของเราทุกคนและในปัจจุบันนี้กลุ่ม LGBT จำนวนมากออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองและให้ความสำคัญกับการเมือง

“ในปัจจุบันเศรษฐกิจค่อนข้างมีปัญหาและมีค่าครองชีพที่สูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ในปัจจุบัน ทำให้ต้องออกมามีส่วนร่วมเคลื่อนไหวทางการเมือง ซึ่งทุกคนเห็นตรงกันว่าสิทธิเสรีภาพที่จะออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองได้รวมถึงเพศทางเลือกหันมาสนใจและติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการเมือง การออกมาเคลื่อนไหว ทางการเมืองเป็นเรื่องที่ไม่ผิดในประเทศที่พัฒนาแล้วประชาชนทุกคนสามารถออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองได้”^{๒๕}

กล่าวโดยสรุป ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ด้านการเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐ การเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลให้แกนนำ LGBT ออกมาเคลื่อนไหว ทางการเมือง คือ ความไม่โปร่งใสในการทำงานของภาครัฐ เกิดข้อสงสัยและขาดความเชื่อมั่น ในการปฏิบัติงานของภาครัฐในหลายด้าน การ

^{๒๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๒๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๒ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

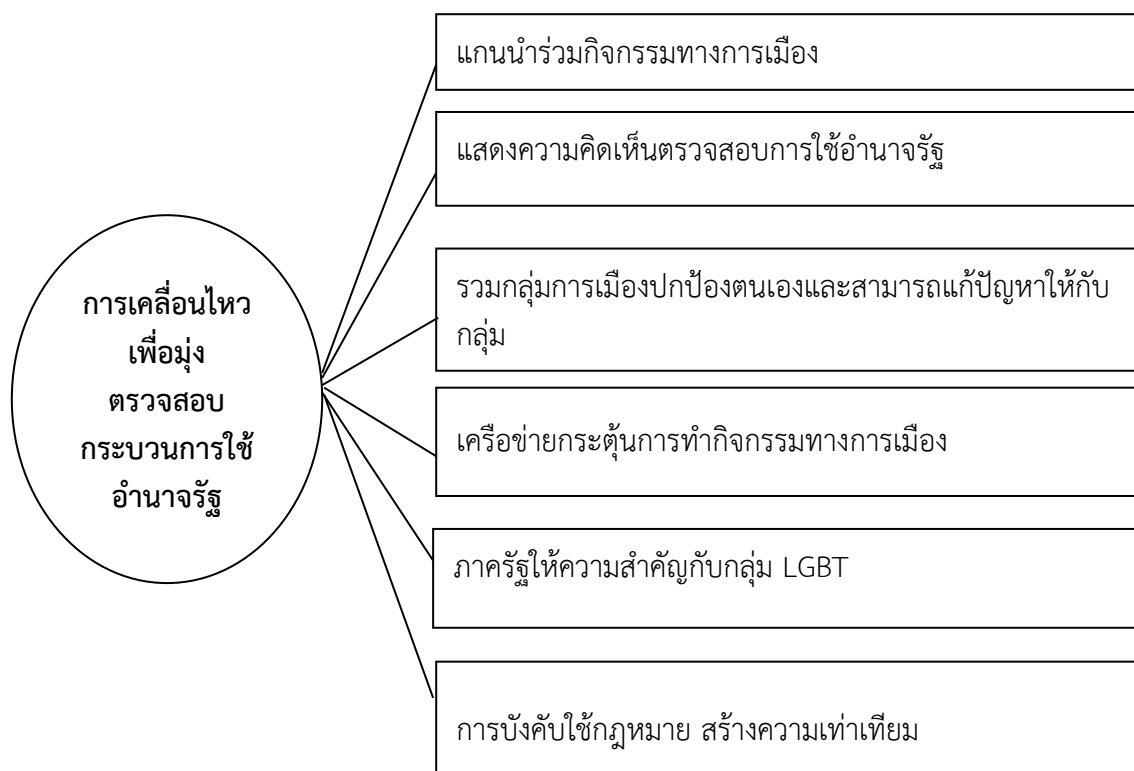
^{๒๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๒๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๕ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๒๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๓ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๒๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๙ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

ได้มาซึ่งอำนาจของรัฐในปัจจุบัน การแก้ปัญหาของภาครัฐที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมโดยมักจะแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุมากกว่าการเคลื่อนไหวเพื่อใช้สิทธิทางการเมืองรวมกลุ่มจัดกิจกรรมทางการเมืองกลุ่ม LGBT เรียกร้องให้รัฐบาลรับข้อเสนอแนะข้อเรียกร้องหรือมอบหน่วยงานภาครัฐได้เข้ามาดูแลและแก้ไขปัญหาให้แก่กลุ่ม LGBT แบบรับฟังความคิดเห็นและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ การจัดกิจกรรมทางการเมืองช่วยให้รัฐแก้ปัญหาให้กลุ่ม LGBT ได้ด้วยความยุติธรรมภายใต้การบังคับใช้กฎหมาย สร้างความเท่าเทียมให้กับกลุ่ม LGBT ดังแผนภาพที่ ๔.๒

แผนภาพที่ ๔.๒ การเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐ
ที่มา : สังเคราะห์แผนภาพโดยผู้วิจัย

๔.๒.๓ ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ด้านการประท้วงอำนาจรัฐ และสร้างพลังอำนาจของผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติ

จากการศึกษาจากข้อมูลทางเอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ในประเด็นขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ด้านการประท้วงอำนาจรัฐ และสร้างพลังอำนาจของผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติ พบว่า

การประท้วงอำนาจรัฐและเรียกร้องให้มีการถ่ายโอนอำนาจรัฐ จากสถานการณ์การเลือกปฏิบัติของกลุ่ม LGBT โดยกลุ่มหลากหลายทางเพศ ในปัจจุบันสามารถพบเห็นบุคคลกลุ่มหลากหลาย

ทางเพศในแทบทุกพื้นที่ของสังคมไทย แต่กลุ่มหลากหลายทางเพศ ก็ยังคงถูกจำกัดสิทธิและถูกเลือกปฏิบัติในหลาย ๆ ด้าน ทั้งสิทธิในการศึกษาในด้านการแต่งกายโดยถูกบังคับให้แต่งกายตามเพศ ห้ามแต่งกายข้ามเพศ สิทธิในการทำงาน กลุ่มผู้หลากหลายยังถูกปิดโอกาสในการทำงานและความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และสังคม ยังคงยึดเยียดอาชีพในบางสาขาอาชีพให้กลุ่มคนข้ามเพศ การส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ เป็นเรื่องที่ภาครัฐไม่สามารถดำเนินการได้เพียงลำพัง ต้องบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วน เพราะการเปลี่ยนความคิดอคติทางเพศ ในสังคมไทยเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ ตลอดจนต้องมีการ บูรณาการและผลักดันให้สถาบันทางสังคม และองค์กรทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม และช่วยกันขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดความยุติธรรม การขับเคลื่อนประเด็นด้านความหลากหลายทางเพศในไทยกลับดูเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคลมากกว่า จะเป็นเรื่องสังคมการเมือง แต่ในช่วงที่การเมืองไทยเริ่มคึกคักขึ้น ดูเหมือนหลายพรรคการเมืองจะหันมาให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมทางเพศกันมากขึ้น ทั้งการแสดงเจตจำนงสนับสนุนสิทธิและร่วมกิจกรรมที่กลุ่มหลากหลายทางเพศ สอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“กิจกรรมทางการเมืองกลุ่ม LGBT ในการประท้วงอำนาจรัฐและเรียกร้องให้มีการถ่ายโอนอำนาจรัฐเกิดจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม ความยุติธรรม ที่สะสมพอกพูนถือเป็นวิกฤติปัญหาอย่างสำคัญที่รัฐต้องแก้ไข เพราะจะเป็นเหตุวิกฤติศรัทธาของรัฐบาลในที่สุด ประเด็นหลักล้วนเกิดมาจากความไม่พอใจ ไม่ได้ได้รับความเป็นธรรม หรือของกลุ่มผลประโยชน์”^{๒๖}

“หากไม่ต้องการให้เกิดการเรียกร้องทางการเมือง รัฐต้องกระจายอำนาจ การปฏิรูปกฎหมาย การปฏิรูปกระบวนการการศึกษา การยุติธรรม ฯลฯ เป็นต้น เพราะอำนาจรวมศูนย์ยาวนานก่อให้เกิดแรงกดดันแย้งชิงอำนาจกัน หากได้มีการกระจายอำนาจ ก็จะเป็นการผ่อนคลายความเก็บกดของกลุ่ม LGBT”^{๒๗}

“LGBT ไม่สามารถแยกออกจากการเมืองได้ แต่ก็ไม่น่าแปลกใจที่ขบวนการเคลื่อนไหวเรื่องความหลากหลายทางเพศของไทยไม่ได้ยึดโยงอยู่กับหลักการประชาธิปไตย”^{๒๘}

“การปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้นต้องไม่มองเพียงมิติใดมิติหนึ่งว่า สังคมจะวนเวียนเศรษฐกิจพัง ตามกรอบความคิดเชิงอำนาจนิยม เนื่องจากระบอบประชาธิปไตยมีต้นทุนของตัวเองอยู่แล้ว รัฐต้องมีต้นทุนงบประมาณค่าใช้จ่าย ในทางกลับกันรัฐก็ต้องมีต้นทุนป้องกันอื่นที่ตนไม่สนองฝ่ายเรียกร้องด้วย”^{๒๙}

“จะพูดถึงเรื่อง LGBT มันเชื่อมโยงกับเรื่องของอำนาจรัฐอยู่แล้ว คนที่บอกว่าไม่ว่าจะอยู่ในระบอบการเมืองไหน LGBT ไม่ควรจะไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องการเมือง เป็นความเข้าใจผิด เพราะการเรียกร้องสิทธิและการพูดถึงความเท่าเทียมทางเพศเป็นเรื่องการเมืองด้วย”^{๓๐}

^{๒๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๒๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๗ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๒๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๒ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๒๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๓๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๔ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

“ถ้าพูดถึงเรื่องสิทธิเสรีภาพก็จำเป็นต้องตระหนักว่าสิทธิความหลากหลายทางเพศสัมพันธ์กับสิทธิมนุษยชน เพราะฉะนั้น การจะผลักดันอะไรที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนและสิทธิทางเพศจึงต้องคำนึงถึงรัฐบาลด้วยว่ารัฐบาลไหน หรือคณะพรรคการเมืองไหนที่เขาให้ความสำคัญจริง ๆ บางรัฐบาลอาจไม่ได้เห็นคุณค่าของสิทธิมนุษยชนเลย” ^{๓๑}

“ในยุคของการเคลื่อนไหวทางสังคมรัฐจะต้องยอมรับว่าบทบาทของกลุ่ม LGBT คงจะต้องเพิ่มขึ้นด้วย การเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคมที่เกิดขึ้นเป็นการต่อต้านอำนาจเหนือรัฐ รัฐจะต้องเข้าใจประเด็นเป้าหมาย ต้องเปลี่ยนวิธีการทำงานและพิจารณาว่าภาครัฐและกลุ่ม LGBT จะร่วมงานกันได้อย่างไร เป้าหมายของขบวนการทางสังคมในขณะนั้นคือการแสวงหาความเป็นธรรมทางสังคมเพื่อลดผลกระทบต่อการประท้วงอำนาจรัฐ” ^{๓๒}

“ภาคประชาสังคมหันมาใช้แนวคิดธรรมาภิบาลเพื่อต่อสู้กับอำนาจรัฐยุคโลกาภิวัตน์ที่มีองค์ประกอบของการใช้อำนาจทางการเมืองการปกครอง และอำนาจทางเศรษฐกิจ ผสมผสานกันอยู่ ภาคประชาสังคมต้องแสดงให้ภาครัฐยอมรับกระบวนการทางการเมืองที่กลุ่ม LGBT กลุ่มต่างๆ สามารถยืนยันสิทธิและผลประโยชน์ของตนได้โดยตรงโดยไม่ต้องผ่านระบบผู้แทนบทบาทของภาคประชาสังคมในการแสวงหาสังคมประชาธิปไตยที่ผู้นำมีจริยธรรม” ^{๓๓}

“กระบวนการประชาธิปไตยเป็นกระบวนการที่กลุ่ม LGBT ต้องมีส่วนร่วมการแสวงหาสังคมประชาธิปไตยจึงเป็นหน้าที่ของทุกคน การเมืองกลุ่ม LGBT ได้เกิดขึ้น พลังกลุ่ม LGBT ในภาคประชาสังคมเท่านั้นที่จะสามารถถ่วงดุลอำนาจรัฐ ตรวจสอบการทำงานของภาครัฐและนำพาสังคมไทยไปสู่สังคมประชาธิปไตยที่มีความเป็นธรรมทางสังคมได้” ^{๓๔}

“รัฐบาลที่มาจากพรรคประชารัฐ นี่เป็นการฆ่าสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง แต่ก็จะมี NGO กลุ่มหนึ่งที่เชื่อว่าความหลากหลายทางเพศอยู่ทุกกลุ่มทุกฝักฝ่ายทางการเมือง ทุกอุดมการณ์ทางการเมือง ทำให้เขาพร้อมจะสมทบทุนรัฐบาลที่เป็นเผด็จการจากประชารัฐเข้าไป เพราะคิดว่าเป็นโอกาสที่ง่ายกว่าการผลักดันกฎหมาย” ^{๓๕}

กล่าวโดยสรุป การประท้วงอำนาจรัฐและสร้างพลังอำนาจของผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติกลุ่ม LGBT การประท้วงอำนาจรัฐและเรียกร้องให้มีการถ่ายโอนอำนาจรัฐเกิดจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม ความยุติธรรม รัฐต้องกระจายอำนาจ การปฏิรูปกฎหมายยึดโยงอยู่กับหลักการประชาธิปไตย เพราะการเรียกร้องสิทธิและการพูดถึงความเท่าเทียมทางเพศเป็นเรื่องการเมืองด้วยในยุคของการเคลื่อนไหวทางสังคมรัฐจะต้องยอมรับว่าบทบาทของกลุ่ม LGBT คงจะต้องเพิ่มขึ้นด้วยการเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคมที่เกิดขึ้นเป็นการต่อต้านอำนาจเหนือรัฐ รัฐจะต้องเข้าใจประเด็นเป้าหมายเปลี่ยนวิธีการทำงานและพิจารณาว่าภาครัฐและกลุ่ม LGBT จะร่วมงานกันได้อย่างไร

^{๓๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๕ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

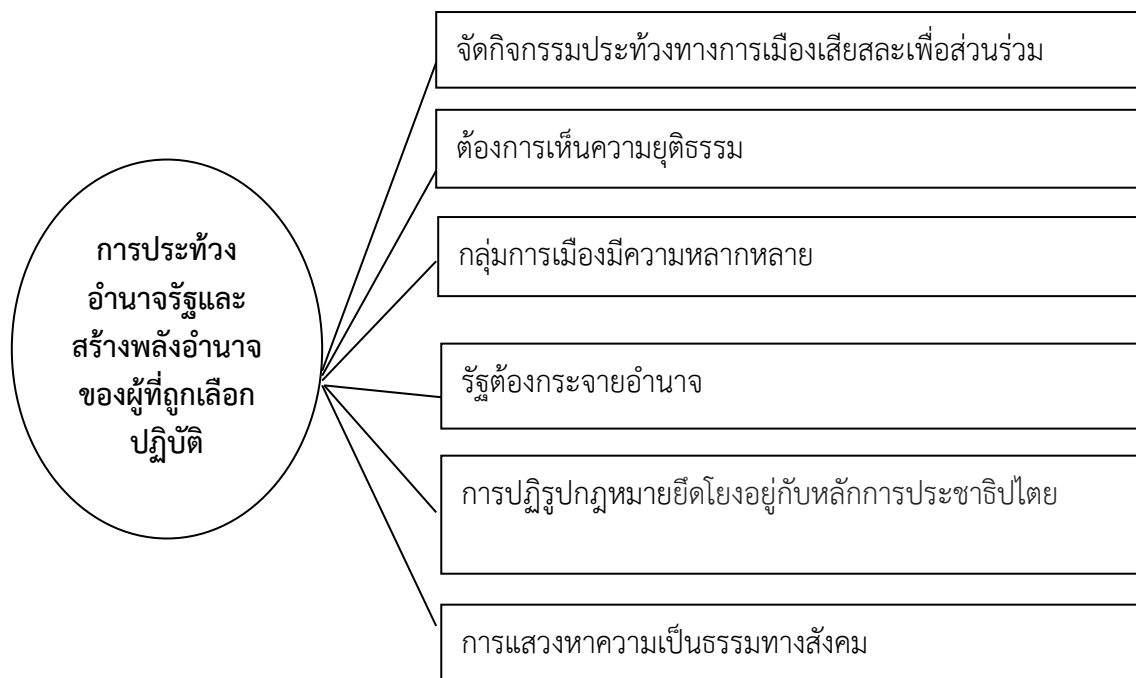
^{๓๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๓ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๓๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๓๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๒ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๓๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๕ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

เป้าหมายของขบวนการทางสังคมในขณะนั้นคือการแสวงหาความเป็นธรรมทางสังคมเพื่อลดผลกระทบต่อการประท้วงอำนาจรัฐ ดังแผนภาพที่ ๔.๓

แผนภาพที่ ๔.๓ การประท้วงอำนาจรัฐและสร้างพลังอำนาจของผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติ
ที่มา : สังเคราะห์แผนภาพโดยผู้วิจัย

๔.๒.๔ ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ร่วมมือเชิงวิพากษ์กับรัฐและผูกพันในทางสร้างสรรค์ในกระบวนการใช้อำนาจของประชาสังคม

จากการวิเคราะห์ข้อมูล การสัมภาษณ์ ในประเด็นขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ร่วมมือเชิงวิพากษ์กับรัฐและผูกพันในทางสร้างสรรค์ในกระบวนการใช้อำนาจของประชาสังคม พบว่า

เมื่อเรามองย้อนไปในอดีตจนถึงปัจจุบันนี้ กลุ่มเพศทางเลือกได้มีบทบาทในทางสังคมมากเป็นอย่างมากและทุก ๆ แขนงจะทุก ๆ บทบาททางสังคมอีกด้วยและเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนประเทศไทยเราให้เดินหน้าไป แต่ในด้านสิทธิของเพศทางเลือกนั้น ถ้ามองว่าปัจจุบันเพียงพอแล้วหรือไม่กับสิทธิของเพศทางเลือกที่จะมีบทบาทในสังคมให้เหมือนกับสิทธิที่คนธรรมดาได้รับเหมือนพลเมืองทั่วไป สิทธิของเพศทางเลือกในการเข้าสู่กระบวนการสถาบันการเมืองการปกครองนั้นน้อยมากแม้จะไม่ได้มีกฎหมายกำหนดไว้ แต่เป็นเพราะว่าบุคคลเหล่านี้ถูกกีดกันโดยบรรทัดฐานทางสังคม ว่าบุคคลเหล่านี้ไม่เหมาะสมแก่งานด้านนี้ ซึ่งเมื่อไม่มีบุคคลเหล่านี้เข้ามาทำงานในส่วนของการเมืองการปกครองนั้น ผู้ที่เป็นบุคคลปกติซึ่งเข้ามาทำงานในด้านนี้ก็ย่อมไม่สามารถตอบสนองหรือเข้าใจถึงจิตใจและความต้องการของเพศทางเลือกได้ การจัดกิจกรรมทางการเมืองกลุ่ม LGBT โดยวิพากษ์กับรัฐและผูกพันในทางสร้างสรรค์ในกระบวนการใช้อำนาจของประชาสังคมเชื่อมโยงกับ

สถานการณ์การเมืองในอดีตโดยเฉพาะการใช้อำนาจปฏิวัติรัฐประหารทำให้สภาพการแข่งขันของการเมืองท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลงไป ถึงแม้ว่าการเมืองจังหวัดนครราชสีมามีความแตกต่าง มีกลุ่มการเมืองหลายกลุ่ม ทั้งกลุ่มการเมืองฐานเสียงพรรคการเมือง กลุ่มการเมืองกลุ่ม LGBT กลุ่มการเมืองเฉพาะกิจ สอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“การเมืองกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา กลุ่ม LGBT จะมีความผูกพันกับรัฐ โดยเริ่มตั้งแต่ท้องถิ่น จนถึงภาคการเมือง นักการเมืองส่วนใหญ่มองประโยชน์ของกลุ่ม LGBT เป็นหลัก ส่งผลให้เกิดนโยบายโครงการสนองตอบความต้องการกลุ่ม LGBT ซึ่งจังหวัดนครราชสีมาได้รับงบประมาณพัฒนาเมืองทั้งการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมของประเทศที่คืบหน้าไปอย่างมาก^{๓๖}”

“ขบวนการเคลื่อนไหว LGBT ในไทยมักพึ่งพิงกับระบบอุปถัมภ์ การเชื่อมโยงกับรัฐบาล อำนาจนิยมทำให้รู้สึกว่ามีอำนาจมากกว่าการจะเคลื่อนไหวทางการเมืองในเรื่องเพศ มันก็ค่อนข้างย้อนแย้งกันในระดับนี้ แต่ถ้าดูในประวัติศาสตร์ไทยแล้ว โอกาสที่รัฐบาลจะเป็นประชาธิปไตยก็ไม่ได้มีมากเท่าใดนัก”^{๓๗}

“สร้างทัศนคติให้กลุ่ม LGBT เป็นผู้รอรับความช่วยเหลือเพียงอย่างเดียว กลุ่ม LGBT มีฐานะเป็นเพียงผู้ถูกอุปถัมภ์ของผู้ปกครอง ใช้เงินภาษีแบบไร้จิตสำนึก และขาดความรับผิดชอบนั้น ส่งผลต่อความเสียหายต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ”^{๓๘}

“รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งอยู่ในระยะเวลาสั้นกว่ารัฐบาลที่มาจากจากรัฐประหาร รัฐบาลเผด็จการ มันก็เลยเป็นการเคลื่อนไหวเรื่องสิทธิทางเพศแบบไทยๆ ซึ่งเป็นตลกร้ายที่น่าเศร้าเหมือนกัน”^{๓๙}

“กลุ่ม LGBT เองก็มีคนเคยใช้คำว่า 'ยังเกาไม่ถูกที่คัน' เพราะสังคมยังไม่ยอมรับ บางทีอาจต้องผลักดันทางวัฒนธรรมและสังคมนำก่อน แล้วกฎหมายค่อยตาม ผมคิดว่าปัจจุบันวัฒนธรรมและสังคมค่อนข้างนำกฎหมายไปเยอะแล้ว”^{๔๐}

“การดำเนินการตรวจสอบอำนาจรัฐกระบวนการใช้อำนาจรัฐของการเมืองกลุ่ม LGBT เป็นความเข้มแข็งทางการเมืองกลุ่ม LGBT กล้าตรวจสอบ วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ แต่การคัดค้านอำนาจรัฐ จะเกิดเมื่อรัฐไม่เปิดพื้นที่ให้กลุ่ม LGBT วิจารณ์ทางการเมือง กลุ่มต่อต้านต้องการแสดงออกทางการเมือง จะมีการรับและส่งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองโจมตีหรือสนับสนุนการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของรัฐ ข้อมูลนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเคลื่อนไหวและทำกิจกรรมทางการเมืองแบบสร้างสรรค์ไม่ใช้ความรุนแรงแก้ปัญหา”^{๔๑}

^{๓๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๓ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๓๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๒ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๓๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๓๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๔๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๖ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๔๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๘ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

“การสืบค้นหาข้อมูลเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการดำเนินกิจกรรมการเมืองทั้งรูปแบบกิจกรรมพรรคการเมือง รูปแบบการกลุ่ม LGBT จัดเวทีทางการเมืองสร้างการมีส่วนร่วมและขยายผลไปยังกลุ่ม LGBT ทั่วไปทั้งในจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดอื่น ๆ มีความเชื่อมโยงกับการเมืองในระดับประเทศ และการใช้สถาบันหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเชื่อมต่อความต้องการเพื่อคัดค้านการใช้อำนาจรัฐที่กลุ่มการเมืองเห็นว่าไม่ถูกต้องเช่น ยื่นเอกสารต่อรัฐสภานำเสนอข้อมูลต่อนักการเมืองในเขตพื้นที่ของตนเพื่อนำข้อมูลเหล่านี้ ไปดำเนินการต่าง ๆ ตามข้อเรียกร้องของกลุ่มการเมือง และร่วมรับผิดชอบผลจากการแสดงบทบาททางการเมือง”^{๔๒}

“พรรคการเมืองต่าง ๆ เริ่มหันมาให้ความสนใจกับประเด็นความหลากหลายทางเพศกันมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการส่งตัวแทนไปเข้าร่วมงาน Pride Month หรือพูดเปรยๆ ตามเวทีทางการเมืองต่าง ๆ ว่าสนับสนุนการแต่งงานเพศเดียวกัน หรือการมี NGO ด้านความหลากหลายทางเพศเข้าไปร่วมพูดคุยกับตัวแทน ๔ พรรคการเมืองว่า ทำไมจึงเชื่อว่าการเมืองในระบอบประชาธิปไตยจะช่วยส่งเสริมสิทธิความหลากหลายทางเพศได้”^{๔๓}

“พรรคการเมืองเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ทำให้เราสนใจว่าพรรคการเมืองน่าจะจะต้องมีส่วนที่พูดถึงความหลากหลายทางเพศ และพอได้มีโอกาสได้คุยกับทีมงานอนาคตใหม่แล้ว มีแนวคิดเรื่องการสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ตรงกัน ก็เลยรู้สึกว่าได้เวลาแล้วที่จะต้องใช้ประสบการณ์ที่ตัวเองมีในการเข้าไปพูดคุย เพื่อให้มีการเสนอประเด็นเรื่องความหลากหลายทางเพศในพรรคการเมืองด้วย”^{๔๔}

“การผลักดันนโยบายหรือการสนับสนุนกฎหมายที่อยู่ในช่วงของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง เพราะมันทำให้เห็นบรรยากาศของการการถกเถียง เสนอความคิด ในทางตรงกันข้าม เราได้ไปเสนอนโยบายกับฝั่งรัฐบาลที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ก็ยังจะปิดโอกาสในข้อเสนอของตัวเอง มีคนที่นั่งประชุมในห้องนั้นไม่กี่คน หรือมีคนที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด เข้าไปแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นี่จึงเป็นข้อจำกัด”^{๔๕}

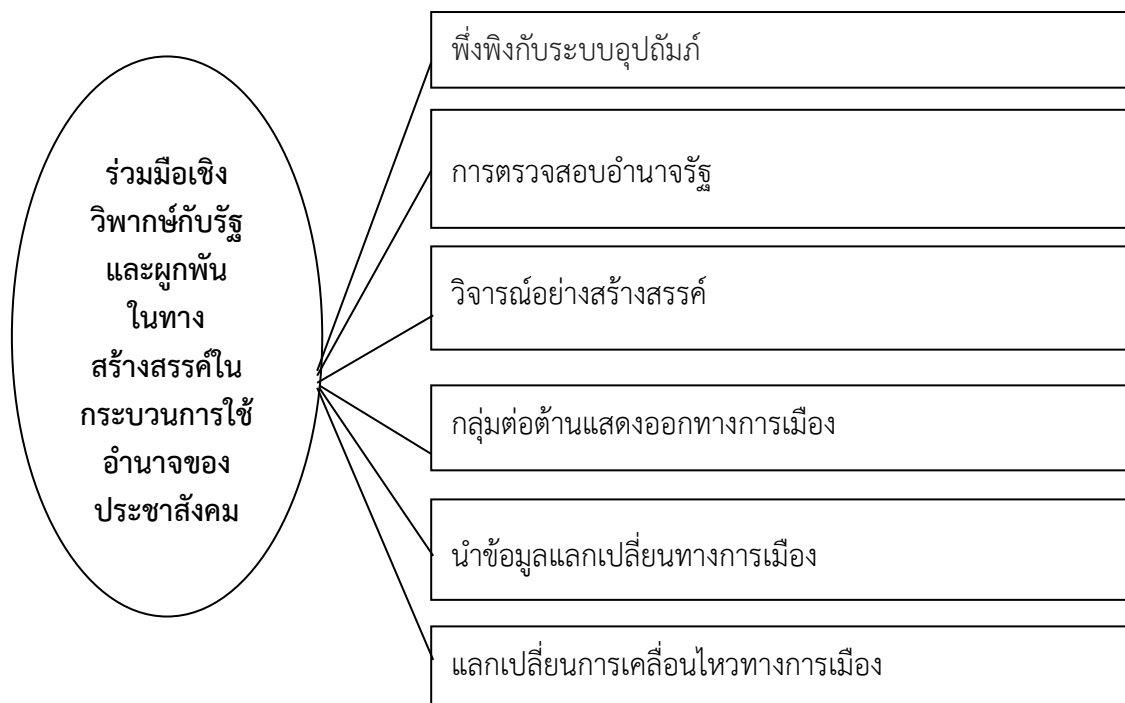
กล่าวโดยสรุป กลุ่ม LGBT ร่วมมือเชิงวิพากษ์กับรัฐและผูกพันในทางสร้างสรรค์ ในกระบวนการใช้อำนาจของประชาสังคม ไม่ขัดขวางการแสดงออกของกลุ่ม LGBT ขบวนการเคลื่อนไหว LGBT ในไทยมักพึ่งพิงกับระบบอุปถัมภ์ การเชื่อมโยงกับรัฐบาลอำนาจนิยมทำให้รู้สึกไม่เหมาะสมกับการจะเคลื่อนไหวทางการเมือง การดำเนินการตรวจสอบอำนาจรัฐ กระบวนการใช้อำนาจรัฐ เป็นความเข้มแข็งทางการเมืองกลุ่ม LGBT กล่าวตรวจสอบ วิจัยอย่างสร้างสรรค์ แต่การคัดค้านอำนาจรัฐ จะเกิดเมื่อรัฐไม่เปิดพื้นที่ให้กลุ่ม LGBT วิจัยทางการเมือง กลุ่มต่อต้านต้องการแสดงออกทางการเมือง จะมีการรับและส่งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองโจมตีหรือสนับสนุนการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของรัฐ ข้อมูลนำไปสู่การแลกเปลี่ยนการเคลื่อนไหวทางการเมืองและทำกิจกรรมทางการเมืองแบบสร้างสรรค์ ดังแผนภาพที่ ๔.๔

^{๔๒}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๗ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๔๓}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๔ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๔๔}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๔๕}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๕ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

แผนภาพที่ ๔.๔ ร่วมมือเชิงวิพากษ์กับรัฐและผูกพันในทางสร้างสรรค์ในกระบวนการใช้อำนาจของประชาสังคม

ที่มา : สังเคราะห์แผนภาพโดยผู้วิจัย

๔.๓ บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในเรื่อง บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) สำหรับเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์ได้ดังนี้

๔.๓.๑ บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมาด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง

การติดตามข่าวสารการเมืองเป็นประจำก็ยิ่งทำให้รับรู้และเข้าใจความคิดความเชื่อ และบทบาทของนักการเมืองและพรรคการเมืองได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้สามารถตัดสินใจได้อย่างชัดเจนว่าเราจะเลือก หรือไม่เลือกบุคคลและพรรคการเมืองใดเข้าไปทำหน้าที่บริหารประเทศ และหากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างครบถ้วนรอบด้านมีความความน่าเชื่อถือ และมีความถูกต้อง ก็จะทำให้สามารถหลีกเลี่ยงความผิดพลาดในการตัดสินใจได้ขณะที่การไม่สนใจติดตามข่าวสารข้อมูลการเมืองหรือติดตามแบบผ่าน ๆ ดูแต่พาดหัวข่าว โดยไม่เข้าไปอ่านรายละเอียด จะทำให้ได้ข้อมูลแบบเสี่ยง

เสี้ยวและเป็นข้อมูลที่เจือปนด้วยอารมณ์สูง เพราะการพาดหัวข่าวมุ่งผลิตข้อความเพื่อดึงดูดใจผู้อ่าน ดังนั้นจึงมักเป็นถ้อยความที่ดูเด็ด เร้าร้อน และรุนแรง ซึ่งหากอ่านโดยไม่ไตร่ตรองและไม่ดูรายละเอียดแล้ว ก็จะก่อให้เกิดการตีความผิดและเข้าใจผิดได้ง่าย ส่งผลให้คุณภาพการตัดสินใจของเราด้อยลง การตัดสินใจของเราก็จะถูกชักจูงโดยนักฉวยโอกาสทางการเมืองได้ง่าย และหากนักฉวยโอกาสทางการเมืองได้รับเลือกเข้าไปบริหารประเทศ พวกเขาก็จะนำพามาซึ่งความสิ้นหวังและความตกต่ำของสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างไม่อาจประมาณได้ อย่างไรก็ตาม การติดตามข่าวสารทางการเมืองมีส่วนทำให้กลุ่ม LGBT หาวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองในทางที่เสริมสร้างปัญญาและความเข้าใจสถานการณ์ได้อย่างมีคุณภาพ สามารถทำได้ไม่ยาก สิ่งที่สำคัญคือ การเปิดใจให้กว้างในการรับฟังข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะข้อมูลข่าวสารนั้นจะสอดคล้อง หรือขัดแย้งกับความเชื่อหรือจุดยืนทางการเมืองของเราหรือไม่ก็ตาม และต้องนำข้อมูลข่าวเหล่านั้นมาพิจารณาไตร่ตรองและประเมินอย่างรอบคอบ เพื่อตัดสินใจว่าข้อมูลข่าวสารที่เราได้มามีความเชื่อถือได้หรือไม่ เป็นข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริง หรือเป็นข้อมูลข่าวสารปลอมที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อประโยชน์ของบางคนบางกลุ่มสิ่งที่พึงหลีกเลี่ยงอีกอย่างหนึ่งคือ การรับฟังข้อมูลข่าวสารเพียงด้านเดียว เพราะเป็นการตอกย้ำความเชื่อหรืออคติเดิมที่มีแล้วในใจเราให้หนักแน่นยิ่งขึ้น ส่งผลให้ความคิดของเราคับแคบ หนักเข้าก็จะกลายเป็นผู้คลั่งไคล้บูชาบุคคล หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมิดบอด และมองผู้เห็นต่างเป็นศัตรูไปเสียหมด อันนำไปสู่จุดจบของปัญญาและความมีเหตุผล ซึ่งหมายถึงกระทบต่อความเป็นมนุษย์ของเราด้วย เพราะปัญญาและความมีเหตุผลนั้นเป็นคุณสมบัติที่ทำให้มนุษย์มีความแตกต่างจากสัตว์ประเภทอื่น ๆ ซึ่งดำเนินชีวิตไปด้วยสัญชาตญาณและความรู้สึกเป็นหลัก

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลและได้นำประเด็นสำคัญ ๆ สรุปได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

“การสื่อสารในศตวรรษที่ ๒๑ ของผู้คนในสังคมร่วมสมัยอย่างกว้างขวางซึ่งเป็นการเชื่อมต่ออย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน ทำให้ขอบเขตการเคลื่อนไหวและรูปแบบของปฏิบัติการบนพื้นที่การสื่อสารร่วมสมัยที่เกิดขึ้นตามมาพร้อมกัน ทำให้การเมืองยุคดิจิทัลได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง”^{๔๖}

“การเมืองของสังคมประชาธิปไตยในยุคก่อนที่มีสื่อวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์อันเคยมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการแพร่กระจายขยายวงกว้างไปสู่การเมืองบนโครงข่ายอินเทอร์เน็ต ที่นับได้ว่าเป็นฐานรากของการสื่อสารแบบใหม่กลุ่มจะใช้วิธีส่งข้อมูลต่าง ๆ ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต นัดกันออกมาประท้วงหรือทำกิจกรรมทางการเมือง”^{๔๗}

“จากสถานการณ์ทางการเมือง และการเจริญเติบโตของโลกดิจิทัล ในยุคปัจจุบัน ทำให้ประชาชนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้หลากหลายช่องทาง โดยเฉพาะช่องทางอินเทอร์เน็ตเพราะ

^{๔๖}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๓ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๔๗}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

ความสะดวก รวดเร็วในการรับและส่งข่าวสารต่อ ๆ กันผ่านอุปกรณ์สื่อสารโดยเฉพาะการใช้ช่องทางสื่อสารนี้ของกลุ่ม LGBT มาชุมนุมประท้วง”^{๔๘}

“แอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับยุคนี้ โดยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่มีอิทธิพลต่อความคิดของผู้คนจำนวนมาก จึงทำให้เข้าถึงข้อมูลปลอมได้ง่ายขึ้น ที่อาจจะเกิดจากผู้ไม่ประสงค์ดีในการบิดเบือน หรือกล่อมเกลียดด้วยการสร้างวาทกรรมโจมตีทำลายฝ่ายที่มีแนวความคิดที่ต่างกัน ตั้งแต่ด้านเศรษฐกิจ ไปจนถึงด้านการเมืองทำให้ผู้สื่อข่าวสารขาดการวิเคราะห์เนื้อหาสาระของข่าวจนนำไปสู่ความขัดแย้งทางความคิดในสังคมปัจจุบันเกิดการข่าวปลอม”^{๔๙}

“ปัจจุบันการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่ม ตลอดจนการเลือกสรรทางการเมืองก็ติดต้องพึ่งพาอาศัยการสื่อสารทางการเมืองทั้งสิ้น ในอดีตที่ผ่านมาการนำเสนอข่าวการเมืองเป็นเรื่องไม่น่าสนใจ”^{๕๐}

“การเลือกตั้งเป็นสิ่งสำคัญของกลุ่ม LGBT ทุกคน กลุ่ม LGBT ทุกคนมีส่วนร่วมทางการเมืองและรับฟังข่าวสารทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งและลงคะแนนเสียง เพื่อเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น เข้าใจสิทธิต่าง ๆ หรือการมี สิทธิ เสรีภาพ ภารตภาพตามแนวทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ทุกคนมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติต่อไป”^{๕๑}

“ติดตามข่าวสารทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง คือ การเลือกตั้งและทำกิจกรรมช่วยหาเสียงให้กับคนที่ลงสมัครรับเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย โดยการเคารพกฎกติกาทางสังคมไทย ในการนำพาประชาธิปไตยให้สมบูรณ์ ด้วยการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ระบอบประชาธิปไตยในโรงเรียนและนำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน เคารพการตัดสินใจของทุกคน เคารพเสียงส่วนใหญ่และรับฟังเสียงส่วนน้อยร่วมกันพัฒนาให้โรงเรียนและสังคมน่าอยู่”^{๕๒}

“การมีส่วนร่วมทางการเมือง การติดตามข่าวสารเรื่องประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมการเลือกตั้ง ให้ทุกคนไปใช้สิทธิใช้เสียง ในฐานะที่เป็นเยาวชนของประเทศ ให้ความรู้เรื่องระบอบประชาธิปไตย พร้อมเคารพการตัดสินใจ ให้อภัย ให้เกียรติกับเพื่อนร่วมโรงเรียน มีภาวะผู้นำพร้อมทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดในการปฏิบัติหน้าที่ของการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อสังคมและประโยชน์ส่วนรวม”^{๕๓}

^{๔๘}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๒ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๔๙}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๔ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๕๐}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๕ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๕๑}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๙ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕.

^{๕๒}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๗ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕.

^{๕๓}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๘ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕.

“ใช้สื่อสังคมออนไลน์ถึงการจัดตั้งกลุ่ม หรือเพจต่าง ๆ เกี่ยวกับการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อหวังผลทางการเมืองทำให้คนกลุ่ม LGBT เกิดอารมณ์ร่วมหรือสร้างความคิดเห็นร่วม มีทั้งข้อดี และข้อเสีย เพราะการเผยแพร่ผลงานทางการเมืองเป็นการสร้างความคิดเห็นร่วมในการเชิญชวนให้ผู้ที่ทัศนคติทางการเมืองเดียวกัน อุดมการณ์เดียวกันมา ทำกิจกรรมร่วมกัน อีกทั้งเป็นการเปิด โอกาสให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองได้รวดเร็วและสะดวกมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ดี ตามอาจจะส่งผลเสียได้ในกรณีที่มีการสร้างข่าวบิดเบือน หรือโจมตีกลุ่มที่มีทัศนคติต่างจากกลุ่มของ ตนจนนำไปสู่การสร้าง ความเกลียดชังได้ในสังคม”^{๕๔}

“การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อค้นหาความรู้ ข่าวสารทางการเมือง ค้นหาข้อมูล หรือค้นหาข่าวสารทางการเมืองในสื่อสังคมออนไลน์ เป็นสิ่งที่ดี เพราะรวดเร็ว ใกล้เคียงกับประชาชน และสามารถหาความรู้ได้อย่างหลากหลายพร้อมให้พิจารณาได้อยู่เสมอ แต่อย่างไรก็ตามก็เป็นปัญหาอย่างหนึ่งกับวัยผู้สูงอายุที่อาจจะไม่ถนัดในการใช้สื่อสังคมออนไลน์”^{๕๕}

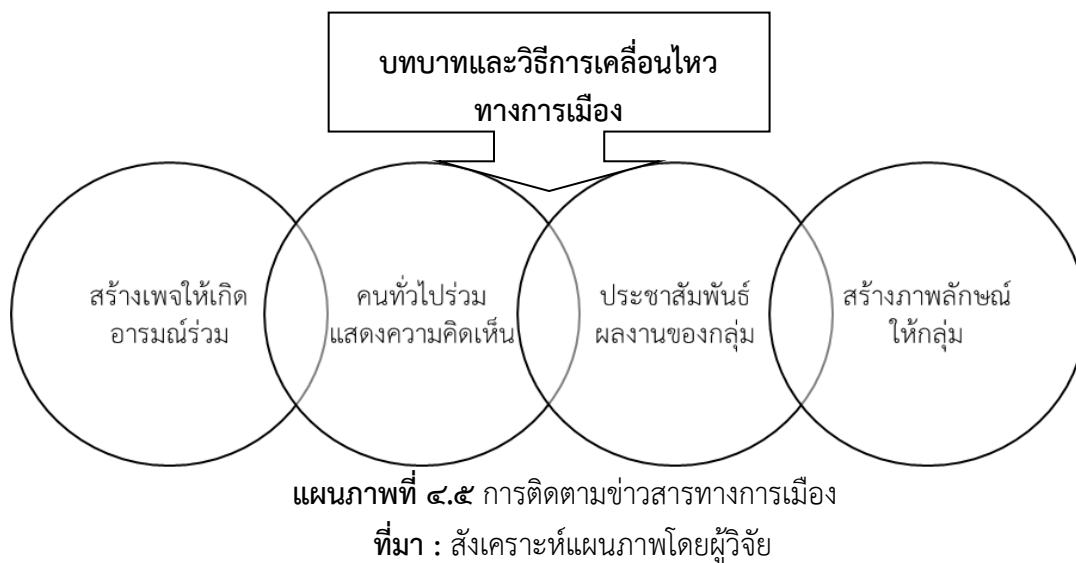
“เป้าหมายของการสื่อสารทางการเมือง การสื่อสารในโลกออนไลน์ปัจจุบันนั้นนับได้ว่าเป็นสื่อหลักใน การใช้ชีวิตประจำวัน เป้าหมายสำคัญในการสื่อสารทางการเมืองก็คือประชาชน ซึ่งประชาชนคือ เจ้าของอำนาจอธิปไตย อีกทั้งในปัจจุบันการเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์บนโลกโซเชียลเป็นช่องทางที่ง่ายดาย”^{๕๖}

สรุปได้ว่า บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมาด้านการติดตามข่าวสารทางการเมืองโดยการจัดตั้งกลุ่ม หรือเพจเกี่ยวกับการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ซึ่งการสร้างกลุ่มหรือเพจบนสื่อสังคมออนไลน์จะทำให้คนทั่วไปสามารถที่จะร่วมแสดงความคิดเห็น และเกิดอารมณ์ร่วมอีกทั้งเป็นการประชาสัมพันธ์ผลงานของกลุ่มทางการเมือง เพราะการสร้างข้อมูลควรอยู่บนพื้นฐานของความจริง ผู้สร้างข้อมูลควรมีความจริงใจต่อผู้บริโภคข่าวสารไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด และต้องตระหนักถึงความถูกต้องเป็นหลักสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ตนเอง หรือกลุ่มทางการเมือง ซึ่งการสร้างฐานข้อมูลให้แก่ตนเอง หรือพรรคการเมืองจะทำให้ผู้คนรับรู้ข่าวสารได้อย่างกว้าง และสามารถพูดคุยสนทนาได้อย่างสะดวกรวดเร็ว อีกทั้งยังสร้างความเข้าใจที่ตรงกันได้ง่ายขึ้น ดังแผนภาพที่ ๔.๕

^{๕๔}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๕๕}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๕๖}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

๔.๓.๒ บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมาด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง

บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT การร่วมรณรงค์เลือกตั้งเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สามารถแยกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์หาเสียงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองออกจากกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบอื่น ๆ การลงคะแนนเสียงไม่จำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารและจงใจมากเหมือนกิจกรรมทางการเมืองอื่น ๆ ผู้ที่ไปลงคะแนนเสียงอาจไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบอื่น ๆ ก็ได้ ในทางกลับกันผู้ที่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกระตือรือร้นในรูปแบบกิจกรรมทางการเมืองอื่น ๆ ก็อาจไม่ไปลงคะแนนเสียงก็ได้ อย่างไรก็ตามสำหรับประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นการกระทำที่พลเมืองกระทำอย่างต่อเนื่อง และมีอิทธิพลต่อนำในระบบการเมือง โดยทำให้ผู้นำต้องปรับนโยบายของตนเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่ม LGBT การลงคะแนน โดยทำให้ผู้นำต้องปรับนโยบายของตนเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่ม LGBT การลงคะแนนเสียงจึงมีความสำคัญมากเนื่องจากสามารถกำหนดความเป็นไปของรัฐบาลหรือการปกครองได้ในทันทีทันใด การเป็นเจ้าของหน้าที่พรรคการเมืองและผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งหมายถึง การเข้าร่วมในพรรคการเมืองทั้งในช่วงระหว่างการเลือกตั้งและในการรณรงค์หาเสียง การบริจาคเงินช่วยเหลือแก่พรรคและผู้สมัครรับเลือกตั้ง การชักชวนกลุ่ม LGBT ไปลงทะเบียนเพื่อสิทธิในการลงคะแนนเสียง การเข้าร่วมและสนับสนุนพรรคการเมือง การพยายามชักชวนกลุ่ม LGBT ให้ลงคะแนนเสียงแก่พรรคหรือผู้สมัครที่ตนชอบ การลงสมัครรับเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าวต้องอาศัยความตื่นตัวและสนใจอย่างแท้จริงบุคคลที่มีรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองจัดเป็นพวกที่ขึ้นเวทีต่อสู้ทางการเมืองในขณะที่คนส่วนมากจะมีบทบาทเป็นเพียงผู้เฝ้าดู คอยตัดสินว่าใครจะเป็นผู้ชนะด้วยการลงคะแนนให้คนที่ตนชอบ การเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน การเข้าร่วมในการก่อตั้งกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาของสังคมหรือร่วมมือกับกลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว เพื่อมีบทบาทเกี่ยวกับกิจกรรมสาธารณะหรือติดต่อกับทางราชการในเรื่องปัญหาสังคม ผู้ที่มีบทบาทในชุมชนจึงเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นสูงและมี

ระดับความผูกพันทางใจกับชุมชนสูง อย่างไรก็ตามผู้ที่มิบทบาทในชุมชนนี้แตกต่างจากเจ้าหน้าที่พรรคและเจ้าหน้าที่ รณรงค์หาเสียงในแง่ ที่ มีความเกี่ยวข้องในพรรคการเมือง และการช่วยรณรงค์หาเสียงน้อยกว่าเจ้าหน้าที่พรรคและเจ้าหน้าที่รณรงค์หาเสียงดังกล่าวมาแล้ว

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลและได้นำประเด็นสำคัญ ๆ สรุปได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

“มีส่วนร่วมในการแนะนำให้ไปใช้สิทธิ รักษาสิทธิของตนเอง เลือกคนดีเข้าในสภา โดยเลือก ผลงานหรือเลือกคนในชุมชนที่เป็นคนดีเพื่อพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ การเข้าร่วมรณรงค์ให้ชุมชนไปใช้สิทธิของตนเอง ติดตามข่าวสารทางการเมืองและติดตามการเมือง ให้ความร่วมมือในการรณรงค์การเลือกตั้งในระดับต่างๆ ตามบทบาทหน้าที่ของตนเองในการพัฒนาวัด พัฒนาชุมชน สังคมให้น่าอยู่”^{๕๗}

“มีส่วนร่วมในทางการเมืองในการรณรงค์ การไปใช้สิทธิ รักษาสิทธิของตนเองในชุมชน และสังคม พร้อมแสดงธรรมเรื่องประชาธิปไตยในครอบครัวเชื่อมโยงถึงชุมชนและประเทศชาติให้คนในชุมชนฟัง ให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นตามหลักประชาธิปไตย พร้อมรณรงค์การเลือกตั้งตามบทบาทหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดและเกิดประโยชน์สูงสุด”^{๕๘}

“การร่วมรณรงค์การเลือกตั้งเข้าไปมีบทบาทในการแนะนำให้คนรอบข้างไปใช้สิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียง ตามสิทธิและบทบาทหน้าที่ของตนในการเข้าร่วมรณรงค์การเลือกตั้ง ตามบทบาทหน้าที่ที่ตนพึงมี พร้อมปฏิบัติตามกฏกติกาของกฎหมายในการรณรงค์การเลือกตั้งเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”^{๕๙}

“การเคลื่อนไหวทางการเมืองกลุ่ม LGBT ในการร่วมรณรงค์เลือกตั้งเป็นการเคลื่อนไหวด้านสิทธิความหลากหลายทางเพศโดยเลือกพรรคการเมืองที่มีนโยบาย LGBT เป็นนโยบายที่เป็นการตื่นตัวทางสังคม”^{๖๐}

“เรื่อง LGBT เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเมือง แต่เราไม่เอาเรื่องของ LGBT มาเป็นเรื่องของการแสวงผลประโยชน์ทางการเมือง โดยเฉพาะการเลือกตั้งครั้งที่จะถึงนี้ เพราะเรื่องนี้เราคงไม่ได้มองแค่เรื่องคะแนนเสียง”^{๖๑}

“การรณรงค์ทางการเมืองนับได้ว่าเป็นภารกิจหน้าที่หนึ่งที่กลุ่ม LGBT ให้ความสนใจ เนื่องจากต้องการเลือกผู้แทนของตนเข้ามาทำหน้าที่เป็นปากเสียง เข้ามาทำหน้าที่แก้กฎหมายต่าง ๆ ให้เกิดความเท่าเทียม โดยเฉพาะพรรคก้าวไกล ซึ่งมีนักการเมืองที่เข้าใจความต้องการของกลุ่มและเป็นพรรคการเมืองที่ให้ความสำคัญกับกลุ่ม LGBT”^{๖๒}

^{๕๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๕๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๓ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๕๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๔ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕.

^{๖๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๕ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๖๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๘ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๖๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๗ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

“การขับเคลื่อนทางด้านสิทธิทางพลเมืองของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ การมีค่านำหน้านามตามเพศสภาพที่ถูกต้องนั้นเป็นสิ่งที่เหมาะสม แต่ปัจจุบันนานาชาติประเทศทั่วโลกเพศไม่ได้จำกัดอยู่ในกรอบแค่ความเป็นหญิงและชายเท่านั้น แต่รวมไปถึงผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศที่อยู่ในสังคมนั้น ๆ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงต้องการเลือกผู้แทนเข้ามาทำหน้าที่เป็นตัวแทนของเรากลุ่มจึงเข้าร่วมรณรงค์ทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง”^{๖๓}

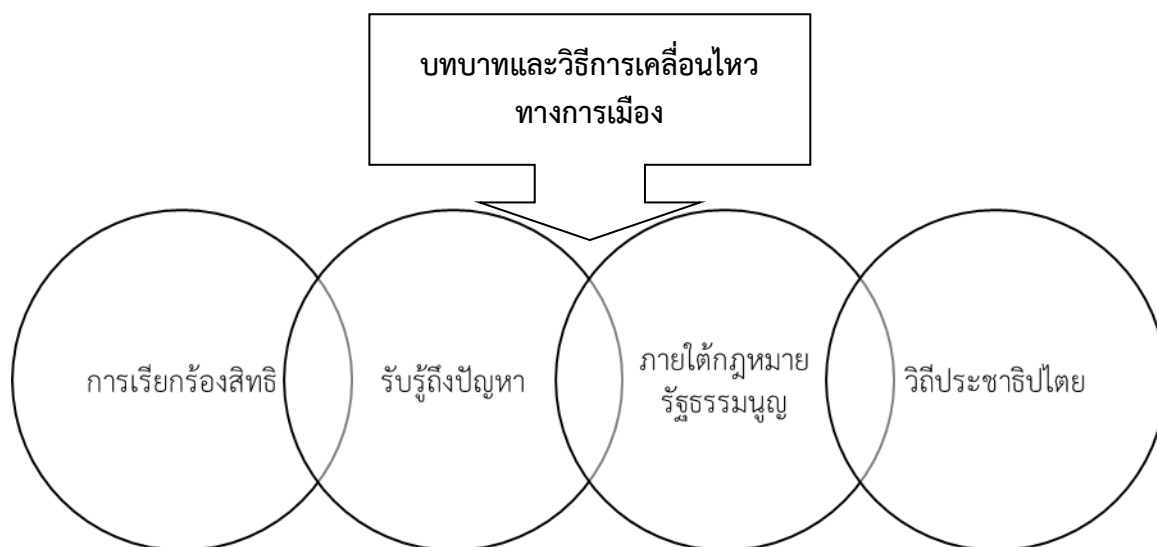
“การเรียกร้องสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศนั้นจะต้องรับรู้ถึงปัญหาของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ การรับรู้ถึงปัญหาที่จะนำไปสู่การขับเคลื่อนนั้นสิ่งสำคัญคือช่องทางสื่อสารไปยังองค์กรที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนเพื่อสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ เมื่อพูดถึงเรื่องช่องทางสื่อสารนั้นแน่นอนว่า สื่อ ที่ทำหน้าที่นำเสนอข่าวสารส่งผลกระทบต่อรับรู้เป็นอย่างมาก การรณรงค์ทางการเมืองผ่านการสื่อสารก็เป็นสิ่งสำคัญของกลุ่มเช่นกัน”^{๖๔}

“การขับเคลื่อนในเรื่องของสิทธิให้กับบุคคลผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ตลอดจนพัฒนาการขับเคลื่อนโดยเครือข่าย“BEING LGBT IN ASIA” ที่จะพยายามพัฒนาการเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศเพื่อนำเสนอนโยบายและกิจกรรมในบริบทของการพัฒนาโดยผ่านกระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมและใช้นวัตกรรมใหม่ๆที่เกิดขึ้นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ”

สรุปได้ว่า บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT การร่วมรณรงค์เลือกตั้งเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง การเรียกร้องสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศนั้นจะต้องรับรู้ถึงปัญหาของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ การรับรู้ถึงปัญหาที่จะนำไปสู่การขับเคลื่อนนั้นสิ่งสำคัญคือช่องทางสื่อสารไปยังองค์กรที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนเพื่อสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศพร้อมติดตามข่าวทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญที่เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ เพื่อพัฒนาประเทศให้มีความเจริญในด้านการเมืองการปกครองตามวิถีประชาธิปไตย ดังแผนภาพที่ ๔.๕

^{๖๓}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๖ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๖๔}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๓ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

แผนภาพที่ ๔.๖ การร่วมรณรงค์เลือกตั้ง
ที่มา : สังเคราะห์แผนภาพโดยผู้วิจัย

๔.๓.๓ บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมาด้านชุมชนทางการเมือง

การชุมนุมทางการเมืองของกลุ่ม LGBT เกิดจากการขับเคลื่อนของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศเพื่อเรียกร้องสิทธิของตนเองให้ได้รับสิทธิเท่าเทียม แต่เนื่องด้วยปัญหาที่กฎหมายไม่รองรับ ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศจำนวนมากจึงต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดจากความไม่เท่าเทียมและการละเมิดสิทธิมนุษยชนในหลากหลายบริบท รวมถึงกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศซึ่งกลัปกลายเป็นตัวตลก จนกระทั่งมีการเคลื่อนไหวทางสังคมโดยกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อสรรหาคำที่ไม่ให้เกิดการตีตราและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จนการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศได้มีการออกมาขับเคลื่อนสิทธิมากขึ้นเพราะผู้มีความหลากหลายทางเพศปัจจุบันมีการเปิดเผยตัวเพิ่มมากขึ้น เป็นการขับเคลื่อนการเมืองภาคประชาชนที่สำคัญมีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นไปในลักษณะของการขับเคลื่อนเพื่อสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศและเพื่อการอยู่รอดมีตัวตนในพื้นที่สังคมเนื่องจากกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศยังถูกเลือกปฏิบัติไม่ว่าจะเป็น ภาคเอกชน ภาครัฐสถานศึกษา หรือแม้กระทั่งในครอบครัวจึงมีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรขึ้นมาเพื่อเป็นตัวแทนในการขับเคลื่อนเรียกร้องสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ มีการเปิดเวทีสาธารณะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเมือง เรื่องสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศที่ควรจะได้รับ จึงเกิดการรวมกลุ่มเพื่อเป็นพลังในการต่อสู้เพราะนอกจากจะเป็นการให้รัฐยอมรับแล้วยังเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงนโยบายและความคุ้มครองทางด้านกฎหมายของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ แต่การเปลี่ยนแปลงเมื่อมีพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๙ เกิดขึ้นก็ยังมีได้ครอบคลุมไปทั้งหมด เพราะ

ในรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๗ ระบุว่าชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน แต่นั่นหมายถึงผู้ที่เป็นเพศธรรมชาติโดยกำเนิดเท่านั้น

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลและได้นำประเด็นสำคัญ ๆ สรุปได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

“ประเด็นสิทธิในการใช้สิทธิมนุษยชนที่เป็นสากล ประเด็นสิทธิความเสมอภาคและการไม่ถูกเลือกปฏิบัติประเด็นสิทธิในการรับรองทางกฎหมาย ประเด็นสิทธิในการทำงาน ประเด็นสิทธิในการก่อตั้งครอบครัว ประเด็นสิทธิในการจัดให้มีมาตรฐานสูงสุดด้านสุขภาพ”^{๖๕}

“ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศจำนวนมากจึงต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดจากความไม่เท่าเทียมและการละเมิดสิทธิมนุษยชนในหลากหลายบริบทเมื่อเราได้รับผลกระทบ เราก็ต้องออกมาเรียกร้องสิทธิของเรา ทั้งจากการแสดงออกทางการเมือง และการแสดงออกเพื่อเรียกร้องให้ทุกคนมาสนใจ”^{๖๖}

“การเรียกร้องของกลุ่ม LGBT มีเป้าหมายเพื่อต่อสู้เคลื่อนไหวเรียกร้องในสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันในสังคม การแสดงออกถึงตัวตนที่ถูกสังคมเบียดขับให้เป็นชายขอบในสังคม และการทำความเข้าใจกับสังคมว่าผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศไม่ใช่กลุ่มที่แปลกแยก”^{๖๗}

“การตั้งกลุ่มหรือองค์กรขึ้นมาเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือเพื่อขับเคลื่อนสิทธิให้กับผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งสิ่งที่เห็นได้ชัดของสังคมไทยในยุคดังกล่าว คือเรื่องของการได้รับความรู้ ที่ถูกต้องเกี่ยวคนที่เป็นกะเทยหรือหญิงข้ามเพศจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนรวมถึงสาธารณชนทั่วไป และเพื่อให้ได้รับสิทธิทางการเมืองด้วย”^{๖๘}

“การเดินขบวนประท้วงเป็นการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มเพื่อแสดงถึงความต้องการในการแก้ไขกฎหมายเพื่อสร้างความเท่าเทียมทั้งเรื่องการแต่งกายตามเพศสภาพหรือกฎระเบียบของสังคมที่เรียกร้องให้เกิดการยอมรับ”^{๖๙}

“เป็นการเรียกร้องมพลกลุ่ม LGBT ทางสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ โดยสื่อที่เรียกรวมพลหรือกระจายข่าวได้อย่างรวดเร็วและเป็นที่ยอมรับอย่างมากคือ ทวิตเตอร์และเฟซบุ๊กเพื่อการกระจายข่าวสารต่าง ๆ เพื่อปราศรัยเกี่ยวกับปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเพศ รวมถึงปัญหาอำนาจนิยมจนนำไปสู่ความรุนแรง”^{๗๐}

^{๖๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๖๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๒ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๖๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๔ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๖๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๖ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๖๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๙ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๗๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๗ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

“การเคลื่อนไหวของกลุ่ม LGBT นั้น มีการเคลื่อนไหวแบบปกติเหมือนกับขบวนการเคลื่อนไหวอื่น ๆ ทางการเมือง เช่น การเดินประท้วง การชุมนุม และการประกาศแถลงการณ์แต่ทางกลุ่มได้มีการเคลื่อนไหวที่มีความพิเศษและโดดเด่นที่แสดงถึงจุดยืนและความต้องการกลุ่ม LGBT”^{๗๑}

“กลุ่ม LGBT ยังมีการเคลื่อนไหวทางการเมืองด้วยการการชู ๓ นิ้ว การแสดงออกทางสัญลักษณ์เพื่อแสดงออกในการต่อต้านอำนาจเผด็จการ โดยสัญลักษณ์ของการต่อสู้กับเผด็จการเพื่อต่อต้านการทำให้รัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ทำให้นักกิจกรรมประชาธิปไตยที่ออกมาชุมนุมประท้วงอย่างต่อเนื่อง”^{๗๒}

“การชุมนุมทางการเมืองนั้นเป็นกิจกรรมของกลุ่ม LGBT ทุกคนที่แสดงออกทางความคิดเห็นและอุดมการณ์ทางการเมืองที่เหมือนกันและคล้ายคลึงกัน ในฐานะที่เป็นตัวแทนของกลุ่มก็ได้ชี้แนะในเรื่องครรลองธรรม การปฏิบัติปฏิบัติชอบ เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยอย่างมั่นคง”^{๗๓}

“การชุมนุมทางการเมือง เป็นเรื่องสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลและการมีอุดมการณ์เดียวกันมีจุดมุ่งหมายเดียวกันในการเรียกร้องประชาธิปไตย เพื่อความมั่นคงของประเทศชาติ แต่อยู่ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญและเคารพกฎระเบียบของสังคม”^{๗๔}

“การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นนั้นเป็นเรื่องประชาธิปไตย ถ้าทุกคนมีความคิดเห็นไม่ตรงกันและเกิดการชุมนุมทางการเมืองเพื่อเรียกร้องสิทธิและรักษาผลประโยชน์ของตนเองและสังคม เกิดพลังความสามัคคี อุดมการณ์ การชุมนุมเพื่อเรียกร้องความยุติธรรม หรือขอธรรมภายใต้กฎหมายของสังคมและกฎหมายรัฐธรรมนูญ สังคมก็จะพัฒนาอย่างมั่นคงโดยการยอมรับฟังเสียงต่าง ๆ จากกลุ่ม LGBT และนำมาปรับปรุง พัฒนาและแก้ไขเพื่อผลประโยชน์ของส่วนร่วม”^{๗๕}

“เมื่อมีการชุมนุมทางการเมืองเกิดขึ้น กลุ่ม LGBT แสดงว่ามีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน แต่ต้องเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น โดยเข้าใจกฎหมายทางการเมืองและการชุมนุมทางการเมือง ต้องอาศัยหลักการ เหตุผล ความถูกต้อง ความยุติธรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยให้เจริญก้าวหน้า ทางด้านการเมืองการปกครองตามวิถีประชาธิปไตยของไทยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”^{๗๖}

“ในการชุมนุมทางการเมือง เป็นการแสดงออกทางการเมืองของกลุ่ม LGBT เพื่อรักษาสิทธิเสรีภาพของตนเองและผลประโยชน์ของส่วนร่วมพร้อมตรวจสอบการทำงานของผู้นำของชุมชน สังคม ประเทศ ให้เกิดความมั่นคงทางการเมือง”^{๗๗}

“การที่กลุ่ม LGBT มีความสนใจทางการเมืองการปกครองและร่วมกันแสดงออกทางการเมืองในการร่วมกันชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตย เกิดการแสดงออกทางการเมืองที่มีความคิดเห็น

^{๗๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๒ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๗๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๓ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๗๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๕ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๗๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๓ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

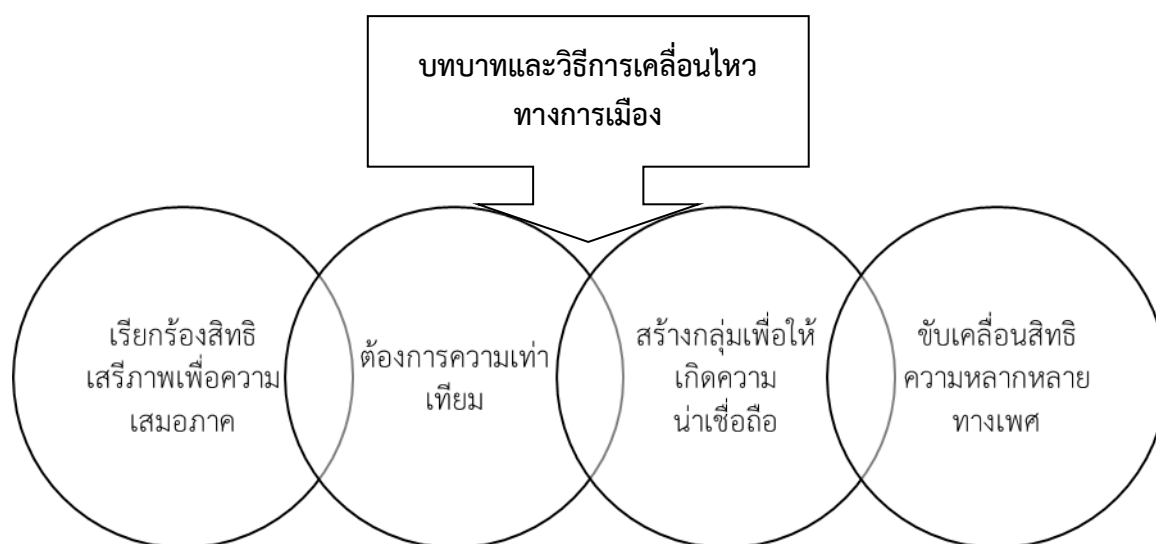
^{๗๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๕ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๗๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๘ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๗๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๐ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

ที่แตกต่าง เป็นกระจุกเงาที่สะท้อนการบริหารชุมชน สังคมและประเทศ ให้มีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาประเทศเสียสละส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนร่วม ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ”^{๗๘}

สรุปได้ว่า การชุมนุมทางการเมืองของกลุ่ม LGBT เกิดจากการขับเคลื่อนของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศเพื่อเรียกร้องสิทธิของตนเองให้ได้รับสิทธิเท่าเทียม แต่เนื่องด้วยปัญหาที่กฎหมายไม่รองรับ ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศจำนวนมากจึงต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดจากความไม่เท่าเทียมและการละเมิดสิทธิมนุษยชนในหลากหลายบริบท การเรียกร้องของกลุ่ม LGBT มีเป้าหมายเพื่อต่อสู้เคลื่อนไหวเรียกร้องในสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันในสังคม การตั้งกลุ่มหรือองค์กรขึ้นมาเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือเพื่อขับเคลื่อนสิทธิให้กับผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ดังแผนภาพที่ ๔.๖

แผนภาพที่ ๔.๗ การชุมนุมทางการเมือง
ที่มา : สังเคราะห์แผนภาพโดยผู้วิจัย

๔.๓.๔ บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมาด้านการตัดสินใจในทางการเมือง

การเมืองเป็นเรื่องของการแสวงหาอำนาจและใช้อำนาจเพื่อจัดสรรผลประโยชน์หลักการนี้นำไปสู่ในลักษณะเป็นกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT เกิดจากความสนใจการเมือง การหาความรู้ทางการเมือง การพูดคุยเรื่องการเมืองการวิพากษ์วิจารณ์การเมือง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเคลื่อนไหวทางการเมืองการเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง การชุมนุมทางการเมือง การประท้วง การเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง การได้รับตำแหน่งทางการเมือง การแสดงบทบาทของนักการเมือง เป็นต้น เหล่านี้หากเป็นไปตามความหมายของการเมืองตามระบบ

^{๗๘}สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

ประชาธิปไตยในลักษณะที่พึงประสงค์ การใช้เหตุผลในการตัดสินใจหรือข้อขัดแย้งระหว่างกัน การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีสติสัมปชัญญะ ปราศจากอคติ และมีความอดทนต่อความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตน ความมีน้ำใจประชาธิปไตย ยอมรับเหตุผลที่น่าเชื่อถือกว่ายอมรับเสียงข้างมาก เคารพในศักดิ์ศรี สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน มีจิตใจกว้างขวางพร้อมที่จะยอมรับการวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น และพร้อมที่จะปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ ความสนใจกิจการบ้านเมืองและเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการรู้จักประนีประนอมมากกว่าที่จะตั้งต้นเอาชนะกัน โดยอาศัยการชั่งใจการมองโลกในแง่ดี สมาชิกของสังคมประชาธิปไตยจะต้องมีศรัทธาและความหวังต่อชีวิตเสมอ ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลและได้นำประเด็นสำคัญ ๆ สรุปได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

“มีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่ม LGBT โดยการแสดงธรรมเรื่องคุณธรรมในความดี และให้สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย ในการสรรหา คนดี ขยัน ซื่อสัตย์ เสียสละและมีจิตอาสาพัฒนา โดยตัดสินใจลงคะแนนเสียง เลือกคนดีในการเป็นผู้นำเพื่อพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศ ทำคุณประโยชน์ให้ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เพื่อเป็นหลักในการวางรากฐานประชาธิปไตยที่ดี”^{๗๙}

“มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการแนะนำให้กลุ่ม LGBT และคนใกล้ชิดเลือกคนดี มีคุณธรรม เสียสละ มีจิตอาสา ช่วยเหลือชุมชน สังคมและประเทศ ทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาชุมชน สังคม เสียสละเพื่อการพัฒนา เลือกคนที่มีวิสัยทัศน์ คุณวุฒิ และซื่อสัตย์สุจริต กล้าคิดกล้าทำ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี”^{๘๐}

“ตัดสินใจมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เน้นการสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจ ในการเสนอทางเลือก และการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างทางการเมือง เพื่อให้กลุ่ม LGBT สามารถตัดสินใจตามความคิดเห็นของตนเอง อย่างมีเหตุผล เคารพการตัดสินใจของตนเองและผู้อื่น มีคุณธรรมจริยธรรม ในการตัดสินใจทางการเมืองในระดับต่าง ๆ”^{๘๑}

“การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งระบอบประชาธิปไตยนั้นมีหลักการสำคัญที่ให้กลุ่ม LGBT เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ใช้สิทธิ และมีเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกัน มีกิจกรรมทางการเมือง การตัดสินใจทางการเมืองโดยดูจากการเป็นผู้นำที่ดี ทำงานดี เสมอต้นเสมอปลาย มีภาวะผู้นำที่ดี เสียสละส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม”^{๘๒}

“กลุ่ม LGBT มีส่วนร่วมในการลงคะแนนเสียงในการเลือกผู้นำทางการเมือง ตามระบอบประชาธิปไตย เข้าร่วมรับฟังนโยบายของแต่ละพรรค ก่อนการตัดสินใจลงคะแนนเสียง โดยการไปใช้สิทธิใช้เสียงเลือกตั้งในระดับต่างๆ ผ่านกระบวนการคิด การฟังจากผู้รู้ในหลายๆทางก่อนการตัดสินใจ

^{๗๙} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๘๐} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๔ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๘๑} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๖ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๘๒} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๕ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

ลงคะแนนเสียง เลือกผู้นำ ที่มีพร้อมด้านคุณวุฒิ วิทยุฒิ ที่จะช่วยเหลือสังคม เสียสละเวลาเพื่อประโยชน์ส่วนร่วม พัฒนาชุมชน สังคมและประเทศพัฒนาชาติให้ยั่งยืน”^{๘๓}

“กลุ่ม LGBT มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ใช้สิทธิลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง โดยพิจารณาจากการเสียสละ กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ มีนโยบาย มีความรู้ มีคุณธรรม ก่อนการตัดสินใจลงคะแนนเสียง พร้อมฟังนโยบายและแนวทางในการพัฒนาชุมชน ประเทศก่อนการตัดสินใจทางการเมือง การใช้สิทธิลงคะแนนเสียงให้กับบุคคลที่จะเป็นผู้นำในระดับต่าง ๆ”^{๘๔}

“ตัดสินใจทางการเมืองโดยพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้สมัครและนโยบายพร้อมบุคลิกภาพความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รับฟังความคิดเห็นทุก ๆ คน เป็นคนดีมีคุณธรรม อุทิศเวลาเพื่อประโยชน์สุข โดยรวม มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีภาวะผู้นำที่ดีในการที่จะดำรงตำแหน่งทางการเมืองการปกครองของไทยตามหลักอริปไตย”^{๘๕}

“สังคมไทยในปัจจุบันถึงแม้ว่าจะมีการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ผลักดันให้กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ ได้รับสิทธิเสรีภาพเช่นเดียวกับกลุ่มคนทั่วไปก็ตาม แต่สิ่งเราที่เห็นยังพบว่าสิทธิดังกล่าวเต็มไปด้วยข้อจำกัด เกิดการต่อต้านจากกลุ่มที่ไม่เห็นด้วย เกิดการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมด้วยเหตุผลของอัตลักษณ์ทางเพศ เพราะสังคมยังเชื่อว่ามีเพียงเพศชายและหญิงเท่านั้น จนทำให้คนกลุ่มนี้ต้องเผชิญหน้ากับการถูกกระทำและถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งยังถูกการตีตราจากทางสังคมโดยสิ้นเชิง การกระทำดังกล่าวถือได้ว่าขัดต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ที่วางหลักไว้ว่าทุกคนย่อมมีสิทธิและอิสรภาพทั้งปวงตามที่กำหนดไว้ในปฏิญญานี้โดยปราศจากการแบ่งแยก”^{๘๖}

“ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีการยอมรับ สนับสนุน และเคารพในสิทธิความเท่าเทียมต่อกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ นับว่าเป็นพัฒนาการที่ดี สังคมเกิดความเข้าใจมีความเปิดกว้างมากขึ้นกว่าแต่ก่อนเป็นอย่างมากเห็นได้จากการที่มีตัวแทนของกลุ่ม LGBT ได้รับการเลือกตั้งเข้าเป็นผู้แทนเพื่อเข้าไปผลักดันให้เกิดกฎหมายที่ชอบธรรม”^{๘๗}

“ในส่วนของประเทศไทยนั้นถึงแม้ว่าหลายคนอาจมองว่าภาพของสังคมไทยค่อนข้างจะมีเสรีเปิดกว้างให้กับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ สามารถเข้าไปเป็นนักการเมืองหรือสามารถใช้ชีวิตได้อย่างเปิดเผยก็ตามแต่ในความเป็นจริงแล้วสังคมยังมีการปิดกั้นต่อกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ และยังไม่ยอมรับกับกลุ่มคนเหล่านี้อย่างเต็มที่หรือมีการยอมรับแต่ก็เป็นไปอย่างมีเงื่อนไข”^{๘๘}

^{๘๓} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๓ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๘๔} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๒ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

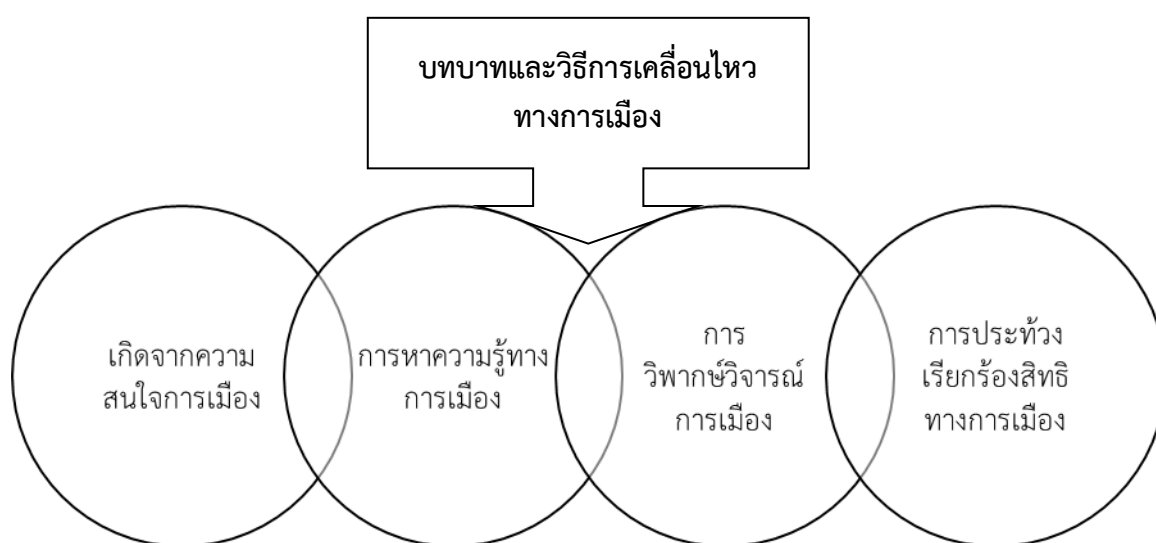
^{๘๕} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๙ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๘๖} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๔ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๘๗} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๓ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

^{๘๘} สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ลำดับที่ ๑๑ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖.

สรุปได้ว่า การตัดสินใจในทางการเมืองเป็นเรื่องของการแสวงหาอำนาจและใช้อำนาจ เพื่อจัดสรรผลประโยชน์หลักการนี้นำไปสู่ในลักษณะเป็นกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT เกิดจากความสนใจการเมือง การหาความรู้ทางการเมือง การพูดคุยเรื่องการเมืองการวิพากษ์วิจารณ์การเมือง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเคลื่อนไหวทางการเมืองการเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง การชุมนุมทางการเมือง การประท้วง การเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง การได้รับตำแหน่งทางการเมือง การแสดงบทบาทของนักการเมือง กลุ่ม LGBT มีส่วนร่วมในการลงคะแนนเสียงในการเลือกผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย เข้าร่วมรณรงค์นโยบายของแต่ละพรรคก่อนการตัดสินใจลงคะแนนเสียง โดยการไปใช้สิทธิใช้เสียงเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ ดังแผนภาพที่ ๔.๗

แผนภาพที่ ๔.๘ การตัดสินใจในทางการเมือง
ที่มา : สังเคราะห์แผนภาพโดยผู้วิจัย

๔.๔ ผลสะท้อนการเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

การเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมาได้เข้าร่วมกลุ่มเพื่อเคลื่อนไหวทางการเมืองกับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศดังกล่าวโดยเฉพาะกลุ่ม LGBT ในสังคมไทยได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แบ่งออกเป็นสองช่วงในวันนี้ ซึ่งกลุ่ม LGBT ในสังคมไทยนั้นมีทั้งกลุ่ม LGBT ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองและเป็นสมาชิกของกลุ่มเสื้อเหลืองและเสื้อแดง มีทั้ง LGBT หรือสมาคมสิริรุ่งแห่งประเทศไทย ที่เป็นสมาชิกหรือมีแนวคิดไปทางซ้ายใดช่วงหนึ่งทางการเมืองที่ตระหนักรู้และเข้าใจในจุดยืนหรืออุดมการณ์ทางการเมืองของตนเองและที่ยังไม่รู้ไม่แน่ใจหรือยังไม่เปิดเผยจุดยืนและอุดมการณ์ทางการเมือง จึงเป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่ม LGBT ในสังคมไทยที่จัดได้ว่ามีจุดยืนทางการเมืองโดยส่วนตัวอยู่ในใจของแต่ละบุคคลอย่างชัดเจนทั้งหมดนี้ ตรงข้ามกันแต่เมื่อมีการเคลื่อนไหวของกลุ่ม LGBT ด้วยกันเองในสังคมไทย อาทิ การเรียกร้องเพื่อความเสมอภาคทางสังคมของ LGBT ในการสมรสในสังคมอย่างถูกต้องตามกฎหมาย หรือการเรียกร้องเพื่อให้เกิดการ

เพิ่มโอกาสให้กับกลุ่ม LGBT ได้มีโอกาสเท่าเทียมกับเพศกระแสหลักในสังคม เป็นต้น กลุ่ม LGBT ในสังคมแม้จะไม่มีใครรู้จักกันมาก่อน หรือรู้จักยืนหรืออุดมการณ์ทางการเมืองของกันและกันมาก่อน หรือรู้อยู่แล้วว่าใครมีจุดยืนที่เหมือนหรือตรงข้ามกับตัวตน กลับสะท้อนภาพของความเป็นหนึ่งเดียว (United) โดยร่วมมือกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเพื่อเรียกร้องและดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ LGBT ได้มีพื้นที่ในสังคมได้อย่างไม่มีการแบ่งขั้วทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งอาจมีปัจจัยภายในกลุ่ม กระบวนการ หรือเงื่อนไขบางอย่างที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่มรูปแบบนี้ขึ้นได้

๔.๔.๑ การเคลื่อนไหวทางการเมืองภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งและภาวะการแบ่งขั้วทางการเมือง

ความเป็นปกติของการแบ่งขั้วทางการเมืองในสังคมประชาธิปไตยก็คือ การเปิดให้เห็นถึงความเสมอภาคของจุดยืนทางการเมืองที่แตกต่างกัน โดยมีเสรีภาพและระเบียบเป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดการดำรงอยู่ของจุดยืนทางการเมืองนั้น ๆ อย่างชัดเจน เพราะว่าคุณค่าพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตยจะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพนอกเหนือจากเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคแล้ว คงต้องเป็นสังคมพหุนิยม ซึ่งเป็นสังคมอันเต็มไปด้วยความหลากหลายในด้านทัศนคติทางสังคมการเมือง โดยที่ทัศนคติดังกล่าวจะแลกเปลี่ยน ตรวจสอบและถ่วงดุลกันระหว่างกัน เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาในสังคมการเมือง ตลอดจนวางแนวทางของการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ทุก ๆ คนมีความเท่าเทียมกันอย่างเป็นธรรม โดยไม่มีความจำเป็นอันใดที่จะต้องอ้างอิงบุคคลเร้นรัฐเพื่อเป็นแหล่งที่มาของความชอบธรรม

สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ถือเป็นองค์กรของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ โดยเฉพาะกลุ่ม LGBT หน่วยงานแรกที่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลถูกต้องตามกฎหมาย จึงทำให้การเคลื่อนไหวและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรนั้นมีพลังหรือแรงขับที่เด่นชัดมากขึ้น แต่ก็ไม่สามารถที่จะดำเนินการต่าง ๆ โดยลำพังได้ จำเป็นต้องมีการผนึกกำลังและการระดมความคิดเห็นเพื่อการสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน ระหว่างองค์กรภายใต้ชื่อ “เครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศ” ที่เป็นการรวมตัวขององค์กรที่มีการเคลื่อนไหว หรือขับเคลื่อนประเด็นทางเพศในสังคมไทยมารวมตัวกันเพื่อหารือ และกำหนดแนวทางในการเคลื่อนไหว และการจัดกิจกรรมในด้านต่าง ๆ เพื่อสร้างพื้นที่ทางสังคมและผลประโยชน์ร่วมกัน โดยวิธีการประชุมเพื่อหารือ จัดตั้งประเด็น กำหนดกิจกรรม แนวทางการดำเนินการ ตลอดจนหาองค์กรผู้เป็นตัวแทนหรือ “หัวเรือใหญ่” ในการดำเนินกิจกรรม ภายใต้ชื่อเครือข่ายของผู้มีความหลากหลายทางเพศ การรวมตัวขององค์กรต่าง ๆ ภายใต้เครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศนั้น มิได้มีแต่ เฉพาะองค์กรของกลุ่ม LGBT ที่เข้าร่วมเท่านั้น หากแต่ยังมีองค์กรของผู้มีความหลากหลายทางเพศองค์กรอื่น ๆ อาทิ กลุ่มอัญจารี ที่รณรงค์ในส่วนหนึ่งของประเด็นหญิงรักหญิง ก็มีการเข้าร่วมหารือเพื่อการเคลื่อนไหวหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิทธิทางเพศ เพื่อ การยอมรับ ของความหลากหลายทางเพศจากคนในสังคม เพื่อเป็นการสร้างพื้นที่ และการมีตัวตนของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้ ตัวอย่างการร่วมกันขับเคลื่อนในร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตที่ร่วมกันผลักดันให้บุคคลเพศเดียวกันสามารถจดทะเบียนสมรสได้ เป็นต้น

กลุ่มเครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศที่ออกมาเคลื่อนไหวและเรียกร้องใน ประเด็นต่าง ๆ กับสังคม โดยเฉพาะเรื่องของสิทธิและเสรีภาพทางสังคมของผู้มีความหลากหลายทางเพศ รวมไปถึงการสร้างภาพลักษณ์ในเชิงบวกให้กับผู้มีความหลากหลายทางเพศ อันจะนำไปสู่กระบวนการสร้างการยอมรับและเปิดพื้นที่ให้ผู้มีความหลากหลายทางเพศโดยเฉพาะกลุ่ม LGBT ในสังคมได้มีที่ยืนและดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ซึ่งในการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ หรือ การรณรงค์นั้นสังคมส่วนใหญ่จะรับรู้เฉพาะในขั้นตอนของการกำหนดโครงการและการดำเนินงาน ภายหลังขั้นหรือเพื่อคัดเลือกตัวแทนแล้วเท่านั้น คนทั่วไปจะไม่ทราบถึงขั้นตอนการคัดเลือก ตัวแทนเพื่อมาดำเนินการว่ามีการคัดเลือกอย่างไร และเข้าใจว่าองค์กรหรือกลุ่มที่ออกมาดำเนินการนั้นคือเจ้าของโครงการและเป็นผู้ดำเนินการฝ่ายเดียว ทำให้มิติในการมองการทำงานของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยถูกมองว่าเป็นการแยกกันทำงานและไม่มีซึ่งเอกภาพไปในที่สุด

๔.๔.๒ กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ร่วมภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง

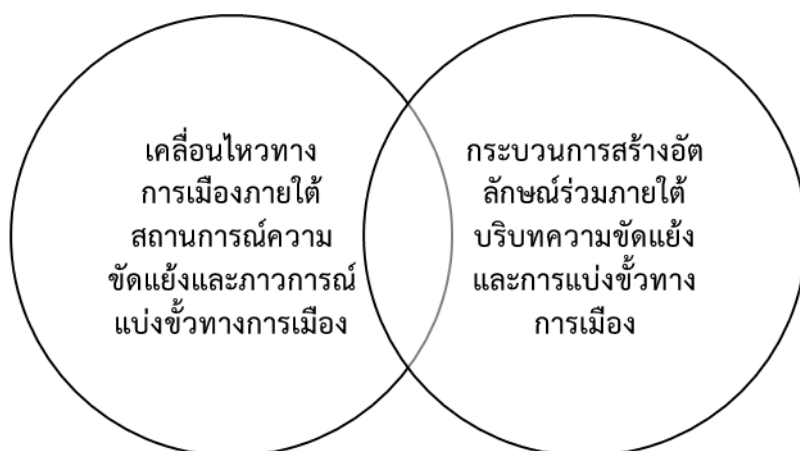
เมื่อพูดถึงประเด็นของอัตลักษณ์ของความเป็น LGBT สิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญโดยอัตลักษณ์ในระดับปัจเจกบุคคลนั้นเกิดขึ้นจากกระบวนการสร้างการตระหนักรู้ในตนเอง ที่เปรียบเทียบกับบุคคลอื่นว่าตนมีความแตกต่างกันอย่างไร มีเอกลักษณ์หรือความเป็นตัวตนที่แตกต่างจากคนอื่นนั้นอย่างไร ซึ่งอัตลักษณ์ของความเป็น LGBT ในระดับบุคคลนั้นผลการศึกษาพบว่า LGBT ในสังคมไทยได้ระบุถึงอัตลักษณ์ของความเป็น LGBT เพื่อใช้นิยามความเป็นตัวตนของตนเองเป็นไปในลักษณะของการผสมผสานกันระหว่างความเป็นชาย และความเป็นหญิงมาประกอบสร้างเข้าด้วยกันจนเกิดเป็นอัตลักษณ์ใหม่ โดยขึ้นอยู่กับบทบาททางเพศวิถี ว่าเป็นอย่างไร เช่น หากระบุบทบาททางเพศวิถีว่าตนเองเป็น LGBT ก็จะถูกค่านิยมและความคาดหวังจากสังคมโดยเฉพาะในสังคม LGBT ด้วยกันให้แสดงออกถึงความเป็นชายออกมาให้มากที่สุด การตกอยู่ในวาทกรรมของการแสดงออกถึงจริตที่เป็นไปในลักษณะผู้หญิง เป็นต้น

ในขณะที่อัตลักษณ์ในระดับกลุ่มหรืออัตลักษณ์ร่วมนั้นเกิดขึ้นจากการนำเอาอัตลักษณ์ระดับปัจเจกบุคคลที่รับรู้และมีการตระหนักที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันนั้นมาเป็นเครื่องมือในการสร้างอัตลักษณ์ร่วม โดยผ่านกระบวนการต่อยอดและการสร้างความรู้สึกร่วมกันของปัจเจกที่มีความเป็นตัวตนที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกันให้เกิดการตระหนักรู้และเน้นย้ำความเป็นตัวตนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จนเกิดการรวมตัวในเชิงของแนวร่วมขึ้นมาเพื่อแสดงจุดยืนและเคลื่อนไหวในสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นองค์กร กลุ่มแนวร่วมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาอย่างมากมาย

จากระดับของอัตลักษณ์ข้างต้นเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าพื้นฐานที่มาของอัตลักษณ์ร่วมของกลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ ซึ่งอาจหมายความรวมไปถึงกลุ่มทางชาติพันธุ์และอื่น ๆ อีกมากมายที่มีการก่อตัวและรวมกันเป็นกลุ่มนั้นมีพื้นฐานมาจากการสร้างการตระหนักรู้ในอัตลักษณ์ของระดับปัจเจกบุคคลก่อนถึงทั้งสิ้น เมื่ออัตลักษณ์ในระดับปัจเจกบุคคลมีความแน่นอนและมั่นคงจนเป็นที่ยอมรับและตระหนักรู้ร่วมกันในระดับหนึ่งแล้วก็จะเกิดการประสานทางอุดมการณ์หรือเงื่อนไขร่วมกันในประเด็นต่าง ๆ เพื่อสร้างและก่อให้เกิดการรวมตัวภายใต้ชุดความคิดที่อาจเรียกได้ว่าเป็น

“วาทกรรม” (Discourse) ชุดหนึ่งที่สังคมเป็นผู้สร้างเพื่อใช้เป็นแนวทางหรือการกำหนดสิ่งต่าง ๆ ในสังคมให้เกิดการยอมรับกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ร่วมของ LGBT ในสังคมไทยนั้น เริ่มจากการนิยามตนเองผ่านกระบวนการต่าง ๆ ในการสร้างอัตลักษณ์ของความเป็น LGBT ในระดับปัจเจกขึ้นมาเสียก่อน ดังที่ได้กล่าวไปในส่วนก่อนหน้านี้ โดยกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของความเป็น LGBT ในระดับปัจเจกนั้น ถูกสร้างขึ้นผ่านกระบวนการทางสังคมที่เป็นไปในแนวทางของแนวคิดเชิงประกอบสร้างทางสังคมที่นำเอาความเป็นตัวตนของเพศชายและเพศหญิงที่มีในแต่ละส่วนมาผสมผสานกันเพื่อสร้างความเป็นตัวตนใหม่ของ LGBT ขึ้นมา จากนั้นจึงพัฒนาและสร้างการรับรู้ในความเป็นตัวตนใหม่ดังกล่าวให้กลายเป็นภาพตัวแทน (Representative) ที่กลุ่มหรือสังคมรับรู้ (Recognition) หากพิจารณาตามหลักและธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ที่ต้องการมีสังคมและเพื่อนในสังคม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างปฏิสัมพันธ์กับคนในสังคมเพื่อสร้างสังคมขึ้น แต่เนื่องจากอัตลักษณ์ของความเป็น LGBT ที่สร้างขึ้นมานั้น ยังขาดองค์ประกอบในด้านของความแน่นอนของอัตลักษณ์อันเนื่องมาจากการนิยามความเป็นตัวตนหรืออัตลักษณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย อีกทั้งยังมีความทับซ้อนในส่วนของความเป็นชายและความเป็นหญิงปะปนกันจนไม่สามารถระบุได้ชัดเจน และประเด็นการยอมรับจากสังคมในฐานะของการเพศที่เกิดขึ้นใหม่และเป็นเพศปกติที่สังคมยอมรับ ซึ่งประเด็นของการยอมรับจากสังคม LGBT ในสังคมไทยยังคงประสบปัญหาด้านภาพลักษณ์ในแง่ลบของ LGBT ที่มีมาในอดีตและยากต่อการปรับทัศนคติ

สรุปได้ว่า การเคลื่อนไหวทางการเมืองภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งและภาวะการแบ่งขั้วทางการเมือง เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองในการตัดสินใจเพื่อสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรนั้น เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นผลกระทบจากมิติทางการเมืองอันเกิดจาก สถานการณ์ความขัดแย้งและสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมที่ทำให้เกิดการพิจารณาด้านอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้ที่จะมาร่วมงานว่าเป็นอย่างไร เหมือนหรือสอดคล้อง กันหรือไม่ ทั้งนี้ทำให้การทำงานขององค์กรภายในสังคมไทยถูกทำลายความเป็นชุมชนและความเหนียวแน่นออกไปกลายมาเป็นการเห็นพ้องในประเด็นร่วมเพื่อการสานผลประโยชน์ร่วมกัน มากกว่าที่จะอยู่ร่วมกันภายใต้อัตลักษณ์ร่วม ดังเช่นการรวมตัวกันในนามเครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศในช่วงแรกของการเกิดการเคลื่อนไหวของกลุ่ม LGBT ในสังคมไทย และกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ร่วมภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง ถูกสร้างขึ้นผ่านกระบวนการทางสังคมที่เป็นไปในแนวทางของแนวคิดเชิงประกอบสร้างทางสังคมที่นำเอาความเป็นตัวตนของเพศชายและเพศหญิงที่มีในแต่ละส่วนมาผสมผสานกันเพื่อสร้างความเป็นตัวตนใหม่ของ LGBT ขึ้นมา ดังแผนภาพที่ ๔.๘

แผนภาพที่ ๔.๙ ผลสะท้อนการเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการ LGBT
ที่มา : สังเคราะห์แผนภาพโดยผู้วิจัย

๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัย โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี บูรณาการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ “ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา” เพื่อศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา และผลสะท้อนการเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการ LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยได้องค์ความรู้ดังแผนภาพที่ ๔.๙

แผนภาพที่ ๔.๑๐ องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัย
ที่มา : สังเคราะห์แผนภาพโดยผู้วิจัย

๑. ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ด้านการเคลื่อนไหวร้องทุกข์หรือเรียกร้องให้รัฐเข้ามาแก้ไขปัญหาให้กับกลุ่มปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางเพศได้รับการหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นทางสังคมเป็นอย่างมากการจัดกิจกรรมทางการเมืองกลุ่ม LGBT เชื่อมโยงกับสถานการณ์การเมืองในปัจจุบัน ตัวแทนของกลุ่ม LGBT พยายามเข้ามาเรียกร้อง

สิทธิ์ การร้องเรียนร้องทุกข์ของกลุ่ม LGBT ถือเป็นเสียงสะท้อนให้รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐเข้ามา
มาร่วมกันแก้ไขปัญหาความเท่าเทียม

การเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐ สาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลให้แก่น
นำนิตินออกมาเคลื่อนไหว ทางการเมือง คือ ความไม่โปร่งใสในการทำงานของภาครัฐ เกิดข้อสงสัย
และขาดความเชื่อมั่น ในการปฏิบัติงานของภาครัฐในหลายด้าน การได้มาซึ่งอำนาจของรัฐในปัจจุบัน
การแก้ปัญหาของภาครัฐที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด ไม่ว่าจะปัญหาทางการเมือง
เศรษฐกิจและสังคมโดยมักจะแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุมากกว่าการเคลื่อนไหวเพื่อใช้สิทธิทางการเมือง
รวมกลุ่มจัดกิจกรรมทางการเมืองกลุ่ม LGBT เรียกร้องให้รัฐบาลรับข้อเสนอแนะข้อเรียกร้องหรือมอบ
หน่วยงานภาครัฐได้เข้ามาดูแลและแก้ไขปัญหาให้แก่กลุ่ม LGBT แบบรับฟังความคิดเห็นและดำเนิน
กิจกรรมต่าง ๆ การจัดกิจกรรมทางการเมืองช่วยให้รัฐแก้ปัญหาให้กลุ่ม LGBT ได้ด้วยความยุติธรรม
ภายใต้การบังคับใช้กฎหมาย สร้างความเท่าเทียมให้กับกลุ่ม LGBT

การประท้วงอำนาจรัฐและสร้างพลังอำนาจของผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติกลุ่ม LGBT การ
ประท้วงอำนาจรัฐและเรียกร้องให้มีการถ่ายโอนอำนาจรัฐเกิดจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม ความ
ยุติธรรม รัฐต้องกระจายอำนาจ การปฏิรูปกฎหมายยึดโยงอยู่กับหลักการประชาธิปไตยเพราะการ
เรียกร้องสิทธิและการพูดถึงความเท่าเทียมทางเพศเป็นเรื่องการเมืองด้วยในยุคของการเคลื่อนไหว
ทางสังคมรัฐจะต้องยอมรับว่าบทบาทของกลุ่ม LGBT คงจะต้องเพิ่มขึ้นด้วยการเคลื่อนไหวของภาค
ประชาสังคมที่เกิดขึ้นเป็นการต่อต้านอำนาจเหนือรัฐ รัฐจะต้องเข้าใจประเด็นเป้าหมายเปลี่ยนวิธีการ
ทำงานและพิจารณาว่าภาครัฐและกลุ่ม LGBT จะร่วมงานกันได้อย่างไร เป้าหมายของขบวนการทาง
สังคมในขณะนั้นคือการแสวงหาความเป็นธรรมทางสังคมเพื่อลดผลกระทบต่อการประท้วงอำนาจรัฐ

กลุ่ม LGBT ร่วมมือเชิงวิพากษ์กับรัฐและผูกพันในทางสร้างสรรค์ในกระบวนการใช้อำนาจ
ของประชาสังคม ไม่ขัดขวางการแสดงออกของกลุ่ม LGBT ขบวนการเคลื่อนไหว LGBT ในไทยมัก
พึ่งพิงกับระบบอุปถัมภ์ การเชื่อมโยงกับรัฐบาลอำนาจนิยมทำให้รู้สึกว่าการจะ
เคลื่อนไหวทางการเมือง การดำเนินการตรวจสอบอำนาจรัฐ กระบวนการใช้อำนาจรัฐ เป็นความ
เข้มแข็งทางการเมืองกลุ่ม LGBT กล้าตรวจสอบ วิจัยอย่างสร้างสรรค์แต่การคัดค้านอำนาจรัฐ จะ
เกิดเมื่อรัฐไม่เปิดพื้นที่ให้กลุ่ม LGBT วิจัยทางการเมือง กลุ่มต่อต้านต้องการแสดงออกทาง
การเมือง จะมีการรับและส่งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองโจมตีหรือสนับสนุนการดำเนินโครงการต่าง ๆ
ของรัฐ ข้อมูลนำไปสู่การแลกเปลี่ยนการเคลื่อนไหวทางการเมืองและทำกิจกรรมทางการเมืองแบบ
สร้างสรรค์

๒. บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมาด้าน
การติดตามข่าวสารทางการเมืองโดยการจัดตั้งกลุ่ม หรือเพจเกี่ยวกับการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ซึ่ง
การสร้างกลุ่มหรือเพจบนสื่อสังคมออนไลน์จะทำให้คนทั่วไปสามารถที่จะร่วมแสดงความคิดเห็น และ
เกิดอารมณ์ร่วมอีกทั้งเป็นการประชาสัมพันธ์ผลงานของกลุ่มทางการเมือง เพราะการสร้างข้อมูลควร
จะอยู่บนพื้นฐานของความจริง ผู้สร้างข้อมูลควรจะมีความจริงใจต่อผู้บริโภคข่าวสารไม่ก่อให้เกิดความ
เข้าใจผิด และต้องตระหนักถึงความถูกต้องเป็นหลักสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ตนเอง หรือกลุ่มทาง

การเมือง ซึ่งการสร้างฐานข้อมูลให้แก่ตนเอง หรือพรรคการเมืองจะทำให้ผู้คนรับรู้ข่าวสารได้อย่างกว้าง และสามารถพูดคุยสนทนาได้อย่างสะดวกรวดเร็ว อีกทั้งยังสร้างความเข้าใจที่ตรงกันได้ง่ายขึ้น

บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT การร่วมรณรงค์เลือกตั้งเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง การเรียกร้องสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศนั้นจะต้องรับรู้ถึงปัญหาของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ การรับรู้ถึงปัญหาที่จะนำไปสู่การขับเคลื่อนนั้นสิ่งสำคัญคือช่องทางการสื่อสารไปยังองค์กรที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนเพื่อสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศพร้อมติดตามข่าวทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญที่เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ เพื่อพัฒนาประเทศให้มีความเจริญในด้านการเมืองการปกครองตามวิถีประชาธิปไตย

การชุมนุมทางการเมืองของกลุ่ม LGBT เกิดจากการขับเคลื่อนของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศเพื่อเรียกร้องสิทธิของตนเองให้ได้รับสิทธิเท่าเทียม แต่เนื่องด้วยปัญหาที่กฎหมายไม่รองรับ ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศจำนวนมากจึงต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดจากความไม่เท่าเทียมและการละเมิดสิทธิมนุษยชนในหลากหลายบริบท การเรียกร้องของกลุ่ม LGBT มีเป้าหมายเพื่อต่อสู้เคลื่อนไหวเรียกร้องในสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันในสังคม การตั้งกลุ่มหรือองค์กรขึ้นมาเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือเพื่อขับเคลื่อนสิทธิให้กับผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ

การตัดสินใจในทางการเมืองเป็นเรื่องของการแสวงหาอำนาจและใช้อำนาจเพื่อจัดสรรผลประโยชน์หลักการนี้นำไปสู่ในลักษณะเป็นกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT เกิดจากความสนใจการเมือง การหาความรู้ทางการเมือง การพูดคุยเรื่องการเมืองการวิพากษ์วิจารณ์การเมือง การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การเคลื่อนไหวทางการเมืองการเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง การชุมนุมทางการเมือง การประท้วง การเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง การได้รับตำแหน่งทางการเมือง การแสดงบทบาทของนักการเมือง กลุ่ม LGBT มีส่วนร่วมในการลงคะแนนเสียงในการเลือกผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย เข้าร่วมรับฟังนโยบายของแต่ละพรรคก่อนการตัดสินใจลงคะแนนเสียง โดยการไปใช้สิทธิใช้เสียงเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ

๓. ผลสะท้อนการเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

การเคลื่อนไหวทางการเมืองภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งและภาวะการแบ่งขั้วทางการเมือง เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองในการตัดสินใจเพื่อสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรนั้นเห็นได้ชัดเจนว่าเป็นผลกระทบจากมิติทางการเมืองอันเกิดจาก สถานการณ์ความขัดแย้งและสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมที่ทำให้เกิดการพิจารณาด้านอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้ที่จะมาร่วมงานว่าเป็นอย่างไร เหมือนหรือสอดคล้อง กันหรือไม่ ทั้งนี้ทำให้การทำงานขององค์กรภายในสังคมไทยถูกทำลายความเป็นชุมชนและความเหนียวแน่นออกไปกลายมาเป็นการเห็นพ้องในประเด็นร่วมเพื่อการสานผลประโยชน์ร่วมกัน มากกว่าที่จะอยู่ร่วมกันภายใต้อัตลักษณ์ร่วม ดังเช่นการรวมตัวกันในนามเครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศในช่วงแรกของการเกิดการเคลื่อนไหวของกลุ่ม LGBT ในสังคมไทย และกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ร่วมภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง ถูกสร้างขึ้นผ่านกระบวนการทางสังคมที่เป็นไปในแนวทางของแนวคิดเชิงประกอบสร้างทางสังคมที่นำเอาความเป็นตัวตนของเพศชายและเพศหญิงที่มีในแต่ละส่วนมาผสมผสานกันเพื่อสร้างความเป็นตัวตนใหม่ของ LGBT ขึ้นมา

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา ๒) ศึกษาบทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา และ ๓) นำเสนอผลสะท้อนการเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยกำหนดใช้รูปแบบการวิจัยที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษานวนคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary survey) การสัมภาษณ์ (Interview) ผลจากการศึกษาสรุปได้ตามขั้นตอนต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผล

๕.๑.๑ ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ด้านการเคลื่อนไหวร้องทุกข์หรือเรียกร้องให้รัฐเข้ามาแก้ไขปัญหา ให้กับกลุ่มปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางเพศได้รับการหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นทางสังคมเป็นอย่างมากการจัดกิจกรรมทางการเมืองกลุ่ม LGBT เชื่อมโยงกับสถานการณ์การเมืองในปัจจุบัน ตัวแทนของกลุ่ม LGBT พยายามเข้ามาเรียกร้องสิทธิ การร้องเรียนร้องทุกข์ของกลุ่ม LGBT ถือเป็นเสียงสะท้อนให้รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐเข้ามาาร่วมกันแก้ไขปัญหาความเท่าเทียม

ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ด้านการเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐ การเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐ สาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลให้แกนนำ LGBT ออกมาเคลื่อนไหวทางการเมือง คือ ความไม่โปร่งใสในการทำงานของภาครัฐ เกิดข้อสงสัยและขาดความเชื่อมั่น ในการปฏิบัติงานของภาครัฐในหลายด้าน การได้มาซึ่งอำนาจของรัฐในปัจจุบัน การแก้ปัญหาของภาครัฐที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมโดยมักจะแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุมากกว่าการเคลื่อนไหวเพื่อใช้สิทธิทางการเมืองรวมกลุ่มจัดกิจกรรมทางการเมืองกลุ่ม LGBT เรียกร้องให้รัฐบาลรับข้อเสนอแนะข้อเรียกร้องหรือมอบหน่วยงานภาครัฐได้เข้ามาดูแลและแก้ไขปัญหาให้แก่กลุ่ม LGBT แบบปรับปรุงความคิดเห็นและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ การจัดกิจกรรมทางการเมืองช่วยให้รัฐแก้ปัญหาให้กลุ่ม LGBT ได้ด้วยความยุติธรรมภายใต้การบังคับใช้กฎหมาย สร้างความเท่าเทียมให้กับกลุ่ม LGBT

ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ด้านการประท้วงอำนาจรัฐและสร้างพลังอำนาจของผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติ การประท้วงอำนาจรัฐและสร้างพลังอำนาจของผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติกลุ่ม LGBT การประท้วงอำนาจรัฐและเรียกร้องให้มีการถ่ายโอนอำนาจรัฐเกิดจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม ความยุติธรรม รัฐต้องกระจายอำนาจ การปฏิรูปกฎหมายยึดโยงอยู่กับหลักการ

ประชาธิปไตยเพราะการเรียกร้องสิทธิและการพูดถึงความเท่าเทียมทางเพศเป็นเรื่องการเมืองด้วยในยุคของการเคลื่อนไหวทางสังคมรัฐจะต้องยอมรับว่าบทบาทของกลุ่ม LGBT คงจะต้องเพิ่มขึ้นด้วยการเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคมที่เกิดขึ้นเป็นการต่อต้านอำนาจเหนือรัฐ รัฐจะต้องเข้าใจประเด็นเป้าหมายเปลี่ยนวิธีการทำงานและพิจารณาว่าภาครัฐและกลุ่ม LGBT จะร่วมงานกันได้อย่างไร เป้าหมายของขบวนการทางสังคมในขณะนั้นคือการแสวงหาความเป็นธรรมทางสังคมเพื่อลดผลกระทบต่อการประท้วงอำนาจรัฐ

ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ร่วมมือเชิงวิพากษ์กับรัฐและผูกพันในทางสร้างสรรค์ในกระบวนการใช้อำนาจของประชาสังคม กลุ่ม LGBT ร่วมมือเชิงวิพากษ์กับรัฐและผูกพันในทางสร้างสรรค์ ในกระบวนการใช้อำนาจของประชาสังคม ไม่ขัดขวางการแสดงออกของกลุ่ม LGBT ขบวนการเคลื่อนไหว LGBT ในไทยมักพึ่งพิงกับระบบอุปถัมภ์ การเชื่อมโยงกับรัฐบาลอำนาจนิยมทำให้รู้สึกว่าจะเหมาะสมกับการจะเคลื่อนไหวทางการเมือง การดำเนินการตรวจสอบอำนาจรัฐ กระบวนการใช้อำนาจรัฐ เป็นความเข้มแข็งทางการเมืองของกลุ่ม LGBT กล่าวตรวจสอบวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ แต่การคัดค้านอำนาจรัฐ จะเกิดเมื่อรัฐไม่เปิดพื้นที่ให้กลุ่ม LGBT วิจารณ์ทางการเมือง กลุ่มต่อต้านต้องการแสดงออกทางการเมือง จะมีการรับและส่งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองโจมตีหรือสนับสนุนการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของรัฐ ข้อมูลนำไปสู่การแลกเปลี่ยนการเคลื่อนไหวทางการเมืองและทำกิจกรรมทางการเมืองแบบสร้างสรรค์

๕.๑.๒ บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา
ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง โดยการจัดตั้งกลุ่ม หรือเพจเกี่ยวกับการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ซึ่งการสร้างกลุ่มหรือเพจบนสื่อสังคมออนไลน์จะทำให้คนทั่วไปสามารถที่จะร่วมแสดงความคิดเห็น และเกิดอารมณ์ร่วมอีกทั้งเป็นการประชาสัมพันธ์ผลงานของกลุ่มทางการเมือง เพราะการสร้างข้อมูลควรอยู่บนพื้นฐานของความจริง ผู้สร้างข้อมูลควรมีความจริงใจต่อผู้บริโภคข่าวสารไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด และต้องตระหนักถึงความถูกต้องเป็นหลักสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ตนเองหรือกลุ่มทางการเมือง ซึ่งการสร้างฐานข้อมูลให้แก่ตนเอง หรือพรรคการเมืองจะทำให้ผู้คนรับรู้ข่าวสารได้อย่างกว้าง และสามารถพูดคุยสนทนาได้อย่างสะดวกรวดเร็ว อีกทั้งยังสร้างความเข้าใจที่ตรงกันได้ง่ายขึ้น

บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา
ด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง การเรียกร้องสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศนั้นจะต้องรับรู้ถึงปัญหาของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ การรับรู้ถึงปัญหาที่จะนำไปสู่การขับเคลื่อนนั้นสิ่งสำคัญคือช่องทางการสื่อสารไปยังองค์กรที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนเพื่อสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศพร้อมติดตามข่าวทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญที่เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ เพื่อพัฒนาประเทศให้มีความเจริญในด้านการเมืองการปกครองตามวิถีประชาธิปไตย

บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา
ด้านชุมนุมทางการเมือง การชุมนุมทางการเมืองของกลุ่ม LGBT เกิดจากการขับเคลื่อนของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศเพื่อเรียกร้องสิทธิของตนเองให้ได้รับสิทธิเท่าเทียม แต่เนื่องด้วยปัญหาที่กฎหมายไม่รองรับ ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศจำนวนมากจึงต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดจากความไม่เท่าเทียมและการละเมิดสิทธิมนุษยชนในหลากหลายบริบท การเรียกร้องของกลุ่ม LGBT มีเป้าหมายเพื่อต่อสู้เคลื่อนไหวเรียกร้องในสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันในสังคม การตั้งกลุ่มหรือองค์กรขึ้นมาเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือเพื่อขับเคลื่อนสิทธิให้กับผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ

บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา
ด้านการตัดสินใจทางการเมือง การตัดสินใจทางการเมืองเป็นเรื่องของการแสวงหาอำนาจและใช้อำนาจเพื่อจัดสรรผลประโยชน์หลักการนี้นำไปสู่ในลักษณะเป็นกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT เกิดจากความสนใจการเมือง การหาความรู้ทางการเมือง การพูดคุยเรื่องการเมืองการวิพากษ์วิจารณ์การเมือง การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การเคลื่อนไหวทางการเมืองการเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง การชุมนุมทางการเมือง การประท้วง การเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง การได้รับตำแหน่งทางการเมือง การแสดงบทบาทของนักการเมือง กลุ่ม LGBT มีส่วนร่วมในการลงคะแนนเสียงในการเลือกผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย เข้าร่วมรับฟังนโยบายของแต่ละพรรค ก่อนการตัดสินใจลงคะแนนเสียง โดยการไปใช้สิทธิใช้เสียงเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ

๕.๑.๓ ผลสะท้อนการเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการ LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

การเคลื่อนไหวทางการเมืองภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งและภาวะการแบ่งขั้วทางการเมือง กลุ่มเครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศที่ออกมาเคลื่อนไหวและเรียกร้องในประเด็นต่าง ๆ กับสังคม โดยเฉพาะเรื่องของสิทธิและเสรีภาพทางสังคมของผู้มีความหลากหลายทางเพศ รวมไปถึงการสร้างภาพลักษณ์ในเชิงบวกให้กับผู้มีความหลากหลายทางเพศ อันจะนำไปสู่กระบวนการสร้างการยอมรับและเปิดพื้นที่ให้ผู้มีความหลากหลายทางเพศโดยเฉพาะกลุ่ม LGBT ในสังคมได้มีที่ยืนและดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ซึ่งในการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ หรือ การรณรงค์นั้นสังคมส่วนใหญ่จะรับรู้เฉพาะในขั้นตอนของการกำหนดโครงการและการดำเนินงาน ภายหลังขั้นหรือเพื่อคัดเลือกตัวแทนแล้วเท่านั้น คนทั่วไปจะไม่ทราบถึงขั้นตอนการคัดเลือก ตัวแทนเพื่อมาดำเนินการว่ามีการคัดเลือกอย่างไร และเข้าใจว่าองค์กรหรือกลุ่มที่ออกมาดำเนินการนั้นคือเจ้าของโครงการและเป็นผู้ดำเนินการฝ่ายเดียว ทำให้มิติในการมองการทำงานของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยถูกมองว่าเป็นการแยกกันทำงานและไม่มีซึ่งเอกภาพไปในที่สุด

กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ร่วมภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง การเคลื่อนไหวทางการเมืองภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งและภาวะการแบ่งขั้วทางการเมือง เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองในการตัดสินใจเพื่อสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรนั้น เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นผลกระทบจากมิติทางการเมืองอันเกิดจาก สถานการณ์ความขัดแย้งและสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมที่ทำให้เกิดการพิจารณาด้านอุดมการณ์ทางการเมือง

ของผู้ที่จะมาร่วมงานว่าเป็นอย่างไร เหมือนหรือสอดคล้อง กันหรือไม่ ทั้งนี้ทำให้การทำงานขององค์กรภายในสังคมไทยถูกทำลายความเป็นชุมชนและความเหนียวแน่นออกไปกลายมาเป็นการเห็นพ้องในประเด็นร่วมเพื่อการสานผลประโยชน์ร่วมกัน มากกว่าที่จะอยู่ร่วมกันภายใต้อัตลักษณ์ร่วม ดังเช่นการรวมตัวกันในนามเครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศในช่วงแรกของการเกิดการเคลื่อนไหวของกลุ่ม LGBT ในสังคมไทย และกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ร่วมภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง ถูกสร้างขึ้นผ่านกระบวนการทางสังคมที่เป็นไปในแนวทางของแนวคิดเชิงประกอบสร้างทางสังคมที่นำเอาความเป็นตัวตนของเพศชายและเพศหญิงที่มีในแต่ละส่วนมาผสมผสานกันเพื่อสร้างความเป็นตัวตนใหม่ของ LGBT ขึ้นมา

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๒.๑ ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการเคลื่อนไหวร้องทุกข์หรือเรียกร้องให้รัฐเข้ามาแก้ไขปัญหา ให้กับกลุ่มปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางเพศได้รับการหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นทางสังคมเป็นอย่างมากการจัดกิจกรรมทางการเมืองกลุ่ม LGBT เชื่อมโยงกับสถานการณ์การเมืองในปัจจุบัน ตัวแทนของกลุ่ม LGBT พยายามเข้ามาเรียกร้องสิทธิ การร้องเรียนร้องทุกข์ของกลุ่ม LGBT ถือเป็นเสียงสะท้อนให้รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐเข้ามาร่วมกันแก้ไขปัญหาความเท่าเทียม ด้านการเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐ การเคลื่อนไหวเพื่อมุ่งตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐ สาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลให้แกนนำ LGBT ออกมาเคลื่อนไหวทางการเมือง คือ ความไม่โปร่งใสในการทำงานของภาครัฐ เกิดข้อสงสัยและขาดความเชื่อมั่น ในการปฏิบัติงานของภาครัฐในหลายด้าน การได้มาซึ่งอำนาจของรัฐในปัจจุบัน การแก้ปัญหาของภาครัฐที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ด้านการประท้วงอำนาจรัฐและสร้างพลังอำนาจของผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติ การประท้วงอำนาจรัฐและสร้างพลังอำนาจของผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติกลุ่ม LGBT การประท้วงอำนาจรัฐและเรียกร้องให้มีการถ่ายโอนอำนาจรัฐเกิดจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม ความยุติธรรม รัฐต้องกระจายอำนาจ การปฏิรูปกฎหมายยึดโยงอยู่กับหลักการประชาธิปไตยเพราะการเรียกร้องสิทธิและการพูดถึงความเท่าเทียมทางเพศเป็นเรื่องการเมืองด้วยในยุคของการเคลื่อนไหวทางสังคมรัฐจะต้องยอมรับว่าบทบาทของกลุ่ม LGBT คงจะต้องเพิ่มขึ้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์ พระมหาอรุณ ปญญารุโณ และ สุพัตรา สันติรุ่งโรจน์ ได้วิจัยเรื่อง “ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า การเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (Lesbian Gay Bisexual and Transgender : LGBT) ในปัจจุบัน มีหลายประเทศได้ออกมาเคลื่อนไหวทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคม ซึ่งในบางประเทศ การเคลื่อนไหวทางสังคมสำเร็จและในบางประเทศ เคลื่อนไหวทางสังคมไม่สำเร็จ กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในแต่ละประเทศต่าง ๆ ก็ต้องการอยากได้รับความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันในหลาย ๆ ด้าน โดยในอดีต กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศภายในประเทศไทยนั้น ไม่ให้การยอมรับและไม่เปิดพื้นที่ให้กลุ่มนี้ สามารถแสดงตัวตนได้บนพื้นที่สาธารณะในสังคมไทย และในประเทศไทยนั้น ไม่มีกฎหมาย รองรับในสิทธิของกลุ่มนี้ด้านต่าง ๆ

จึงส่งผลถึงกาลปัจจุบันที่กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทาง เพศ มีการเคลื่อนไหวมากขึ้นและมีการเรียกร้องให้มีการยอมรับและเปิดพื้นที่ทางสังคมให้กับ กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้นกว่าในอดีต และทางด้านทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศที่ได้เสนอในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๖ นั้น ต้องการให้ครอบคลุมการถูกละเมิดทางร่างกายโดยครอบคลุมถึงทุกเพศ ไม่เฉพาะแค่เพศหญิง เท่านั้น มาตรานี้ สามารถดำเนินได้สำเร็จตามข้อเสนอของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ และเป็นรากฐานการต่อสู้เรียกร้องและเคลื่อนไหวทางสังคมในปัจจุบัน^๑

๕.๒.๒ บทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง โดยการจัดตั้งกลุ่ม หรือเพจเกี่ยวกับการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ซึ่งการสร้างกลุ่มหรือเพจบนสื่อสังคมออนไลน์จะทำให้คนทั่วไปสามารถที่จะร่วมแสดงความคิดเห็น และเกิดอารมณ์ร่วมอีกทั้งเป็นการประชาสัมพันธ์ผลงานของกลุ่มทางการเมือง ด้านการร่วมรณรงค์เลือกตั้ง การเรียกร้องสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศนั้นจะต้องรับรู้ถึงปัญหาของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ การรับรู้ถึงปัญหาที่จะนำไปสู่การขับเคลื่อนนั้นสิ่งสำคัญคือช่องทางการสื่อสารไปยังองค์กรที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนเพื่อสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศพร้อมติดตามข่าวทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อพัฒนาประเทศให้มีความเจริญในด้านการเมือง การปกครองตามวิถีประชาธิปไตย ด้านชุมชนทางการเมือง การชุมนุมทางการเมืองของกลุ่ม LGBT เกิดจากการขับเคลื่อนของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศเพื่อเรียกร้องสิทธิของตนเองให้ได้รับสิทธิเท่าเทียม แต่เนื่องด้วยปัญหาที่กฎหมายไม่รองรับ ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศจำนวนมากจึงต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดจากความไม่เท่าเทียมและการละเมิดสิทธิมนุษยชนในหลากหลายบริบท การเรียกร้องของกลุ่ม LGBT มีเป้าหมายเพื่อต่อสู้เคลื่อนไหวเรียกร้องในสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันในสังคม ด้านการตัดสินใจทางการเมือง การตัดสินใจทางการเมืองเป็นเรื่องของการแสวงหาอำนาจและใช้อำนาจเพื่อจัดสรรผลประโยชน์หลักการนี้นำไปสู่ในลักษณะเป็นกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT เกิดจากความสนใจการเมือง การหาความรู้ทางการเมือง การพูดคุยเรื่องการเมืองการวิพากษ์วิจารณ์การเมือง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเคลื่อนไหวทางการเมืองการเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง กลุ่ม LGBT มีส่วนร่วมในการลงคะแนนเสียงในการเลือกผู้นำทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย เข้าร่วมรับฟังนโยบายของแต่ละพรรค ก่อนการตัดสินใจลงคะแนนเสียง โดยการไปใช้สิทธิใช้เสียงเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชยุตม์ พันธุ์สุวรรณ และ สมศักดิ์ สามัคคีธรรม ได้วิจัยเรื่อง “วิเคราะห์ ขบวนการนักศึกษาไทยในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๙ – ๒๕๕๗” ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ขบวนการนักศึกษาไทยมีการปรับตัวเกิดจาก (๑) การปรับภูมิทัศน์ทางการเมือง ของภาคประชาชนในห้วงความขัดแย้งทางการเมือง (๒) ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร (๓) อิทธิพลทางความคิดของนักวิชาการปัญญาชนที่มีต่อขบวนการนักศึกษา และ (๔) การเปลี่ยน ผ่านสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งได้ทำให้องค์กรนักศึกษาที่เป็น

^๑กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์ พระมหาอรุณ ปัญญาธุดา และ สุพัตรา สันติรุ่งโรจน์, “ ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ในประเทศไทย”, วารสารมหาจุฬานาครทศวรรษปีที่ ๖ ฉบับที่ ๘ (ตุลาคม ๒๕๖๒) : ๓๗๕๘-๓๗๗๒.

ทางการมีบทบาท ลดลง ส่วนกลุ่มอิสระและเครือข่ายไม่เป็นทางการมีบทบาทเพิ่มขึ้น ประเด็นการเคลื่อนไหวมีความหลากหลายและให้ความสำคัญกับประเด็นเชิงอัตลักษณ์มากขึ้น นอกจากนี้รูปแบบการระดมทรัพยากรยังเปลี่ยนมาเน้นการระดมทรัพยากรบุคคลในเชิงคุณภาพและระดมทุนจากสาธารณชน ส่วนด้านยุทธวิธีจะเป็นการเคลื่อนไหวเชิงสัญลักษณ์ที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการ คัดเลือกประเด็น และความคิดสร้างสรรค์ในการสื่อความหมายเพื่อจุดประเด็นให้สังคมนำไปต่อ ยอดทางความคิดต่อไป^๒

๕.๒.๓ ผลสะท้อนการเคลื่อนไหวทางสังคมของขบวนการกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา การเคลื่อนไหวทางการเมืองภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งและภาวะการแบ่งขั้วทางการเมือง กลุ่มเครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศที่ออกมาเคลื่อนไหวและเรียกร้องใน ประเด็นต่าง ๆ กับสังคม โดยเฉพาะเรื่องของสิทธิและเสรีภาพทางสังคมของผู้มีความหลากหลายทางเพศ รวมไปถึงการสร้างภาพลักษณ์ในเชิงบวกให้กับผู้มีความหลากหลายทางเพศ อันจะนำไปสู่กระบวนการสร้างการยอมรับและเปิดพื้นที่ให้ผู้มีความหลากหลายทางเพศโดยเฉพาะกลุ่ม LGBT ในสังคมได้มีที่ยืนและดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข การเคลื่อนไหวทางการเมืองภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งและภาวะการแบ่งขั้วทางการเมือง เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองในการตัดสินใจเพื่อสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรนั้น เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นผลกระทบจากมิติทางการเมืองอันเกิดจาก สถานการณ์ความขัดแย้งและสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมที่ทำให้เกิดการพิจารณาด้านอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้ที่จะมาร่วมงานว่าเป็นอย่างไร เหมือนหรือสอดคล้อง กันหรือไม่ ทั้งนี้ทำให้การทำงานขององค์กรภายในสังคมไทยถูกทำลายความเป็นชุมชนและความเหนียวแน่นออกไปกลายมาเป็นการเห็นพ้องในประเด็นร่วมเพื่อการสานผลประโยชน์ร่วมกัน มากกว่าที่จะอยู่ร่วมกันภายใต้อัตลักษณ์ร่วม ดังเช่นการรวมตัวกันในนามเครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศในช่วงแรกของการเกิดการเคลื่อนไหวของกลุ่ม LGBT ในสังคมไทย และกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ร่วมภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง ถูกสร้างขึ้นผ่านกระบวนการทางสังคมที่เป็นไปในแนวทางของแนวคิดเชิงประกอบสร้างทางสังคมที่นำเอาความเป็นตัวตนของเพศชายและเพศหญิงที่มีในแต่ละส่วนมาผสมผสานกันเพื่อสร้างความเป็นตัวตนใหม่ของ LGBT ขึ้นมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา เอี่ยมคง ได้วิจัยเรื่อง “ผลสะท้อนของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย” ผลการวิจัยพบว่า การต่อสู้เคลื่อนไหวของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยได้ก่อให้เกิดผลสะท้อนต่อทั้งกระบวนการทางนโยบายสาธารณะและมีมติการยอมรับทางสังคมต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ กล่าวคือ ประการแรก การต่อสู้เคลื่อนไหวของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในการ เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการทางนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของกลุ่มตน แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มพื้นที่ทางการเมืองของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในระบบการเมือง ประการที่ สองขบวนการ

^๒ชยุตม์ พันธุ์สุวรรณ และ สมศักดิ์ สามัคคีธรรม, “วิเคราะห์ขบวนการนักศึกษาไทยในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๙ – ๒๕๕๗”, วารสารพัฒนาสังคม ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๒ (๒๕๖๒) : ๒๑๖-๒๓๔.

เคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทางด้านมิติการยอมรับทางสังคมเกี่ยวกับเพศวิถีและเพศภาวะเพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต^๓

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๕.๓.๑.๑ ภาครัฐควรมีการจัดเวทีการแสดงออกทางการเมืองของกลุ่ม LGBT หรือ เอื้ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนที่ความหลากหลายทางเพศเข้าร่วมแสดงออก อย่างไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญ

๕.๓.๑.๒ ควรมีกฎหมายที่เปิดโอกาสให้กลุ่ม LGBT ได้รับสิทธิเสรีภาพ และสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองในประเทศไทยดังเช่น เพศชายและเพศหญิง

๕.๓.๑.๓ สังคมไทยควรเปิดใจและให้การยอมรับของเพศสภาพในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาปฏิบัติตนซึ่งกันและกันให้มีความเท่าเทียมทางเพศ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๕.๓.๒.๑ การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาและเก็บข้อมูลกลุ่ม LGBT ในเขตอื่น ๆ ให้มากกว่าเดิม และควรศึกษาเชิงลึกด้วยการสัมภาษณ์กลุ่ม LGBT เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมือง

๕.๓.๒.๒ การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษารัฐหรือผู้มีอำนาจในการร่างรัฐธรรมนูญ หรือออกพระราชบัญญัติต่าง ๆ ทำความเข้าใจสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนไป เปิดเวทีรับฟังเสียงจากผู้กลุ่ม LGBT

๕.๓.๒.๓ การวิจัยครั้งต่อไปควรนำหลักการทางพระพุทธศาสนามาบูรณาการกับขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT

^๓วิภาดา เอี่ยมคง, “ผลสะท้อนของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย”, วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

(๑) หนังสือ :

กาญจนา แก้วเทพ. พิศรา แซ่ก้วย. เพศวิถี วันวาน วันนี้ และวันพรุ่งนี้ ที่จะไม่เหมือนเดิม.

เชียงใหม่ : ศูนย์สตรีศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ๒๕๔๗.

การุณย์ลักษณ์ พหลโยธิน. โครงการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพทางเพศกับ

การเมือง. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๙.

โกสุม โอมพรนุวัฒน์. คนข้ามเพศในประเทศไทย : การยอมรับหรือการกดขี่. กรุงเทพมหานคร :

พิมพ์ลักษณ์, ๒๕๕๑.

จรรยา สุภาพ. หลักรัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔.

จันทร์จิรา บุญประเสริฐ. ชีวิตที่ถูกละเมิด : เรื่องเล่ากะเทย ทอม ดี หญิงรักหญิง ชายรักชาย และ

กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิธีรนาถ กาญจน

อักษร. สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย. กองทุนโลก GFATM, ๒๕๕๔.

จิตติมา ภาณุเตชะ. แนวทางเสนอข่าวเรื่องเพศ. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่อง

สุขภาพผู้หญิง สคส., ๒๕๕๑.

จิรัชค บรรพต วีระชัย. สังคมวิทยาการเมือง. ฉบับแก้ไขปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖.

จิรัชค บรรพต วีระชัย. สุรพล ราชภินชารักษ์. สุรพันธ์ ทับสุวรรณ. รัฐศาสตร์ทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๒.

ใจ อึ้งภากรณ์ และคณะ. ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมในไทย. กรุงเทพมหานคร : ประชาธิปไตย

แรงงาน, ๒๕๔๙.

ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์. เพศวิถีที่ถูกมองข้ามในสังคมไทย. เอกสารประกอบการประชุมประจำปีเพศ

วิถีศึกษาในสังคมไทย ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพ

ผู้หญิง สคส., ๒๕๕๑.

ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์กับการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์พิมพ์แอนด์, ๒๕๔๙.

ณรงค์ สินสวัสดิ์. จิตวิทยาการเมือง. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑.

กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนสามัญ บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๓

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และคณะ. ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร : สถาบัน

พระปกเกล้า, ๒๕๔๘.

บุญสนอง บุญโยทยาน. มนุษย์กับสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๘.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี. **อัตลักษณ์ ชาติพันธุ์ และความเป็นชายขอบ**. ในวาทกรรมอัตลักษณ์. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์, ๒๕๔๑.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสายทิพย์ สุคติพันธ์. **การเมืองของเด็ก**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๓.
- วิเชียร วิทยอดม. **การจัดการสมัยใหม่**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ธนรัช การพิมพ์ จำกัด. ๒๕๕๔.
- วิทยา นภาศิริกิจกุล และสุขุม นวลสกุล. **การเมืองการปกครองไทย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๕.
- วิทยากร เชียงกุล. **ความหลากหลาย Diversity กับเศรษฐกิจสังคม อนาคตเศรษฐกิจโลกและทางออกของไทย**. กรุงเทพมหานคร : บ้านพระอาทิตย์, ๒๕๕๐.
- วิภาดา เอี่ยมคง. **ผลสะท้อนของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.
- ศุภกิจ วงศ์วิวัฒน์นุกิจ. **พจนานุกรมศัพท์การวิจัยและสถิติ**. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๕๕.
- สถิต นิยมญาติ. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๔.
- สมบัติ อารังชญวงค์. **การเมืองไทย**. กรุงเทพมหานคร : เสมาธรรม, ๒๕๔๙.
- สมบัติ อารังชญวงค์. **การเมือง : แนวความคิดและการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์, ๒๕๓๘.
- สมภพ เรืองตระกูล. **ตำราจิตเวชเด็กและวัยรุ่น**. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์, ๒๕๕๑.
- สิทธิพันธ์ พุทธหุน. **ทฤษฎีพัฒนาการเมือง**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๑.
- สุจิต บุญบงการ. **การพัฒนาทางการเมืองของไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร สถาบันทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.
- สุจิต บุญบงการและพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. **พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๗.
- อนุสรณ์ ลิ้มมณี และทิพาพร พิมพ์สุทธิ. **พฤติกรรมทางการเมือง**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๖๐.

(๒) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ :

- วิภาดา เอี่ยมคง. “ผลสะท้อนของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย”. **วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง**. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

บรรณานุกรม (ต่อ)

(๓) บทความ :

กฤตยา อาชวนิจกุล. “เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย”. วารสารประชากรและสังคม. ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๕๔) : ๔๓-๖๖.

กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์ พระมหาอรุณ ปญญารุโณ และ สุพัตรา สันติรุ่งโรจน์. “ ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ในประเทศไทย”. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๘ (ตุลาคม ๒๕๖๒) : ๓๗๕๘-๓๗๗๒.

เคท ครึ่งพิบูลย์. “สิทธิเพศหลากหลายในฐานะพลเมืองและความต้องการสวัสดิการสังคมในประเทศไทยกำลังพัฒนา” รายงานสืบเนื่องการสัมมนาวิชาการเนื่องในโอกาสการสถาปนาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มธ. ปีที่ ๖๕ : ๒๒๒-๒๓๔.

ชยุตม์ พันธุ์สุวรรณ และ สมศักดิ์ สัมคคีธรรม. “วิเคราะห์ขบวนการนักศึกษาไทยในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๙ – ๒๕๕๗”. วารสารพัฒนาสังคม ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๒ (๒๕๖๒) : ๒๑๖-๒๓๔.

ชิษณุพงศ์ นิธิวนา และวรรณภา ลีระศิริ. “การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของผู้มีความหลากหลายทางเพศในสหรัฐอเมริกาสมัยประธานาธิบดีบารัค โอบามา ค.ศ. ๒๐๐๙-๑๐๑๗”. วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์. ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๐) : ๑-๓๑.

พรเทพ แพรขาว. “ความสุขของกะเทย เกย์ไทย”. วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ. ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๑. (๒๕๕๖) : ๑๔๒ – ๑๔๙.

ฮาซันอักริม ดงนะเต็ง และคณะ. “ความต้องการด้านสิทธิของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ : กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง”. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๔) : ๑-๓๐.

(๔) รายงานการวิจัย :

ศิริยะพันธุ์ และคณะ. “พฤติกรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางกับพัฒนาการทางการเมืองไทย : กรณีศึกษาทางภาคเหนือ”. รายงานวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๕๑.

วิลาสินี พิพิธกุล. “โครงการวิจัย เพศและการสื่อสารในสังคมไทย”. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๔๖.

(๕) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ :

ธเนศวร์ กาญจธีรานนท์. เพศทางเลือก กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://juneyeetinkkw2.blogspot.com>. ๑๐ เมษายน ๒๕๖๕.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- นฤพนธ์ ต้วงวิเศษ. **Socialism กับความเท่าเทียมทางสังคม ข้อสังเกตเพื่อสิทธิของชาวเกย์.** [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.sac.or.th/main/uploads/article/Socialism.pdf>. ๑๐ เมษายน ๒๕๖๕.
- พีรดา ภูมิสวัสดิ์. **LGBT สิทธิมนุษยชน และการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัว.** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.gender.go.th/article/Data/1266811565>. Pd. ๑๐ เมษายน ๒๕๖๕.
- รัชชานนท์ ลิวสุธรร. **บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ.** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.l3nr.org/posts/535924> ๑๐ เมษายน ๒๕๖๕.
- สุธาดา เมฆรุ่งเรืองกุล. **๒๕ คำนิยามศัพท์ที่เกี่ยวกับเรื่องความเสมอภาคระหว่างเพศ.** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.lrct.go.th/th/wp-tent/uploads/2012/08/25-9D.pdf>. ๑๐ เมษายน ๒๕๖๕.

๒. ภาษาอังกฤษ :

- Almond G.A. & Powell. G. B.. Jr.. **Comparative Politics : A Development Approach.** Boston: Little. Brown, 2006.
- Dowse. R. E. & Hughes. J. A.. **Political Sociology.** Toronto: John Wiley & Sons, 2009.
- Easton. D.. **The Politic System : An Inquiry to the State of Political Science.** Calcutta. India: Scientific Book, 2007.
- John D. Montgomery and William J. Siffin. **Approaches to Development : politics. Adminisstration and Change.** New York: McGrew Hill Book Company, 1966.
- Lasswell. H. D.. Lerner. D.. & Rothwell. C. E.. **The Comparative Study of Elits. an Introduction and Bibliography.** Palo Alto. CA: Standford University Press. Hoover Institue Studies, 2004.
- McCormic. J. P.. **Machiavellian Democracy.** New York: Cambridge University Press, 2012.
- Mills. C. W.. **The Power Elite.** New York: Oxford University Press, 2009.
- Redekop. J.. **Approaches to Canadian Politics 2nd ed.** Ontario. Canada: Prentice Hall, 2003.
- Rush. M.. & Athoff. P.. **Introduction to Political Sociology.** London: Western, 2001.
- Sundin. E.. **From Managing Equality to Managing Diversity : a Critical Scandinavian.** New York : Lippincott, 2006.
- Thinapan Nakata. **The Problem of Democracy in Thailand : A Study of Political Culture and Socialization of College Students.** Bangkok: Praepittaya, 2005.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Woods. S.. **Thinking about LGBT diversity in the workplace. Electronic version.**
Buffalo. NY : Henderson Woods. Cornell University, 2011.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือในการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง : ขอความกรุณาให้ตอบแบบสัมภาษณ์ตามความเป็นจริงตามหัวข้อความที่ผู้สัมภาษณ์ได้สอบถามซึ่งข้อมูลที่ได้จะแปลผลเฉพาะในภาพรวมเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อท่านเป็นรายบุคคลแต่ประการใด

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น ๔ ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ ๓ คำถามเกี่ยวกับบทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

๑.๑ ข้อมูลทั่วไป

๑) ชื่อ.....

๒) ตำแหน่ง.....

๓) สถานที่สัมภาษณ์.....

๔) สัมภาษณ์เมื่อ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตอนที่ ๒ คำถามเกี่ยวกับขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

๑. ท่านคิดว่าการเคลื่อนไหวทางการเมืองต้องมีผู้นำหรือแกนนำหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

๒. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่ม LGBT ที่เข้ามามีร่วมร่วมทางการเคลื่อนไหวทางการเมืองหรือไม่

.....

.....

.....

.....

๓. ท่านมีแรงจูงใจอย่างไรในการเข้ามาเคลื่อนไหวทางการเมือง

.....

.....

.....

.....

๔. ท่านใช้ช่องทางการสื่อสารอย่างไรในการเคลื่อนไหวทางการเมือง

.....

.....

.....

.....

๕. กลุ่ม LGBT ของท่านมียุทธวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๓ คำถามเกี่ยวกับบทบาทและวิธีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม LGBT ในจังหวัดนครราชสีมา

๑. ท่านมีบทบาทอย่างไรในการติดตามรับรู้ข่าวสารของการเคลื่อนไหวทางการเมือง

.....

.....

.....

.....

๒. ท่านมีบทบาทอย่างไรในการรณรงค์ทางการเมือง

.....
.....
.....
.....

๓. ท่านมีบทบาทอย่างไรในการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง

.....
.....
.....
.....

๔. ท่านมีบทบาทอย่างไรในการตัดสินใจทางการเมือง

.....
.....
.....
.....

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

.....
.....
.....

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

๑. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นายชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr.Chutipon Wongamonwit

๒. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๓. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา อ.เมือง จ. นครราชสีมา ๓๐๐๐๐ โทรศัพท์ ๐-๔๔๒๖-๔๕๖๐ E-mail : pichitpurib2@hotmail.com

๔. ประวัติการศึกษา

พุทธศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. ผลงานวิชาการ

: ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์. (๒๕๕๙). การเมืองภาคประชาชน ขบวนการประชาสังคมในสังคมไทยและบทบาทต่อสังคมการเมืองไทย. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๓ และระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๑ เรื่อง “พุทธบูรณาการกับการวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน” มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๙. หน้า ๕๖๔-๕๗๔.

: ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์. (๒๕๖๐). การเมืองภาคประชาชน ๔.๐ ในสังคมไทยและบทบาทต่อสังคมการเมืองไทย. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๐. หน้า ๑๖๘-๑๗๗.

: ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์ และไพรัตน์ เอ็บสาโรง. (๒๕๖๑). ลักษณะ ความหมาย และการมีส่วนร่วมทางการเมือง. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ “พุทธปัญญาภิวัตน์แห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน” ณ วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี วัดไร่ขิง พระอารามหลวง จังหวัดนครปฐม ระหว่างวันที่ วันที่ ๙-๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑. หน้า ๓๒๙-๓๓๙

: ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์. (๒๕๖๑). การปกครองแบบประชาธิปไตยในยุคโลกาภิวัตน์. การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๓ และนานาชาติครั้งที่ ๒ “นครน่าน : นครพระพุทธศาสนา สู่มรดกธรรม มรดกโลก” ณ วิทยาลัยสงฆ์นครน่านเฉลิมพระเกียรติ ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๑. หน้า ๕๘๐-๕๙๐.

: ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์, เบญญาภา อัจฉฤกษ์. (๒๕๖๒). หลักการสำหรับใช้ตรวจสอบการบริหารรัฐกิจ. การประชุมวิชาการระดับชาติ MCU Congress ๓ “นวัตกรรมทางการปกครองและการบริหารในยุคไทยแลนด์ ๔.๐. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๒. หน้า ๓๕๓-๓๖๖.

: พรเศรษฐิติ วุฒิปัญญาอิสกุล, ไพวรรณ ปริมาตร, ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์, พระครูปลัด นิเวช ชินวโร (จงแจ้งกลาง). (๒๕๖๓). การปกครองคณะสงฆ์ไทยกับทิศทางการปกครอง. วารสารมหาจุฬานาครทรรค์. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๖๓) หน้า ๑-๑๖.

: ชุติพนธ์ วงษ์อมรวิทย์, (๒๕๖๓). การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของ
นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๔
(ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓)